

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

..

Jaroslav Hobl

Exekuce prodejem movitých věcí

Execution of movables

Rigorózní práce

Vedoucí rigorózní práce: JUDr. Petr Smolík, Ph.D.

Občanské právo procesní

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30.4.2015

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Městě Touškově dne 30.4.2015

Jaroslav Hobl

Obsah

Úvod	5
1. Historický exkurs se zaměřením na exekuci prodejem movitých věcí	10
1.1. Prvopočátky exekuce v Římském právu	10
1.2. Exekuční řád z roku 1896	11
1.3. Vývoj úpravy exekuce (výkonu rozhodnutí) v 20. století	17
1.4. Vznik soudních exekutorů a přijetí exekučního řádu	19
2. Postavení soudního exekutora	21
2.1. Podmínky pro jmenování soudním exekutorem	24
2.2. Odpovědnost exekutora	24
3. Nařízení exekuce prodejem movitých věcí a její právní úprava	28
3.1. Exekuční příkaz prodejem movitých věcí a jeho doručování	29
4. Personální zabezpečení exekuce prodejem movitých věcí	33
4.1. Vykonavatel soudního exekutora	35
4.2. Exekutorský koncipient	38
5. Postižitelné movité věci jako předmět exekuce prodejem movitých věcí	40
5.1. Věc dle Nového občanského zákoníku	40
5.2. Hotové peníze a jiné věci	41
5.3. Vkladní knížky a jiné cenné papíry	42
5.4. Směnky	43
5.5. Zbraně a střelivo	44
5.6. Věci rychle se kazící	45
5.7. Věci vyloučené z exekuce prodejem movitých věcí	45
6. Problematika společného jmění při exekuci prodejem movitých věcí	55
6.1. Účastenství manžela povinného	55
6.2. Společné jmění dle Nového občanského zákoníku	55
6.3. Postižení majetku náležejícího do společného jmění	58
7. Pořízení soupisu	60
7.1. Jiný soupis	60
7.2. Soupis na místě samém	61
7.2.1. Čas soupisu	61
7.2.2. Místo soupisu movitých věcí	62
7.2.2.1. Věci u třetích osob	66
7.2.2.2. Bezpečnostní schránky	67
7.2.3. Překonání případného odporu povinného (příp. třetí osoby)	68
7.2.4. Průběh soupisu	71

7.2.5.	Přiměřenost exekuce	77
7.2.6.	Protokol	78
7.2.7.	Audiovizuální záznam	79
7.2.8.	Zajištění movitých věcí	80
7.2.8.1.	Sklad	82
7.2.9.	Opatření k zachování pořádku	83
8.	Ochrana práv třetích osob	85
8.1.	Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu	87
8.2.	Vylučovací (excindační) žaloba	92
8.3.	Vztah návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu a vylučovací žaloby	97
8.4.	De lege ferenda	100
8.5.	Spory o vydání bezdůvodného obohacení	101
9.	Určení ceny dražených věcí	103
9.1.	Nabídka ke koupi ve zvláštních případech	105
10.	Dražba	107
10.1.	Dražební vyhláška	107
10.2.	Místo a čas konání dražby	109
10.3.	Účastníci dražebního jednání	109
10.4.	Průběh dražebního jednání	111
10.4.1.	Přechod vlastnického práva k vydražené věci	113
10.5.	Opakovaná dražba	114
10.6.	Dražba listinných cenných papírů na řad nebo na jméno	116
10.7.	Dražba zbraní a střeliva	116
10.8.	Elektronická dražba	117
11.	Výplata výtěžku	119
12.	Náklady mobiliární exekuce	122
	Závěr	127
	Seznam citované a použité literatury a dalších zdrojů	130
	Resume	146
	Shrnutí	147

Úvod

Tématem předkládané rigorózní práce je exekuce prodejem movitých věcí. Jak už z názvu¹ díla vyplývá, práce pojednává o způsobu vymáhání peněžitých pohledávek jedním ze způsobů provedení exekuce prováděných soudním exekutorem dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění (dále taktéž jen „EŘ“), ve spojení se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále taktéž jen „OSŘ“), který se pro tento způsob exekuce dle § 52 a § 69 EŘ přiměřeně použije, nestanoví-li exekuční řád jinak.²

Postižení movitých věcí dlužníků bylo v minulosti častým exekučním prostředkem, zejména při vymáhání řádově menších dluhů. Po druhé světové válce s nástupem nových společensko-ekonomických poměrů však bylo výrazně zatlačeno do pozadí. „*Projevilo se to nejen stručnější úpravou, ale například odstraněním dražby, která se prý již ukazovala být nevhodnou a chtělo se také zabránit, aby se prodané movité věci dostaly do nepovolaných rukou, zejména pak do rukou spekulantů.*“³ V souladu s požadavky tehdejší doby byly upřednostňovány srážky ze mzdy a výkon rozhodnutí (exekuce) příkázáním pohledávky. V novém tisíciletí se tento způsob (zejména v některých exekutorských úřadech) stal opět velmi oblíbeným, a to především proto, že nemalá část povinných není zaměstnána (popř. je jejich mzda již postižena jiným exekutorem) a peněžními prostředky u peněžního ústavu v době zahájení exekučního řízení již nedisponují. Nutno podotknout, že i z mezinárodního úhlu pohledu je postižení movitých věcí v řadě vyspělých evropských zemí (např. ve Francii nebo Itálii) přednostním způsobem provedení exekuce.

Problematiku exekuce, in concreto exekuce prodejem movitých věcí, považují vzhledem k četným (i do budoucna připravovaným) novelizacím relevantních předpisů

---

¹ Pozn. exekuce a výkon rozhodnutí jsou de facto synonyma. V důsledku vzniku dvojkolejnosti výkonu exekučních titulů obecnými soudy a soudními exekutory se pro soudní výkon rozhodnutí po roce 2001 vžil pojem „výkon rozhodnutí“ a pro výkon titulů prostřednictvím soudních exekutorů se v praxi zakořnil pojem „exekuce“.

² Pozn. ustanovení občanského soudního řádu je tedy nutné „transformovat“ do exekučního řízení, což ne vždy přináší jednoznačné výklady.

³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 384.

za velmi aktuální a významnou, neboť je hojným a účinným prostředkem vymáhání povinností dlužníků, kteří ani přes vykonatelnost exekučního titulu neplní své závazky dobrovolně. Téma exekuce *sensu lato* je v poslední době vzhledem k zadluženosti obyvatel České republiky a také ne příliš kladné pověsti tohoto stavu velmi palčivé, přičemž je nejen v médiích a na politické scéně často deformováno. Rovněž ponětí laické veřejnosti o exekučním právu je velmi nízké, i když lze říci, že v poslední době dochází k jistým pokrokům, a to především díky osvětě Exekutorské komory (dále taktéž „EK“). V očích laické veřejnosti je však pohled na soudní exekutory stále přinejmenším rozporuplný, když zobecňováním jejich nedostatků se podařilo tyto osoby postavit téměř na okraj společnosti. Nutno podotknout, že k tomu v minulosti zčásti přispěla i činnost některých exekutorů samotných, zejména v souvislosti s nepřiměřenými zásahy do práv povinných nebo i dalších osob či nekorektnost postupu soudních exekutorů při plnění jejich povinností, díky které jsou často vnímáni jen jako podnikatelé bez jakýchkoli skrupulí snažící se dosáhnout maximálního zisku.

Je logické, že exekuce prodejem movitých věcí nebo chcete-li mobiliární exekuce (oba termíny budou v práci používány *promiscue*) s sebou přináší celou řadu konfliktních situací, neboť exekutor vstupuje do soukromé sféry povinného, ale i třetích s ním žijících osob. V současné době nejsou ojedinělé situace, kdy se povinný nebo jiný účastník mobiliární exekuce pokusil na zaměstnance soudního exekutora verbálně či dokonce fyzicky zaútočit.⁴

Vzhledem k tomu, že exekucí je z moci úřední zasahováno do jinak Listinou základních práv a svobod chráněné sféry vlastnického práva dlužníka, práva na soukromí, nedotknutelnosti obydlí atd., může se tak stát jen za předpokladů, na základě zákona a způsobem jím upraveným.⁵ I přesto, že je primárním smyslem exekuce vždy majetkové uspokojení věřitele, nesmí tvrdost a nekompromisnost překročit určité meze a majetkové upřednostňování věřitele musí mít své jasné mantinely.

---

⁴ Viz např. SEDOVÁ, Stáňa, *Dlužník zbil exekutory, skončili v nemocnici*. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/335283-dluznik-zbil-exekutory-skoncili-v-nemocnici.html>.

⁵ Z rozhodnutí Ústavního soudu (srov. např. náleží ve věci sp. zn. I. ÚS 752/04) jednoznačně vyplývá, že soudní exekutor je při výkonu exekučních titulů povinný respektovat základní práva a svobody účastníků a třetích osob.

Motivem zvolení tématu práce byl můj zájem o tento konkrétní způsob provedení exekuce, neboť se s ním každodenně setkávám při své koncipientické praxi u exekutorského úřadu, kde se zaměřuji mj. na řádné provádění exekuce prodejem movitých věcí a činnost vykonavatelů.

Hlavním cílem předkládané práce je nestranně a uceleně rozebrat klíčové a zároveň aktuální problémy, které provádění exekuce prodejem movitých věcí prováděné soudními exekutory přinášejí, a to i s ohledem na vývoj tohoto způsobu exekuce od vzniku stavu exekutorů v roce 2001. V práci jsem se pak snažil shrnout dosavadní poznatky teorie i (své) praxe, přičemž jsem uvedl i vlastní názor k jednotlivým výkladovým problémům, které vyvstávají. Rovněž jsem se pokusil upozornit na otázky, které mohou být v praxi problematické a poskytnout návod na jejich možné řešení, přičemž jsem často vycházel z klíčové judikatury Nejvyššího správního soudu⁶, jakožto soudu rozhodujícího ve věcech kárných žalob na soudní exekutory, jež mohou mít pro exekutora fatální důsledky. Mým záměrem tedy bylo podat srozumitelný a také odborný pohled na jednotlivé „fáze“ exekuce prodejem movitých věcí. Současně bylo mým dalším (sekundárním) cílem, aby tato práce (nebo její jednotlivé části) sloužila jako komplexní zdroj informací pro osoby provádějící v praxi mobiliární exekuce, konkrétně tedy exekutorské vykonavatele.

K odbornosti a doufám i kvalitě díla, mi pomohla kromě spolupráce s mým vedoucím práce, i spolupráce s řadou zkušených vykonavatelů a samotných exekutorů nejen z exekutorského úřadu, kde jsem zaměstnán, ale i z úřadů dalších a v neposlední řadě také vlastní zkušenost s tímto způsobem provedení exekuce, když jsem si „na vlastní kůži“ prošel všemi „fázemi“ exekuce prodejem movitých věcí, jak je podrobně níže popisuji.

V předkládané práci jsou použity základní metody právního zkoumání, zejména metoda historická, logická, analýza dokumentů (judikatury) a komparace v omezené

---

⁶ Na kárné senáty Nejvyššího správního soudu přešla kárná pravomoc nad exekutory, a to z důvodu nečinnosti Exekutorské komory v této oblasti.

míře také se zahraničními právními úpravami, především tedy Slovenskou, kde byl přijat zákon upravující exekuční řízení o několik let dříve než u nás⁷.

Práce je přehledně rozdělena do dvanácti hlavních oddílů. V úvodní kapitole jsem se nejen z důvodu mého zájmu o právní dějiny zabýval nástinem historického vzniku exekuce jako takové, přičemž jsem se zaměřil na vývoj způsobu provádění exekuce, jež je náplní práce. Dále v této kapitole seznámím čtenáře z pohledu zvoleného tématu s exekučním řádem z roku 1896 platným na území České republiky, který byl díky své kvalitě inspirací mnoha ustanovení současného exekučního práva. Následně pokračuji dalším stručným vývojem exekuce (výkonu rozhodnutí) na našem území, a to až do dnešní doby. Nejen já se domnívám, že řešení aktuálních právních problémů nelze vyřešit bez znalosti právní historie. Historický exkurs tak přispívá k lepšímu pochopení některých institutů exekuce, tak jak je známe z dnešní doby. V další kapitole jsem se zabýval v obecné rovině postavením soudního exekutora, podmínkami jmenování soudním exekutorem a rovněž jeho odpovědností, která v případě pochybení může snadno nastat. Obsahem následujících částí je pojednání zejména o nařízení exekuce prodejem movitých věcí a personálním a hmotným zabezpečení provádění mobiliárních exekucí. Dále se pak zmiňuji o postižitelných věcech, společném jmění a poté již podrobně popisuji jednotlivé kroky exekuce prodejem movitých věcí a zejména klíčovou fází tohoto způsobu provedení exekuce, a to soupis movitých věcí. V práci se taktéž zabývám ochranou práv třetích osob, přičemž jsem se pokusil navrhnout možnou změnu problematického § 68 EŘ de lege ferenda. Po této kapitole následuje část věnovaná zpeněžení sepsaných movitých věcí, a to od jejich ocenění, vydání dražební vyhlášky, až k dražbě jako takové, když jsem neopomenul ani rozvrh výtěžku. V poslední-dvanácté části je pojednáno o nákladech, které s sebou mobiliární exekuce přináší.

Jak jsem při své praxi u exekutorského úřadu a psaní této práce poznal, způsob provedení exekuce prodejem movitých věcí je výrazným pomocníkem při vymáhání pohledávek, i když jej celá řada exekutorských úřadů buď zcela, nebo zčásti opomíjejí.

---

⁷ Zákonem č. 233/1995 Z.z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (dále taktéž jen „exekučný poriadok“), účinným od 1.12.1995, vznikl institut soudního exekutora na Slovensku již v roce 1995.

Český právník Čečetka ve svém díle koncem 19 stol. uvedl, že „ *o exekvovaném platí totéž, co o kriminálníkovi. Říká se, kdo už byl v kriminále, že si z něho nic nedělá, a právě tak je to i s exekucí.*⁸ Exekuce prodejem movitých věcí není jen o zabavování movitého majetku povinných, ale také o vytvoření přiměřeného nátlaku na povinné, kteří neplnili své závazky dobrovolně a kteří si v mnoha případech uvědomí skutečný dopad exekuce až tehdy, když jim u jejich domu zazvoní exekutor a teprve poté začnou svoji situaci adekvátně řešit.

Tato práce je vypracována v souladu s právní úpravou účinnou ke dni 30.4.2015.

---

⁸ ČEČETKA, V. J. *Žaloby a exekuce v řízení před soudy okresními pro pohledávky a ceny do 500 Zl.* Praha: F. Šimáček, 1899, s. 229.

1. Historický exkurs se zaměřením na exekuci prodejem movitých věcí

1.1. Prvopočátky exekuce v Římském právu

Na počátku tohoto co do způsobu provedení exekuce zaměřeného historického exkursu považuji za vhodné, zmínit se o vzniku exekuce jako takové. Jak bylo v historii práva všeobecně zvykem, vznikla i prvotní forma exekuce v Římě, kde se nucené vymáhání plnění nazývalo executio. Tento pojem se stal běžným i v řadě dalších států, a to až do dnešní doby. Římská exekuce prošla jako celá forma práva vývojem, který je patrný i v dějinách celé řady dalších států. Od prvotní formy práva představující násilí (lat. vis) typické především pro rodové zřízení se postupem času v římském království svépomoc dostává pod určitou kontrolu, když napříště bylo již třeba k provedení exekuce státního souhlasu. Jde tedy o nejranější formu exekučního řízení. Exekuce byla v Římě chápána jako prostředek nepřímý, který má dlužníka (negativně) motivovat ke splnění své povinnosti.

Od počátku 3. století nastoupil místo legisakčního formálního procesu modernější proces, řízení formulové. „*Odsouzený dlužník měl třicetidenní lhůtu od vydání rozsudku, aby splnil, co mu bylo uloženo.*“⁹ V opačném případě byl rozsudek proveden donucením státní mocí, čili exekucí. Již zde se objevuje v podobě žaloby (lat. actio iudicati) zárodek samostatného exekučního návrhu. Žaloba obvykle vedla přímo k zabavení veškerého dlužníkovy majetku. Praetor na žádost věřitele povoloval zmocnit se dlužníkovy jmění a rozprodat jej k uspokojení pohledávky (tzv. missio in possessionem rei servandae causa). V tomto pokročilém období ustupuje personální charakter exekuce a objevuje se vlivem zákazu prodeje pro dluhy (Lex Poetelia Papiria z roku 326 př. n. l.) nový jev, a to možnost postihu veškerého majetku dlužníka v rámci exekučního řízení. Tady je již možné spatřovat zárodek dělení exekuce, a to na exekuci speciální, která byla zaměřena na přesně specifikovaný rozsah dlužníkovy majetku a exekuci generální, která se později ukázala vhodná při řešení souběhu věřitelů dlužníka, čili konkursu. Zde se také prvotně objevuje princip poměrného uspokojení pohledávky

---

⁹ SMOLÍK, Petr, Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 7.

v případě nedostatku majetku. Zmiňované římské exekuční řízení rozlišovalo pohledávky věřitelů a některým přiznávalo lepší postavení než ostatním.

Dalším stádiem římského procesu v období principátu se stalo vedle výše uvedeného formulového řízení, řízení kogniční. Věřitel měl možnost zvolit si mezi tradiční variantou vymáhání plnění a variantou novou, při které přicházela v úvahu jak exekuce personální, tak exekuce majetková, a to ve formě zabavení a následném prodeji jednotlivých věcí z majetku dlužníka ve výši odpovídající dluhu, přičemž se zde objevuje princip přiměřenosti exekučního postihu. Věci, které bylo možno zabavit a následně prodat, byly přesně stanoveny. S ohledem na tuto skutečnost se objevuje i zárodek věcí vyloučených z exekuce. Postupem času se exekuce začala zaměřovat i na věci nemovitě. V tomto období lze proto spatřovat další dělení exekuce, a to na exekuci imobilární a mobilární. Objevuje se i specifický exekuční prostředek, a sice zástavní právo.¹⁰ Římské právo znalo rovněž institut vyjevovací přísahy (lat. inramentum manifestationis), zárodek dnes známého prohlášení o majetku. V dalším období byla již římská exekuce plně v moci státního orgánu a exekuce personální se stává raritou. V římském právu je možno spatřovat i zárodek ochrany práv třetích osob, které nepřipouštělo prodej věcí, když tyto třetí osoby se mohly domáhat vyloučení věcí¹¹ z exekuce žalobou u prétora.

1.2. Exekuční řád z roku 1896

Historický exkurs na našem území zahájím rovnou exekučním řádem z konce 19. století. Ten byl přijat dne 27.5.1896 jako zákon č. 79/189 ř.z., o řízení exekučním a zajišťovacím (exekuční řád - dále také „ex.ř.“), s kterým byl přijat i uvozovací zákon č. 78/1896 ř.z.. Tyto předpisy se staly základní procesní normou exekučního práva. Oba zákony nabyly účinnosti dne 1.1.1898 a byly na našem území platné až do roku 1951. Exekuční řád z roku 1896 se stal vzhledem ke své nesporné kvalitě i inspirací v některých instrumentech poslední rozsáhlé novely exekučního řádu¹², kdy byly

---

¹⁰ Srov. SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 8.

¹¹ Pozn. z římského práva pochází označení vylučovací žaloby jako tzv. „excindační“.

¹² Provedené zákonem č. 396/2012 Sb.

zavedeny nové exekuční prostředky např. sekvestrace či předražek. Tehdy nový exekuční řád stál mimo jiné na zásadách ústnosti a bezprostřednosti. Zajímavostí je, že exekuční řád pracoval rovněž se zásadou subsidiarity, která byla explicitě zakotvena v ustanovení § 78 ex. ř., které uvádělo: „*Pokud v tomto zákoně není nic jiného nařízeno, budiž také v řízení exekučním užíváno všeobecných ustanovení civilního řádu soudního o stranách, o řízení a o ústním jednání, o důkaze, o provádění důkazu a o jednotlivých průvodních prostředcích, o soudcovských usneseních a o opravném prostředku a rekursu.*“

Seznam exekučních titulů se zásadně odlišoval od úpravy v Josefínském soudním řádu z roku 1781, jež připouštěl pouze soudní výrok a soudní smír. Exekučními tituly byly zejména platební příkazy, platební rozkazy v upomínacím řízení, soudní výpovědi nájmu, smíry civilní i trestní o nárocích soukromých, soudní opatření ve věcech nesporných atd.

V této době se nově začaly objevovat potřeby, aby výkon samotné exekuce neprováděl pouze speciální „exekuční soudce“, ale také další na tuto oblast specializovaní zaměstnanci v rámci úseku soudní kanceláře.¹³ Soudní zřízení, kteří jménem soudu exekuci prováděli, se nazývali výkonné orgány (tyto osoby lze přirovnat k dnešním vykonavatelům), které byly upraveny v ust. § 24 ex. ř. Tito zaměstnanci byli povinni zachovávat při své činnosti v rámci prováděných příkazů zákonem přidělenou působnost a šetřit při tom přesně zvláštních pokynů, jež jim za tím účelem v daném případě vydal soud. Mezi oprávnění výkonných orgánů patřilo přijímání platů nebo jiných plnění, která měla být exekucí vymožena, přičemž to co orgány přijaly, byly povinny platně kvitovat (vydat potvrzení o platbě) a dlužníkovi, jež splnil zcela svůj závazek, na jeho žádost vydat dlužní listiny jim k tomu účelu od soudu nebo vymáhajícího věřitele doručené. Uvedené přitom nemělo vliv na právo dlužníka dodatečně žádat o věřitelovu kvitaci, tj. vydání potvrzení o provedení platby. Věřitel přitom mohl za exekučního řízení prostřednictvím výkonných orgánů právoplatně odevzdat dlužníkovi listiny, peněžité částky nebo jiné věci, u nichž k tomu byl jako ke

---

¹³ Srov. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Aktuálnost exekučního řádu z roku 1896. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 2, s. 28.

vzájemnému plnění zavázán. „Oprávnění soudních zřízenců přijímat peníze mohlo být nařízením omezeno v případě vyšších peněžitých částek.“¹⁴

Výkonné orgány byly oprávněny, pokud to žádal účel exekuce, prohledat dlužníkův byt, jeho schránky a v nutném případě šetřice přiměřeně osoby i samotné šaty, které měl dlužník na sobě (tzv. šacuňk). Dále měly tyto orgány pravomoc nechat otevřít vrata či zavřené dveře světnic. V případě, že nebyl dlužník nebo dospělý člen jeho rodiny v době těchto úkonů doma přítomen, musely být přibrány jako nezúčastněné osoby dva hodnověrní zletilí muži jako svědci. Pokud bylo třeba odstranit odpor, který dlužník kladl, výkonné orgány mohly přímo žádat o podporu bezpečnostních orgánů, ba dokonce i četnictva. Pokud by se věc neobešla bez pomoci vojenské, bylo třeba, aby zasáhl přednosta exekučního soudu.

Každý výkonný orgán se musel při své činnosti v exekuci prokázat průkazem úředního postavení¹⁵, tj. průkazní listinou znějící na jeho jméno a opatřenou jeho podobiznou. Tato listina mohla obsahovat údaj o tom, že konkrétní výkonný orgán je oprávněn přijímat peníze v rámci exekuce, a to včetně částky, do níž tak mohl činit.¹⁶

K době exekučních úkonů zákon uváděl, že v neděli a ve svátek, stejně jako v noci, směly být tyto vykonány pouze v naléhavých případech s povolením přednosta Okresního soudu, v jehož obvodu měl být exekuční úkon vykonán. Usnesení, kterým toto dovolení bylo dáno, muselo být dlužníkovi na jeho žádost písemně prokázáno na místě samém při exekučním úkonu. Proti udělení nebo odepření tohoto dovolení neexistoval opravný prostředek.

Zákon rovněž upravoval možnost stěžovat si na to, jak byla exekuce provedena, a to v ustanovení § 68, které stanovilo: „Kdo se pokládá za stížena postupem při vykonání exekuce, zejména tím, jak výkonný orgán při úředním úkonu jednal, nebo odepřením nebo průtahem úkonu exekučního, může za nápravu žádati soudcovského úředníka,

---

¹⁴ SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 4, s. 35.

¹⁵ Touto nutno se zejména prokázati, jestliže se dovolává orgánů bezpečnostních neb četnictva za asistenci (§ 26. II ex. ř.).

¹⁶ Srov. SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 4, s. 35.

jemuž dozor k soudní kanceláři jest svěřen, exekučního komisaře nebo přednostu soudu exekučního; jestliže však výkonnému orgánu, jehož chování příčinu dává k stížnosti, jiným soudem příkazu se dostalo, může také tento býti žádán za napravení.“

Tento zákon upravoval exekuci na movité věci (mobiliární exekuci) z hlediska systematiky zákona hned za právní úpravou exekuce nemovitých věcí. „Právní úprava prodeje movitých věcí byla velice podrobná a rozsáhlá a zahrnovala i exekuci na nároky, které se týkají toho, aby věci hmotné byly vydány a dodány a exekuci na jiná práva majetková.“¹⁷ Zabavení věcí se provedlo tak, že výkonný orgán je v zájemném protokolu sepsal a popsal a uvedl, pro jakou pohledávku byly věci sepsány. Byly-li pochybnosti, zda věci patří dlužníkovi, měl vymáhající věřitel tuto skutečnost prokázat.

Exekuční řád se rovněž vypořádával s ochranou povinného proti uvedení v hmotnou nouzi. Právní úprava tak například zakazovala postihnout:

- šatstvo, peřiny, prádlo a kuchyňské nářadí, potraviny a palivo na dobu 14 dnů,
- dojnou krávu nebo dvě kozy nebo 3 ovce, podle toho, jak si dlužník zvolí,
- předměty, nářadí a náčiní řemeslníků, dělníků a porodních bab, které potřebují k osobnímu vykonávání svého zaměstnání,¹⁸
- školní knihy a kostelní knihy a potřeby, snubní prsten dlužníka, rodinné obrazy (mimo rámce), řády, vyznamenání,
- u úředníků, duchovních, učitelů, advokátů, notářů, lékařů a umělců, jakož i u ostatních osob pracujících ve vědecké sféře nešlo zabavit věci, které potřebovali k vykonávání svého zaměstnání a současně jim musely být ponechány i slušné šaty.¹⁹

Zabavené movité věci byly k návrhu oprávněného uschovány, a to dle § 259 ex. ř. uložením u soudu, pokud se k tomuto hodily, jinak odevzdáním ústavu pod státním dozorem postavenému, který se zanáší takovýmto uschováním, anebo odevzdáním

---

¹⁷ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2439.

¹⁸ Dobová judikatura k věcem nezbytně nutným k výkonu povolání uváděla, že zákonná výhoda podle § 251 odst. 5 a 6 ex. ř. platí jen, pokud osoby tam uvedené vykonávají osobně své povolání nebo zaměstnání (rozsudek Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 9.10.1930, sp. zn. R II 358/30).

¹⁹ Srov. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Aktuálnost exekučního řádu z roku 1896. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 2, s. 29.

schovateli, kterého exekuční soud zřídí na nebezpečnoství vymáhajícího věřitele. Vymáhající věřitel však ručil nejen za zdatnost uschovatelovu, nýbrž vůbec za následky úschovy.²⁰

Na základě § 37 ex. ř. upravujícího ochranu práv třetích osob pak mohla podat třetí osoba odpor proti exekuci, jestliže měla k předmětu exekucí dotčenému, k jeho části nebo k jednotlivým předmětům příslušenství nemovitosti do exekuce vzaté právo, které nepřipouštělo výkon exekuce. Odpor se uplatňoval žalobou podanou exekučnímu soudu, která mohla zároveň směřovat proti vymáhajícímu věřiteli a proti dlužníku, kteří by v tomto případě byli posuzováni jako společníci v rozepři. Vyhověl-li soud žalobě, byla exekuce věci zrušena.

Zabavené věci dlužníka pak musely být zpeněženy. „*Exekuce pro peněžitě pohledávky na věci movité se děje zabavením a zpeněžením věci v držení dlužníka (§ 249 a násl., § 803 a násl.)*.“²¹ Dražba mohla být provedena nejdříve ve lhůtě tří neděl od zabavení věci. Návrh na provedení dražebního prodeje mohl podat vymáhající věřitel a poté o něm rozhodoval soudce. Věci, vyjma cenných papírů²² a jiných předmětů majících burzovní nebo tržní cenu, byly prodány ve veřejné dražbě, přičemž platil zákaz tzv. prodeje za každou cenu, tj. za cenu libovolnou, a to i zcela nevhodnou, který škodil všem účastníkům. Věci bylo možné prodat jen za nejnižší podání, které činilo shodně jako dnes jednu třetinu odhadní ceny. Šperky mohly být prodány jen za cenu, která nebyla nižší než cena kovu. V těchto případech musel být k odhadu ceny přibrán znalec (přísežný odhadce), aby věci ocenil. Dražba musela být řádně nařízena dražební vyhláškou, která musela být řádně doručena, jinak musela být dražba zrušena.²³ Zvláštností bylo ust. § 271 ex. ř., které stanovilo možnost, aby tři dny před dražebním rokem zájemce složil přiměřenou jistotu na dražení věci ve výši přesahující alespoň o čtvrtinu jejich odhadní hodnotu a náklady exekuce, čemuž soud mohl, po předchozím

---

²⁰ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 21.4.1925, sp. zn. Rv I 484/25.

²¹ SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*. 1. vyd. Praha, 2011, s. 28.

²² Tyto byly prodávány tzv. z volné ruky, tj. mimo dražbu (k tomu blíže FLEK, Štefan. Výkon rozhodnutí postižením cenných papírů. *Právní rozhledy*, Praha, roč. 4, č. 10, s. 448).

²³ „*Netřeba řešiti otázku, zda dražba svršků řádně nevyhlášená a stranám neoznámená jest nicotná.*“ (viz Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 29.9.1930, sp. zn. R II 311/30).

souhlasu dlužníka a svolení vymáhajícího věřitel a osoby, které zástavního práva k těmto předmětům nabyly, vyhovět.

Jedním z předpokladů úspěšné prodeje movitých věcí v dražbě je vhodně zvolené místo jejího konání. „*Exekuční řád z roku 1896 se určením místa dražby rovněž zabýval, a to v § 274, kde konstatoval, že dražba se provádí na místě, kde jsou zabavené věci, pokud se účastníci nedohodnou na jiném místě nebo pokud exekuční soud k návrhu dlužníka nebo vymáhajícího věřitele nedovolí dražbu na jiném místě za účelem dosažení většího výtěžku.*“²⁴ Takový postup byl doporučován zejména v případě dražených věcí značné ceny, jako byly šperky či jiné drahocenné věci, umělecké předměty, sbírky atp. „*Pro některé z těchto předmětů pak vedle exekučních předpisů platily i zvláštní předpisy veřejného práva, které bylo třeba v rámci exekuce rovněž zachovat.*“²⁵ V reakci na přijetí exekučního řádu byly v zemích Koruny české postupně zřízeny veřejné (soudní) dražebny (a to v roce 1900 v Praze, dále pak v roce 1900 v Brně, v roce 1906 v Moravské Ostravě a v roce 1932 v Plzni), které sloužily ke konání dražeb movitých věcí. O délce prodeje věcí zákon stanovil, že věci zaslané k dražbě by měly být druhý či třetí den dopraveny do dražebny, kde si zájemci mohli tyto věci ve vyhlášených úředních hodinách prohlédnout. Věci určené k prodeji z ruky měly být v dražebně umístěny podle okolností, zejména dle úředních prací a volného místa, ne více než 14 dní. Předměty z platiny, zlata či stříbra, případně věci s obsahem 250/1000 zlata musely být před dražbou předloženy puncovnímu úřadu k zjištění, zda jsou opatřeny puncem a pokud nejsou puncovány, k vyšetření ryzosti a zákonitého stavu a k označení puncem.²⁶ Soudní dražebny si mohly vyžádat výkon puncovní kontroly ve svých místnostech nejméně 8 dnů před zahájením dražby. Zálohu na odměnu a výdaje puncovního orgánu mohl soud vyžadovat od vymáhajícího věřitele.

Po úspěšném provedení dražby, kterou vykonal výkonný orgán, byl výtěžek vydán vymáhajícímu věřiteli, a to podle provedeného rozvrhu. Ten se prováděl přiměřeně dle ustanovení o prodeji nemovitých věcí.

---

²⁴ SMOLÍK, Petr. Veřejné dražebny za mocnářství a za I. republiky. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 2, s. 36.

²⁵ Tamtéž, s. 36.

²⁶ Srov. tamtéž, s. 38.

1.3. Vývoj úpravy exekuce (výkonu rozhodnutí) v 20. století

V roce 1918 po vzniku Československa byl pro zemi českou a moravskoslezskou přejet tzv. recepčním zákonem rakouský právní řád. Období po změně hospodářských poměrů vyvolaných vlivem světových událostí s sebou přineslo i výrazné změny v procesních předpisech, které se týkaly i samotného exekučního řízení.

Doba okupace měla i určité vlivy v oblasti exekučního práva a jistý dopad měla i segregace židovského obyvatelstva. Při mobilární exekuci např. zkoumal soud ex offio, zda dlužníkem je žid. „*Při zpeněžování židovského majetku bylo třeba vyrozumět říšského protektora či vrchní zemskou radu, kteří měli oprávnění nakládat s židovským majetkem.*“²⁷

Po změně politických poměrů v únoru 1948 a zavedení vedoucí role jediné strany došlo i k zásadním změnám v oblasti procesního práva včetně exekuce. Zásadním principem nové úpravy se stává princip ochrany dlužníka.

V roce 1950 pak vznikl nový občanský soudní řád (zákon č. 142/1950 Sb., o řízení ve věcech občanskoprávních), jenž obsáhl jak řízení nalézací, tak exekuční. Občanský soudní řád upravoval v rámci exekučního práva exekuci speciální i exekuci generální. Speciální exekuce se nadále dělila na vymožení peněžitého a nepeněžitého plnění. Nesporným pozitivem tohoto zákona bylo alespoň odstranění právního dualismu na našem území. Exekuce na peněžité plnění tradičně rozlišovala prodej věcí movitých, nemovitých, dále mohly být pohledávky přikázány z účtu u peněžního ústavu či mohly být zabaveny ostatní pohledávky. Exekuce na plat byla upravena v samostatném předpise a zůstala tak mimo rámec občanského soudního řádu. Mobilární exekuce se z hlediska systematiky zákona předřazovala před exekuci srážkami ze mzdy a přikázání pohledávky. Věřitelé však v období účinnosti zákona tohoto způsobu exekuce využívali poměrně zřídka. Zcela vymizela kapesní exekuce (tzv. šacování), když tento prostředek byl v rozporu s požadavky tehdejší doby a rovněž i vyjevovací přísaha.

Dovršení socialismu vedlo k přijetí nové ústavy v roce 1960 a k požadavku nové právní úpravy ve všech odvětvích. Zásadní změna nastala nejen v rovině občanského

---

²⁷ HOBL, Jaroslav. *Vznik a zánik exekutorského úřadu*. Plzeň, 2012. diplomová práce (Mgr.). ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. Fakulta právnická, s. 12.

práva hmotného, ale i procesního, kde došlo skutečně k zásadním změnám. Vyvrcholilo tak přetržení tradic českého civilního práva v duchu ABGB.

V nově přijatých zákonech došlo k výrazné změně právních pojmů, když bylo skoncováno s tradičními českými pojmy. Exekuce se tak stala výkonem rozhodnutí, věřitel se stal oprávněným a exekut povinným. Termín exekuce však zcela nevyrazil a dále se užíval jak v běžné praxi, tak i v odborné literatuře. Novým procesním předpisem se stal zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, který je platný až do dnešní doby. Výkon rozhodnutí se zásadně omezil na exekuci speciální, ať pro peněžitá či nepeněžitá plnění. Exekuce generální byla v občanském soudním řádu pojmenována jako likvidace, přičemž tato úprava byla nedostatečná, což bylo v souladu s požadavky tehdejší doby, kdy subjektem likvidace mohl být občan jen velmi ojedinelé. Do popředí exekučních způsobů se dostává úprava srážek ze mzdy, která je prováděna plátcem mzdy. Poté následuje příkazání pohledávky a prodej movitých a nemovitých věcí. Zcela vypuštěno zůstalo zástavní právo k nemovitostem, které bylo nahrazeno obsahově identickým právem úkojným, kdy bylo pod hrozbou trestní sankce povinnému zakázáno disponovat s nemovitostí. Exekuce prodejem movitých věcí v zákoně zůstala upravena, avšak jednodušeji než tak činily předchozí předpisy. „*Zjednodušení právní úpravy mobiliární exekuce byl eufemismus pro radikální omezení mobiliární exekuce.*“²⁸ Se zájmem tehdejší doby byl zrušen i jeden ze základních principů - zpeněžení v dražbě, která byla odstraněna z důvodu, že jako typický institut kapitalistického práva neodpovídala dosaženému stupni vývoje společnosti. „*Dražba se stala neproveditelnou i z toho důvodu, že částka dosažená vydražením by tak jako tak nemohla obcházet cenové předpisy.*“²⁹

Ačkoliv současná právní úprava sice již netrpí ideologickými omezeními původního znění občanského soudního řádu, stále novelizace probíhaly pouze v rámci koncepce a systematiky zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

---

²⁸ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2439

²⁹ Tamtéž, s. 2439.

1.4. Vznik soudních exekutorů a přijetí exekučního řádu

Situace při výkonu rozhodnutí u soudů koncem devadesátých let 20. stol. a na přelomu tisíciletí, tj. zejména nízká efektivita vymáhání pohledávek, zdlouhavá vykonávací řízení či nutnost označování majetku dlužníka pro nařízení jednotlivých výkonů rozhodnutí, vedla, byť ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi dosti opožděně, k přijetí zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, který nabyl účinnosti dne 1.5.2001 (plné účinnosti pak dnem 1.9.2001). Zákon byl doplněn o vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora a odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem tzv. Exekutorský tarif (dále jen „vyhláška 330/2001 Sb.“), o vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 331/ 2001 Sb., o centrální evidenci exekucí a o vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 418/2001 Sb.“).

„Právní řád České republiky tak byl rozšířen o další druh exekuce prováděné soudními exekutory podle zcela nového zákona, koncipovaného jako zvláštní právní předpis ve vztahu k dosavadní obecné procesní úpravě obsažené v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.“³⁰ Nutno dodat, že Česká republika mohla čerpat ze zkušeností svých slovenských sousedů, kteří měli se zavedením stavu exekutorů pozitivní zkušenosti. V praxi se pak potvrdila zkušenost z jiných zemí i text důvodové zprávy k návrhu zákona o soudních exekutorech ze dne 8.10.1999, která zdůvodňovala přijetí nové právní úpravy mj. účinnějším vymáháním povinností dlužníků. Z důvodové zprávy vyplývá, že ve státech, kde byl institut soudního exekutora zaveden, je statisticky evidována vyšší efektivnost při vymáhání pohledávek, přičemž v průměru je udáváno zvýšení efektivity o 70%. Lze tedy objektivně konstatovat, a ukázala to ostatně i praxe, že exekuce prováděná soudním exekutorem je bezesporu rychlejší, účinnější a efektivnější ochrana majetkových práv věřitele, na rozdíl od pomalého a mnohdy neúspěšného soudního výkonu rozhodnutí. Na soudního exekutora se postupně začalo obracet stále více a více věřitelů, přičemž od soudního

---

³⁰ PLÁŠIL, Vladimír. Executio est finis et fuctus legis, aneb jak jsme začínali. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 61.

výkonu rozhodnutí se začalo pomalu, ale jistě upouštět. V poslední době pak již drtivá většina nuceného vymáhání exekučních titulů byla realizována právě prostřednictvím soudních exekutorů (exekuce), zatímco nucené vymáhání realizované soudy, respektive soudními vykonavateli (výkon rozhodnutí) bylo spíše výjimkou. Díky výhodám exekuce prováděné soudním exekutorem pak dosáhl poměr exekucí jím vedených 80% oproti soudnímu výkonu rozhodnutí, jež provádějí soudy.³¹

Exekuční řád se stal dle řady názorů odborné a laické veřejnosti, i přes řadu nedokonalostí, jedním z nejdůležitějších zákonů přijatých po roce 1989 v oblasti justičního práva.³²

---

³¹ Srov. KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, Praha, roč. 21, č. 1, s. 2

³² KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. V.

2. Postavení soudního exekutora

Je obecně známo, že kolébkou exekutorské profese je Francie, kde již od 14. stol. vykonávali privátní soudní exekutoři svou úřední činnost z rozhodnutí francouzských králů. Profese soudního exekutora byla v České republice zřízena přijetím exekučního řádu, jež nabyl účinnosti dne 1.5.2001. Od roku 2001 tedy existuje paralelně vedle soudního výkonu rozhodnutí nový způsob vymáhání povinností dlužníků, kteří neplní své závazky dobrovolně. Jmenování prvních 81 exekutorů proběhlo dne 31.8.2001, když všichni vybraní kandidáti složili slib do rukou tehdejšího ministra spravedlnosti. Ne všichni nově jmenovaní exekutoři však začali vykonávat svou činnost a někteří se nechali na vlastní žádost, pravděpodobně z důvodu nejistoty, ministrem spravedlnosti odvolat. V současné době pak již působí na našem území 158 soudních exekutorů.

Postavení soudního exekutora není v pozitivním českém právu úplně jasně definováno. Ústavní soud³³ vyslovil názor, že exekutor je podnikatelem, jehož činnost se však řídí veřejným právem. Současně exekutor nese podnikatelské riziko, které s sebou výkon exekuční činnosti přináší. K postavení soudního exekutora se v minulosti vyjádřil i Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 28.3.2006, sp. zn. 20 Cdo 2706/2004, ze kterého vyplývá to, že: *„exekutor při provádění exekuce nemá postavení soukromoprávního subjektu, nýbrž vykonává pravomoc svěřenou mu předpisy veřejného práva. Je na něj přenesena část státní moci, jejímž nositelem je při soudním výkonu soud, tedy pravomoc nuceně vykonávat exekuční tituly.“* V České republice existuje tedy jakýsi „hybridní“ systém.³⁴ Oproti tomu ve většině členských zemí Mezinárodní unie soudních exekutorů (dále jen „UIHJ“), jež exekutory sdružuje na mezinárodním poli, je postavení exekutora explicitně stanoveno, když např. v nizozemské právní úpravě je ex lege konstatováno, že exekutor má postavení podnikatele se všemi výhodami i nevýhodami z toho plynoucími.³⁵

---

³³ Nález Ústavního soudu ze dne 9.10.2008, sp. zn. III. ÚS 1226/08.

³⁴ Exekutor bývá někdy nazýván jako tzv. „quasipodnikatel“.

³⁵ Dle čl. 5 nizozemského exekučního řádu může být jako exekutor jmenována pouze osoba, která mj. předložila svůj obchodní plán, kterým prokáže, že existují dostatečné důvody se domnívat, že výkon činnosti bude do tří let ekonomicky efektivní.

Soudní exekutor v pojetí platného českého práva je dle § 1 EŘ fyzická osoba splňující zákonné předpoklady, kterou stát zmocnil k provádění exekuční a další činnosti. „*Stát tedy na soudního exekutora přenesl část svých mocenských pravomocí a stanovil, jakým způsobem bude tyto pravomoci vykonávat.*“³⁶ Za svoji činnost nese soudní exekutor odpovědnost, přičemž má široké pravomoci k zajištění úspěchu exekuce a výkonu další činnosti. Exekuční činnost exekutor provádí nezávisle jako svobodné povolání svého druhu.

Při výkonu své činnosti má exekutor postavení úřední osoby a je vázán pouze Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekuční činnosti. Exekutor je rovněž vázán stavovskými předpisy vydanými v souladu s právním předpisem příslušnými orgány Exekutorské komory. Jeho rozhodnutí v exekučním řízení jsou postaveny na stejnou roveň, jako rozhodnutí soudu prvního stupně.

Činnost exekutora je dle § 1 odst. 2 EŘ neslučitelná s jinou výdělečnou činností s výjimkou správy vlastního majetku. Dále může exekutor za úplatu vykonávat činnost vědeckou, publikační, pedagogickou, tlumočnickou, znaleckou, uměleckou a činnost v poradních orgánech vlády, ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy a v orgánech samosprávy. Omezení exekutora je tak obecně srovnatelné s omezením soudce. Dohled nad činností exekutora vykonává dle § 7 EŘ Ministerstvo spravedlnosti, předsedové okresních soudů (do jehož obvodu byl exekutor jmenován a v jednotlivé věci též předseda exekučního soudu) a Exekutorská komora. Exekutoři jsou organizováni v samosprávě, jejímž orgánem je Exekutorská komora, která je stavovskou organizací sdružující všechny exekutory a plnící povinnosti přidělené exekučním řádem.

Exekutor má i přes hojně diskuze na toto téma stále de lege lata působnost na celém území České republiky, své sídlo však může mít jen v obci, ve které je sídlo okresního (exekučního) soudu, do jehož obvodu byl jmenován nebo v obvodu tohoto soudu. V současné době je však zřejmě nevyhnutelné, že bude do exekučního řádu

---

³⁶ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 285.

zakotven tzv. teritoriální princip působnosti exekutorů, avšak není jisté kdy a v jaké podobě.

Exekutor je vázán striktně stanovenou povinností mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu své činnosti nebo další činnosti a této povinnosti ho může na základě žádosti zprostit pouze orgán Exekutorské komory a to jen v nezbytném rozsahu.

Dalo by se zjednodušeně říci, že činnost exekutora začíná tam, kde končí činnost soudu v nalézacím řízení. Stěžejní činností je tedy nucené vymáhání exekučních titulů.³⁷ V rámci další činnosti může exekutor poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s další činností, provádět autorizovanou konverzi dokumentů či sepisovat listiny. V souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením pak exekutor může přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci, jejichž povaha to umožňuje. Po pověření může exekutor dle § 76 EŘ dále doručovat písemnosti soudu a vykonávat činnost soudního vykonavatele, příp. provést dobrovolnou dražbu movité či nemovité věci. Další činností po soudním pověření nebo pověření státním zástupcem je zajišťování a správa majetku podléhajícího podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění.

Jednou z největších výhod exekuce prováděné exekutorem je jeho rychlost, protože ta je základním principem jejího úspěchu a také to, že věřitel nemusí označovat majetek dlužníka, který by měl být exekvován, přičemž o způsobu provedení exekuce rozhoduje exekutor, který sám zjišťuje majetek povinných. Další výhodou je skutečnost, že důsledkem nařízení exekuce povinný nesmí nakládat s veškerým svým majetkem, tedy i s tím, o kterém exekutor neví (tzv. generální inhibitorium). V neposlední řadě je kladem také to, že třetí osoby jsou povinny poskytnout exekutorovi dle § 33 a 34 EŘ součinnost spočívající ve sdělení informací o majetku povinného, a to již od soudního pověření, od jehož vydání může exekutor rovněž začít s lustrací majetku, příp. vstupovat dálkovým přístupem do veřejných registrů.

---

³⁷ Pozn. pravomoci exekutorů v rámci UIHJ jsou značně odlišné. V některých členských zemích provádí soudní exekutor např. i zatýkání trestně odsouzených osob, jež nenastoupili k výkonu trestu.

2.1. Podmínky pro jmenování soudním exekutorem

Aby se stala potenciální fyzická osoba soudním exekutorem, musí splňovat zákonem stanovené předpoklady, úspěšně projít výběrovým řízením a po složení slibu musí být jmenována do exekutorského úřadu ministrem spravedlnosti. Před tím než začne vykonávat exekutor svou činnost, musí uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho činnosti. Podmínky pro jmenování exekutorem jsou vyjmenovány v § 9 EŘ. Jedná se o:

- plnou způsobilost k právním úkonům,
- získání úplného vysokoškolského vzdělání na právnické, fakultě vysoké školy se sídlem v České republice,³⁸
- bezúhonnost,
- vykonání alespoň tříleté exekutorské praxe,
- složení exekutorské zkoušky.

Protože je omezený počet exekutorských úřadů (tzv. numerus clausus), musí projít vhodný uchazeč, který splňuje uvedené podmínky, jež jsou uvedeny v § 9 EŘ, výběrovým řízením, které se skládá z několika po sobě jdoucích etap. Organizaci výběrových řízení v současné době provádí, po přechodném období, kdy ji vykonávalo Ministerstvo spravedlnosti, opět Exekutorská komora.

2.2. Odpovědnost exekutora

Odpovědnost exekutora za protiprávní jednání může být několikerá, včetně odpovědnosti za své zaměstnance³⁹, a to podle intenzity a závažnosti škodlivosti jednání. Počínaje občanskoprávní odpovědnosti za způsobenou újmu, za určitých

---

³⁸ Pozn. slovenský exekuční řád (exekučný poriadok) v původním znění mezi požadavky pro jmenování exekutorem dokonce ani nepožadoval úplné vysokoškolské právnické vzdělání (k tomu blíže ŠTEVČEK, Marek a kol. *Exekučný poriadok. komentár*, 1. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2011, s. 13 nebo BRDA, Jaroslav, *Nová slovenská úprava výkonu rozhodnutí. Bulletin advokacie*, 2006, č. 9, s. 67).

³⁹ Nově definováno novelou exekučního řádu - zákonem č. 396/2012 Sb. Dnes je již právní teorie i praxe zajedno, že odpovědnost exekutora je objektivní povahy s možností exekutorovi liberace dle § 116 odst. 15 EŘ.

okolností při primární odpovědnosti státu s následným regresem vůči exekutorovi, přes kárnou odpovědnost, až po nejpřísnější trestní odpovědnost exekutora.

Exekuční řád v § 32 odst. 1 uvádí, že nestanoví-li zvláštní zákon jinak, je exekutor povinen nahradit újmu tomu, komu ji způsobil v souvislosti s činností podle tohoto zákona. Exekutor je povinen nahradit újmu i tehdy, byla-li újma způsobena při výkonu exekuční nebo další činnosti jeho zaměstnancem. Případná povinnost této osoby nahradit újmu podle zvláštních předpisů tím není dotčena. Povinnosti nahradit újmu je objektivní povahy a exekutor se jí zproští pouze tehdy, pokud prokáže, že újmě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat (§ 32 odst. 2 EŘ). Tím se rozumí všechna objektivně posuzována možná péče, kterou mohl exekutor vyvinout, aby škodě zabránil nebo ji odvrátil.⁴⁰ „*Odpovědnost exekutora za škodu (újmu) je dána pouze tehdy, pokud exekutor při výkonu exekuční činnosti postupoval v rozporu s předpisy tuto činnost upravujícími, jde tedy o odpovědnost objektivní, nevyžadující zavinění, jejím předpokladem však je porušení právní povinnosti exekutorem (srov. Kasíková, Martina. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 92; též rozsudek Nejvyššího soudu vydaný v této věci sp. zn. 25 Cdo 901/2010)*“⁴¹ Předpokladem odpovědnosti exekutora za újmu způsobenou v souvislosti s exekuční činností je tedy porušení právní povinnosti při výkonu exekuční činnosti, vznik újmy, příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vzniklou újmou a neexistence liberačního důvodu uvedeného v § 32 odst. 2 EŘ. Exekutor neodpovídá za újmu, která vznikla v souvislosti s jeho činností, pokud tato činnost byla prováděna v souladu se zákonem.⁴²

Přímá odpovědnost exekutora v rámci jeho činnosti nastupuje jen tam, kde z § 4 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem nevyplývá primární odpovědnost státu za škodu. Dle relevantního ustanovení § 4 je za výkon státní správy považována exekuční činnost, jejíž rozsah je stanoven samotným exekučním řádem. Další činnost exekutora, jejíž druhy jsou taxativně vyjmenovány v § 74 EŘ, pak není považována za

⁴⁰ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.5.2010, sp. zn. 33 Cdo 5185/2008.

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2014, sp. zn. 25 Cdo 11/2013.

⁴² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.12.2011, sp. zn. 25 Cdo 901/2010.

exekuční činnost, nýbrž za tzv. další činnost, a proto za tuto činnost se uplatní přímá odpovědnost soudního exekutora. Obecně by se dalo říci, že v případě delegované moci státu na exekutora primárně odpovídá za škodu stát s regresním nárokem vůči exekutorovi.

Právní úprava kárné odpovědnosti a kárného řízení vůči exekutorovi doznala postupem času zásadních změn. Kárné rozhodování bylo s účinností ode dne 26.6.2009 přeneseno ze stavovského orgánu na soudní instance. Od této doby již o kárném provinění exekutorů nerozhoduje stavovský orgán, nýbrž kárná pravomoc přešla mimo stav exekutorů a kárné řízení nadále provádí dle § 3 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, kárný soud, kterým je Nejvyšší správní soud.⁴³ Rozhodováno je v šestičlenných senátech, jejichž členové musí vykonávat právnické povolání. Kárná odpovědnost exekutora je od 1.1.2013 nově definována, přičemž existuje odpovědnost exekutora za jeho kárný delikt, příp. za závažný kárný delikt. Naprosto stejný princip s důsledky pro kárnou odpovědnost platí v případě, pokud se deliktu dopustil zaměstnanec exekutora. Tento způsob odpovědnosti exekutora plyne z jeho postavení a ze skutečnosti, že jeho zaměstnanci vykonávají svou činnost jeho jménem, případně na základě jeho pověření.⁴⁴

V případě nejzávažnějších jednání exekutora (nebo jeho zaměstnance), kdy již k postihu nepostačuje ani disciplinární sankce za kárný delikt, která by v konkrétním případě nepostihovala škodlivost jeho jednání a v porovnání s jeho jednáním by se mohla jevit jako příliš mírná, nastupuje trestní represe a trestní právo. „*V případě výkonu exekutorské praxe nelze vyloučit trestní odpovědnost exekutora jen s poukazem na nesprávný postup jeho zaměstnanců, jejichž činnost nedostatečně kontroloval. Zásadní rozhodovací pravomoc při výkonu funkce v rámci exekutorského úřadu totiž spočívá na exekutorovi.*“⁴⁵ V praxi přicházejí v úvahu v souvislosti s výkonem

---

⁴³ Kárné řízení je pouze jednoinstanční (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 10.12.2013, sp. zn. I. ÚS 1807/13), přičemž dle právního názoru plenárního nálezu Ústavního soudu ze dne 29.9.2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09 právní úprava, která kárně obviněnému neumožňuje podat odvolání proti rozhodnutí kárného senátu, není protiústavní.

⁴⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 1.12.2014, sp. zn. 14 Kse 5/2014.

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.9.2010, sp. zn. 7 Tdo 977/2010.

mobiliární exekuce především trestné činy poškození cizích práv dle § 181 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v platném znění (dále jen „trestní zákoník“), omezování osobní svobody dle § 171 trestního zákoníku, vydírání dle § 175 trestního zákoníku a krádeže dle § 205 trestního zákoníku. Dále pak trestné činy porušování domovní svobody dle § 178 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 trestního zákoníku.

3. Nařízení exekuce prodejem movitých věcí a její právní úprava

Exekuce prodejem movitých věcí je vedle exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů, exekuce příkázáním pohledávky, exekuce prodejem podniku, exekuce prodejem nemovité věci, exekuce zřízením exekutorského zástavního práva, exekuce správou nemovitosti a exekuce pozastavením řidičského oprávnění jedním ze zákonných způsobů provedení exekuce na peněžité plnění. V některých zemích Evropy je tento způsob provedení exekuce dokonce hlavní činností exekutorů v dané zemi.

Exekutor může zvolit jeden nebo více způsobů provedení exekuce nebo dokonce za určitých předpokladů všechny způsoby současně. Exekuční řád⁴⁶ konkretizuje zásadu přiměřenosti, přičemž upřednostňuje některé způsoby provádění exekuce před jinými a zavádí pořadí v případě vymáhání peněžité povinnosti. Soudní exekutor by proto měl k provedení exekuce prodejem movitých věcí přikročit až tehdy, není-li možné pohledávku uspokojit prioritními, méně invazivními způsoby provedení vyjmenovanými v § 58 odst. 1 EŘ. Podle mého mínění by ovšem *de lege ferenda* mělo být umožnění provedení tzv. jiného soupisu, o kterém bude pojednáno níže, a to už v počáteční fázi exekučního řízení, neboť exekutor v praxi obvykle zná z veřejných rejstříků (např. registru vozidel) movitý majetek povinného, jehož postižení přichází v úvahu, již z úvodních lustrací. Pokud jej nepostihne ihned, může dojít k částečnému zmaření exekuce v případě, že se ho povinný zbaví.

Exekuční řád upravuje exekuci prodejem movitých věcí jen ve čtyřech ustanoveních. Dále je stanoveno v § 69 EŘ, že se na tento způsob exekuce, nestanoví-li zákon (exekuční řád) jinak, přiměřeně použijí ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí dle občanského soudního řádu. Ten upravuje prodej movitých věcí společně s věcmi nemovitými v hlavě páté části šesté. Jak bylo již zmíněno, je

---

⁴⁶ Ve znění novely provedené zákonem č. 286/2009 Sb., účinné od 1.11.2009.

exekuční řád ve vztahu k občanskému soudnímu řádu zákonem *lex specialis*⁴⁷. Toto je zakotveno jednak obecně v ustanovení § 52 EŘ a dále pak v některých dalších ustanoveních upravujících jednotlivé způsoby provedení exekuce dle exekučního řádu. V praxi to znamená, že je třeba užít nejdříve exekučního řádu a teprve tam, kde tento zákon nemá žádné speciální ustanovení, lze použít subsidiárně a přiměřeně občanského soudního řádu. Z ustanovení § 11 vyhlášky č. 418/2001 Sb. pak vyplývá, že nestanoví-li zákon nebo tato vyhláška jinak, použijí se pro postup exekutora při provádění jednotlivých způsobů exekuce přiměřeně ustanovení části deváté oddílu druhého až pátého vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 37/1992 Sb.“).

Z dalších předpisů používaných při exekuci prodejem movitých věcí je nutné zmínit zejména zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 119/2001 Sb.“).

3.1. Exekuční příkaz prodejem movitých věcí a jeho doručování

Soudní exekutor v průběhu exekučního řízení rozhoduje o způsobu provedení exekuce vydáváním jednotlivých exekučních příkazů. Exekuční příkaz je procesní formou, která má dle § 47 odst. 2 EŘ účinky soudem nařízeného výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Podmínkou pro provedení exekuce prodejem movitých věcí je tedy vydání exekučního příkazu, který dle přiměřeného použití § 325 odst. 1 OSŘ exekutor doručuje zásadně až při jejím provádění tak, aby nebyl zmařen její základní účel. Exekutor je povinen v exekučním příkazu zvolit takový způsob

---

⁴⁷ Ke vztahu obou předpisů se vyjádřil prostřednictvím stanoviska Nejvyšší soudu ze dne 15.2.2006, sp. zn. Cpjn 200/2005 „Z poměru předpisu obecného (základního) a subsidiárního plyne, že subsidiární se použije tehdy a jen tehdy, jestliže předpis obecný sám konkrétní úpravu nemá, resp. když určitou situaci, vlastní upravovaným vztahům, sám nereguluje. Má-li však být současně - v obecné rovině - aplikován občanský soudní řád, musí být výklad exekučního řádu podáván tak, aby s občanským soudním řádem byl navzájem slučitelný.“

exekuce, který není zřejmě nevhodný⁴⁸, zejména vzhledem k nepochopitelné výši závazků povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo. Zákon č. 303/2013 Sb., zavedl přechodnými ustanoveními to, že každý exekuční příkaz vydaný po dni nabytí účinnosti zákona č. 396/2012 Sb. (tj. po 1.1.2013) v exekučních řízeních zahájených před nabytím účinnosti zákona č. 396/2012 Sb. (tj. do 31.12.2012) se řídí zákonem č. 120/2001 Sb., ve znění účinném po dni nabytí účinnosti zákona č. 396/2012 Sb. Tento zákon tedy nastolil právní jistotu a vyřešil sporné situace použití rozhodného znění relevantních předpisů, a to např. co se týče rozsahu postižení společného jmění manželů. V praxi to tedy znamená to, že pokud byl v rámci exekučního řízení zahájeného do 31.12.2012 zahájen způsob provedení exekuce po 1.1.2013, použije se novelizovaný exekuční, resp. občanský soudní řád ve znění účinném po 1.1.2013.

Exekuční příkaz nemůže dle § 21 odst. 2 EŘ vydat exekutorský koncipient. Tato činnost tak náleží do kompetence pouze samotného exekutora nebo jeho kandidáta. Proti exekučnímu příkazu není přípustný dle 55c odst. 3 písm. b) EŘ opravný prostředek. Důvodem je především zájem na rychlosti exekučního řízení.

Obligatorními obecnými náležitostmi písemného vyhotovení exekučního příkazu jsou uvedení exekučního soudu, exekučního titulu včetně orgánu, který jej vydal, označení exekutora, který exekuční řízení vede, označení povinného a oprávněného, včetně rodného čísla povinného, lze-li jej zjistit, uvedení povinnosti, která má být vymožena, způsob provedení exekuce, označení osob, kterým se exekuční příkaz doručuje a výrok, poučení o odvolání (v tomto případě, že není odvolání přípustné), den, místo jeho vydání a podpis exekutora. Přistoupí-li exekutor k exekuci prodejem movitých věcí, výrok exekučního příkazu musí dle § 49 odst. 1 písm. e) EŘ obsahovat navíc označení věcí, které mají být prodány, případně spoluvlastnického podílu na nich nebo údaj o tom, že mají být prodány všechny podle zákona postižitelné movité věci, jde-li o provedení exekuce prodejem movitých věcí povinného nebo spoluvlastnického podílu povinného na movitých věcech. V exekučním příkazu exekutor zakáže

---

⁴⁸ Pojem „nevhodnost“ byl do exekučního řádu výslovně vtělen zákonem č. 133/2006 Sb., účinným od 14.5.2006.

povinnému disponovat s postiženým (sepsaným) majetkem.⁴⁹ Jedná se o tzv. speciální inhibitorium vztahující se na konkrétní postižené věci, které není ničím omezeno. Vydáním exekučního příkazu není dotčeno inhibitorium generální⁵⁰ dle 44a odst. 1 EŘ, které je účinné ode dne doručení vyrozumění o zahájení exekuce. Účinky exekučních příkazů zanikají ex lege provedením exekuce, tj. uhrazením vymáhané pohledávky a právní mocí příkazu k úhradě nákladů exekuce nebo dnem právní moci usnesení, jímž byla exekuce zastavena. Soudní exekutor v exekučním příkazu prodejem movitých věcí dále analogicky dle § 324 OSŘ uloží povinnému, aby do 15 dnů od doručení tohoto oznámil, zda sepsané věci nabyly jako substituční jmění, a pokud jde o takovou věc, zda má právo s ní volně nakládat a zda jsou exekucí vymáhány zůstavitelovy dluhy nebo dluhy související s nutnou správou věcí nabytých jako substituční jmění, a doložil tyto skutečnosti listinami vydanými nebo ověřenými státními orgány, popřípadě též veřejnými listinami notáře. Doloží-li povinný, že věc nabyly jako substituční jmění a nedoloží-li další skutečnosti, které mají být podle předchozí věty doloženy, nebo nevyjdou-li tyto skutečnosti najevo jinak, exekutor exekuci ohledně těchto věcí zastaví.

Exekuční příkaz se doručuje oprávněnému, povinnému a manželovi povinného, týká-li se exekuce věcí patřících do společného jmění. Pokud tedy exekutor dojde ke zjištění, že exekucí budou postiženy věci, které jsou součástí společného jmění, doručí rovnou při úkonu exekuční příkaz prodejem movitých věcí i manželovi povinného, který se stává účastníkem řízení. Má-li povinný procesního zástupce, nedoručuje se exekuční příkaz povinnému při mobiliární exekuci, ale přímo tomuto zástupci (např. advokátovi).

Pro doručování exekučního příkazu rovněž subsidiárně platí ustanovení občanského soudního řádu o doručování. Odepře-li tedy povinný na místě samém převzetí písemnosti nebo odmítne-li povinný prokázat svou totožnost nebo poskytnout potřebnou součinnost, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy prokázání totožnosti bylo odmítnuto. O tomto musí být povinný písemně nebo ústně poučen. V tomto případě je nutné vyznačit na doručence, že povinný byl na následky odmítnutí poskytnutí součinnosti či odepření přijetí písemnosti poučen. Není-li povinný úkonu

---

⁴⁹ Právní jednání, kterým povinný porušil tuto povinnost je neplatné (srov. ust. § 47 odst. 5 EŘ).

⁵⁰ Právní jednání, jímž bylo porušeno generální inhibitorium je relativně neplatné, tj. neplatnosti se musí dovolat exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel (srov. ust. § 44a odst. 1 EŘ).

přítomen, doručí se mu exekuční příkaz společně s vyrozuměním o tom, že byl proveden soupis až dodatečně po provedení mobiliární exekuce. Obdobné platí v případě manžela povinného.

4. Personální zabezpečení exekuce prodejem movitých věcí

Exekutor vede exekutorský úřad, ve kterém zaměstnává ve smyslu § 5 EŘ zaměstnance, a to exekutorské koncipienty, kandidáty, vykonavatele exekutora a další zaměstnance, kteří vykonávají na základě pověření činnost jeho jménem na jeho účet a odpovědnost.⁵¹ Současně je exekutor povinen vést úřad tak, aby nebyla snižována důstojnost exekutorského stavu.

V každém větším exekutorském úřadě pak bývá speciální oddělení zabezpečující provádění mobiliárních exekucí a záležitostí s tím souvisejících. Záleží však především na konkrétním exekutorovi, zda se rozhodne ve větší či menší míře mobiliární exekuce provádět. Existují i exekutoři, které tento způsob exekuce neprovádí vůbec nebo jen značně omezeně a zaměřují svou činnosti pouze na provádění exekuce tzv. „od stolu“.

Exekutor je dle § 52 odst. 2 EŘ oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavatelé nebo jinému zaměstnanci soudu. Vyhláška 418/2001 Sb., ve svém ust. § 1 stanoví, že za podmínek stanovených zákonem pak může tyto úkony provádět též exekutorský kandidát a koncipient. Úkony, které ve výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu provádí vykonavatel, může za podmínek stanovených zákonem provádět vykonavatel exekutora.

V rámci exekuční činnosti dochází k tomu, že exekutor pověřuje k provedení jednotlivých úkonů své zaměstnance. M. Kasíková uvádí, že pověření může být generální povahy a může být obsaženo v organizačním předpise, který exekutor vydá.⁵² Exekuční řád tedy nepochybně nepředpokládá osobní výkon svěřených pravomocí přímo exekutorem. V praxi provádějí jednotlivé úkony exekuce prodejem movitých věcí jménem exekutora v drtivé většině jeho zaměstnanci (především vykonavatelé, příp. koncipienti), a proto je na exekutorovi samotném, aby si zvolil pracovníky, v které bude

---

⁵¹ U skutků spáchaných po novele zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, účinné od 1. 1. 2013 musí případná kárná žaloba rozlišovat přímé jednání exekutora ve smyslu § 116 odst. 2, 3 citovaného zákona, od jemu přičitatelného jednání jeho zaměstnanců ve smyslu § 116 odst. 4, 5 téhož zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.6.2014, čj. 14 Kse 6/2013-52).

⁵² KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákon, s. 17.

mít co nejvyšší důvěru, neboť je za jejich činnost objektivně odpovědný. Podle § 13 EŘ exekutor řídí činnost exekutorského úřadu, který jeho jménem plní všechny úkoly potřebné k řádnému výkonu exekuční činnosti. § 13 EŘ tedy vymezuje postavení exekutora ve vztahu k exekutorskému úřadu, který vede a který sám o sobě nemá právní subjektivitu. M. Kasíková v komentáři k exekučnímu řádu uvádí, že „*exekutorským úřadem se v tomto smyslu rozumí soubor pravomocí exekutora k výkonu exekutorské a další činnosti trvale spojená s místem výkonu této činnosti.*“⁵³ Pro exekutora zásadní pojem „řídící činnost“, jež je obsažen v ustanovení § 13 EŘ vyložil Nejvyšší správní soud následovně: „*Řídící činností exekutora je třeba rozumět organizaci práce exekutorského úřadu, přiměřené vedení zaměstnanců při pracovních úkonech, péči o jejich odbornou úroveň, kontrolu jimi prováděných úkonů, opatření k odstranění nedostatků a rovněž i vyvození odpovědnosti z porušení pracovních povinností či zákona. Tyto úkony nemusí být exekutorem vykonávány osobně, podstatné je, aby jím byl vytvořen fungující systém, který řádné plnění funkce exekutorského úřadu zajistí, přičemž při přenesení určitých řídicích povinností na jiné pracovníky exekutor odpovídá za to, že tento systém bude funkční.*“⁵⁴ Řízení exekutorského úřadu v sobě zahrnuje také proces přijímání vhodných zaměstnanců na jednotlivé pozice, jejich zaškolení, neustálý dohled a kontrolu nad jejich postupy (viz též čl. 11 odst. 3 Pravidel profesionální etiky a pravidel soutěže soudních exekutorů). Z odůvodnění výše citovaného rozhodnutí poté dále vyplývá, že nestačí pouze vydat vnitřní předpis, jež by upravoval postupy konkrétních zaměstnanců, ale soudní exekutor musí především dohlížet na to, aby byly tyto postupy naplňovány. Tím, že exekutor nikterak v konkrétním případě škodlivým následkům nezabránil, popř. nepřijal náležitá opatření k nápravě tak, aby excesy, k nimž při výkonu činnosti docházelo, nebyly vnímány samotnými zaměstnanci jako standardní postup, který toleroval, a umožňoval jim tak ve způsobu vedení exekuce pokračovat, byla dána jeho kárná odpovědnost. Je třeba zmínit s ohledem na kárnou odpovědnost soudních exekutorů, že v případě omisivního skutku je nutné prokázat kárným žalobcem, jaké konkrétní opomenutí je přičítáno obviněnému za vinu.⁵⁵ Aktuální

---

⁵³ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 66.

⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.05.2013, č.j.: 15 Kse 9/2012-137.

⁵⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 1.12.2014, sp. zn. 14 Kse 5/2014.

judikatura Nejvyššího správního soudu⁵⁶ pak zastává názor, že jednání zaměstnanců jsou v kárném řízení přičitatelná soudnímu exekutorovi tehdy, když soudní exekutor dá sám přímý pokyn k předmětnému jednání, resp. tehdy, když jde o systémové nedostatky plynoucí z provozu exekutorského úřadu.

Polehčující okolností v případě excesu ze strany zaměstnance soudního exekutora, pak může být vyvození odpovědnosti exekutorem⁵⁷ za porušení ustanovení zákona.

Výše uvedené platí obzvláště při provádění mobiliárních exekucí, při kterých vznikají nejedny problémy. Soudní exekutor by tedy měl být při výběru zaměstnanců pečlivý, měl by dbát na jejich další profesní rozvoj, aby se v maximální míře vyvaroval případným excesům z jejich strany. Dalším pro soudního exekutora důležitým ustanovením je čl. 11 odst. 3 Etického kodexu, dle kterého exekutor vede kancelář svého úřadu tak, aby nebyla snižována důstojnost exekutorského stavu. Provádění úkonů má exekutor svěřovat pouze osobám náležitě kvalifikovaným, odpovědným a bezúhonným a soustavně má na jejich činnost dohlížet.

Při mobiliární exekuci jsou oprávněni činit úkony kromě soudního exekutora také jeho zaměstnanci, a to exekutorští kandidáti, koncipienti a především vykonavatelé. Podrobněji se v práci dále zmíním pouze o pozici vykonavatele a exekutorského koncipientova, kteří provádějí jednotlivé úkony mobiliární exekuce v praxi nejčastěji. Na místech práce, kde zmiňuji jednotlivé úkony (např. soupis, dražba), které v praxi provádí zaměstnanec exekutora, především jeho vykonavatel, budu používat jednotný pojem osoby, a to „exekutor“.

4.1. Vykonavatel soudního exekutora

Exekučním řádem je dán předpoklad pro vytvoření neprávní profese vykonavatele, který provádí faktické úkony směřující k realizaci exekuce. Od zahájení činnosti exekutorských úřadů bylo postavení vykonavatele ohledně pravomoci provádět soupis velmi nejisté. Tato polemika mezi právní praxí a teorií, zda je vykonavatel

---

⁵⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.06.2014, čj. 14 Kse 6/2013-52.

⁵⁷ Předpokladem vyvození odpovědnosti exekutorem vůči pracovníkovi je vědomost o porušení zákona a současně ukončení řízení, které se proti pracovníkovi z důvodů tohoto porušení zákona vede. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.10.2013, čj. 14 Kse 3/2013-52.

exekutora k takovému úkonu oprávněn či nikoli, způsobovala značnou právní nejistotu a kontroverzní soudní rozhodnutí, což se rovněž negativně podepsalo na efektivním vymáhání povinností. Původně (a to až do 31.12.2007) měl tedy vykonavatel exekutora statut pouze dalšího zaměstnance, který směl vykonávat jen jednoduché úkony a bylo tak sporné, zda je oprávněn provádět soupis movitého majetku. Nejvyšší soud se v judikátu ze dne 29.3.2006, sp. zn. 4 Tz 32/2006 vyjádřil tak, že exekutorský vykonavatel jako tzv. další zaměstnanec nebyl oprávněn provádět soupis movitých věcí povinné, neboť se nejednalo o jednoduchý úkon související s exekuční činností, ale o úkon, který je předmětem exekuční činnosti a nemůže tak být tímto úkonem exekutorem pověřen. Z tohoto rozhodnutí vyplýval i další problém, a to že soupis movitých věcí provedený pověřeným zaměstnancem exekutora nezakládal zákaz nakládat se sepsaným majetkem ani odpovědnost povinného za maření výkonu úředního rozhodnutí, pokud povinnost nakládat se sepsanými věcmi porušil.⁵⁸ Nejasnosti přinesla až novelizace exekučního řádu, která legálně zakotvila vykonavatele jako zaměstnance exekutora, který má tak od této doby analogické postavení jako vykonavatel soudní.

Vykonavatel je zaměstnancem soudního exekutora, kterého může exekutor dle § 27 odst. 2 EŘ pověřit k provádění určitých úkonů v rámci exekuční činnosti, které ve výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu provádí vykonavatel. Vykonavatel soudního exekutora ovšem není na rozdíl od soudního vykonavatele kárně odpovědný. Vykonavatel není orgánem veřejné moci ani úřední osobou a nepožívá ochrany úřední osoby (dříve veřejného činitele), když dle judikatury Nejvyššího soudu má toto postavení pouze exekutor při provádění exekuční činnosti.⁵⁹ Naproti tomu soudní vykonavatel, který provádí soupis movitých věcí povinného je dle rozhodnutí Nejvyššího soudu Rt 49/2001 úřední osobou (dříve veřejným činitelem). „*Soudní vykonavatel, který na podkladě pravomocného a vykonatelného exekučního usnesení provádí (příp. hodlá bezprostředně provést) soupis věcí povinného, je veřejným činitelem. Proto povinný, jenž takového soudního vykonavatele fyzicky napadne, cloumá jím a strká do něho, aby mu zabránil ve vstupu do svého bytu a v provedení zamýšleného soupisu věcí, se bude dopouštět trestného činu útoku na veřejného činitele dle § 155 odst. 1 písm. a) trestního zákona (nyní násilí proti úřední osobě podle § 325*

---

⁵⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2006, sp. zn. 4 Tz 32/2006.

⁵⁹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2004, sp. zn. 5 Tdo 478/2008.

odst. 1 písm. a) trestního zákoníku).“ Současná soudní praxe shodně (pro mě nepochopitelně) judikuje⁶⁰, že vykonavatel soudního exekutora není úřední osobou, i když se objevuje v poslední době snaha Exekutorské komory o změnu jeho statusu.

Písemné pověření vykonavatele k jednotlivým úkonům je zpravidla uloženo v personálním spise zaměstnance, který je uložen v sídle exekutorského úřadu nebo může být uvedeno v interním předpise soudního exekutora. Výčet úkonů, ke kterým je vykonavatel soudního exekutora oprávněn, je stanoven v § 46 vyhlášky 37/1992 Sb., analogicky ve vztahu k vykonavatelům soudním. Zejména se jedná o výjezd do místa, kde by se mohl povinný zdržovat, za účelem provedení místního šetření, realizace prohlídky povinného, jeho místností skříní a schránek, soupis movitého majetku, a dále doručování písemností povinnému a dalším dotčeným osobám. Vykonavatel je oprávněn i odhadovat a dražit movitý majetek či činit některé úkony v souvislosti s prováděním exekuce na nepeněžitě plněné.

Vykonavatel je osoba bez právnického vzdělání a proto musí exekutor zabezpečit jeho dostatečnou znalost relevantních právních předpisů v nezbytné míře pro výkon jeho činnosti, neboť je s jeho činností často spojen i zásah do základních občanských práv a svobod osob. Exekutor by měl dohlížet na činnost vykonavatelů zejména při práci v terénu, ať už při zjišťování majetku povinného či při provádění soupisů movitých věcí, aby se vyhnul případných excesů ze stran těchto pracovníků, neboť je za tyto objektivně odpovědný, nejde-li o zřejmý a závažný exces ze strany vykonavatele. V této souvislosti je třeba připomenout, že činnost vykonavatelů je pro svoji podstatu častým důvodem podaných stížností dohledovým orgánům ze strany povinných. Na druhou stranu je třeba dodat, že vzhledem k vysokému počtu stížností, je málokterá shledána dohledovým orgánem jako důvodná.

Podmínkami pro výkon povolání vykonavatele soudního exekutora jsou plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, úplné středoškolské vzdělání, pracovní poměr u exekutora nejméně po dobu šesti měsíců a složení kvalifikační zkoušky vykonavatele soudního exekutora. Podmínky pro připuštění vykonavatele ke kvalifikační zkoušce blíže stanoví § 2 odst. 1 stavovského předpisu Exekutorské komory ze dne 18. 4. 2008 Zkušební řád – kvalifikační zkoušky vykonavatele

---

⁶⁰ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.3.2014, sp. zn. 6 Tdo 1396/2013.

exekutora. Ke zkoušce se může přihlásit uchazeč, který splňuje předpoklady pro výkon vykonavatele, je občanem České republiky a zúčastnil se v posledním roce školení Exekutorské komory pro vykonavatele, nebo jiného obdobného vzdělávání. Zkouška je prováděna ve formě písemného testu. Uchazeč v něm ověřuje potřebné teoretické vědomosti, a to především znalost relevantních předpisů upravujících výkon rozhodnutí (exekuci), exekuční řízení a prováděcích předpisů k nim a stavovských předpisů Exekutorské komory. Součástí testu jsou i otázky týkající se řešení praktických modelových situací k prověření aplikační schopnosti uchazeče.

Při každé mobiliární exekuci by měl mít vykonavatel u sebe exekuční příkaz k provedení exekuce prodejem movitých věcí, na základě kterého je mobiliární exekuce prováděna a který doručuje při úkonu povinnému (příp. manželovi povinného bude-li sepisovat majetek náležící do společného jmění), průkaz totožnosti, příjmový pokladní doklad, polepky, úřední záznam a služební průkaz, kterým se prokazuje. Služební průkaz musí být zabezpečen tak, aby zejména nedošlo k jeho ztrátě, odcizení, pořízování jeho fotokopie či jinému způsobu zneužití. Není dovoleno služební průkaz kdekoliv ponechat volně položený ani v uzamčených zaparkovaných motorových vozidlech, přičemž mimo dobu výkonu pracovní činnosti je nutné služební průkaz uschovávat minimálně v uzamčené skříni nebo uzamčené stolní zásuvce. Ztrátu průkazu či jeho odcizení je vykonavatel povinen bezodkladně ohlásit na nejbližší služebně Policie ČR a současně elektronickou i písemnou formou sekretariátu Exekutorské komory.

4.2. Exekutorský koncipient

Dalším zaměstnancem oprávněným provádět mobiliární exekuci je exekutorský koncipient, jenž je zaměstnancem exekutora, který je zapsán do seznamu koncipientů, který je veden dle § 111 odst. 6 písm. d) EŘ Prezidiem Exekutorské komory. Koncipient musí splňovat všechny předpoklady (kromě délky praxe a exekutorské zkoušky) pro jmenování soudním exekutorem, tj. vysokoškolské právnické vzdělání, občanství ČR, plná způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

Exekutorský koncipient není členem Exekutorské komory, nepožívá statutu úřední osoby, avšak je dle § 117 EŘ kárně odpovědný. Postavení koncipienta je také upraveno

ve stanovském předpisu Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů. Vyplývá z něj, že *„exekutor je povinen umožnit exekutorskému koncipientovi, který je k němu v pracovním poměru, účelnou právní praxi, pečlivě ho vést a dohlížet na něj tak, aby získal znalosti a zkušenosti potřebné ke složení exekutorské zkoušky a k výkonu exekuční a další činnosti a aby si osvojil a dodržel pravidla profesionální etiky.“*

Koncipient může být pověřen exekutorem všemi úkony, ke kterým je oprávněn exekutor sám s výjimkou úkonů uvedených v § 21 odst. 2 EŘ. Jeho povinností jakožto i každého jiného zaměstnanec soudního exekutora je zachování mlčenlivosti o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu exekuční nebo další činnosti a tato povinnost trvá i po skončení jeho pracovního poměru.

5. Postižitelné movité věci jako předmět exekuce prodejem movitých věcí

5.1. Věc dle Nového občanského zákoníku

Věci v právním smyslu jsou předmětem vlastnického práva. Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „Nový občanský zákoník“) obsahuje definici věci v ust. § 489. Věcí je tak vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Důležitý význam pro právní pojetí věci má její užitečnost a ovladatelnost nějakého statku. Věcí v právním smyslu⁶¹ je to, čeho se mohou týkat subjektivní majetková práva, především právo vlastnické. „*Obecně je pro věc v právním smyslu typické, že si ji lze přivlastnit, a aby k tomu mohlo dojít, je třeba ji ovládnout.*“⁶²

Nový občanský zákoník definuje věc v právním smyslu současně i negativně, když stanoví, že lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věcí (§ 493). Dále jsou vyjmuta z kategorie věcí přes dlouhé diskuse při schvalování také živá zvířata, když tak bylo učiněno po vzoru některých dalších evropských států jako např. Rakousko či Německo.

Nově upravuje občanský zákoník rozdělení věcí, které bylo doposud záležitostí pouze právní teorie, přičemž to neznamená, že by toto rozdělení nemělo praktický význam. Dělení věci podle nového občanského zákoníku odpovídá hlavním a tradičním kritériím, s nimiž se můžeme setkat již v obecném zákoníku občanském.

Zbývá dodat, že předmětem exekuce mohou být pouze předměty, nikoliv však již přírodní síly, byť ovladatelné.⁶³

---

⁶¹ Nový občanský zákoník přichází s novým „širším“ pojetím věci v právním smyslu, neboť stírá rozdíl mezi věcí hmotnou na straně jedné a věcí nehmotnou (právem) na straně druhé.

⁶² KOSTÍK, Radim. *Určení vlastnictví [online]*. 2013 [cit. 2014-10-29]. Disertační práce. Masaryk University, Faculty of Law. Vedoucí práce Josef Fiala, s. 11.

⁶³ Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 272.

5.2. Hotové peníze a jiné věci

Občanský soudní řád (v § 333 až 334a) subsumuje pod způsob provedení exekuce prodejem movitých věcí i případy, kdy nedochází přímo k prodeji movitých věcí v dražbě a jejich zpeněžení. Tyto ustanovení mají společný nadpis - hotové peníze a jiné věci. Pod tyto případy se podřazují hotové peníze, zlato, peněžní prostředky v cizí měně nebo jiné devizové hodnoty, vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů, akcie, směnky, šeky, jiné listinné cenné papíry nebo jiné listiny a v neposlední řadě také zaknihované a imobilizované cenné papíry.

Nucené odnětí hotových peněz povinnému je upřednostněno před více invazivním způsobem provedení exekuce postižením jiného movitého majetku. Situace, kdy budou při provádění soupisu nalezeny hotové peníze, je ideální, neboť ty lze rovnou zabavit a bez jakéhokoliv odkladu vyplatit oprávněnému. Odebranou hotovost exekutor uvede v soupisu. Z exekuce je však vyloučena částka ve výši dvojnásobku životní minima⁶⁴ dle § 322 odst. 1 písm. d) OSŘ určená dle zákona č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, která musí být povinnému vždy ponechána. Domnívám se, že nezáleží na tom, zda byl povinný odnětí hotovosti přítomen, ale tato částka tedy musí býti ponechána povinnému vždy, i když je třeba nalezena v bezpečnostní schránce pronajaté u peněžního ústavu. Povinnému vystaví exekutor na odebranou částku vždy potvrzení.

V případech, kdy vykonavatel na místě soupisu nalezne světově obchodovatelné zlato, peněžní prostředky v cizí měně nebo jiné devizové hodnoty⁶⁵, naloží se s nimi podle zvláštních právních předpisů. Peněžní prostředky v cizí měně se po jejich soupisu nabídnou ke koupi devizovému místu⁶⁶, kterým může být např. banka nebo směnárna. Peněžní prostředky v cizí měně se prodají devizovému místu za cenu dle aktuálního měnového kurzu. O prodeji se učiní záznam do protokolu. V případě zlatých předmětů se tyto dle § 15 odst. 2 vyhlášky 418/2001 Sb. sepíší, nechají vždy odhadnout znalcem a prodají v dražbě. Dosažený výtěžek se rozvrhne a vyplatí podle § 331 a 332 OSŘ.

---

⁶⁴ Pro rok 2015 je tato částka 6 820,- Kč.

⁶⁵ Devizové hodnoty ve smyslu § 1 písm. d) zákona č. 219/1995 Sb., jsou peněžní prostředky v cizí měně, zahraniční cenné papíry a penězi ocenitelná práva a závazky od nich odvozené. Při výkonu exekuční činnosti se devizovými hodnotami rozumí bankovky a mince znějící na cizí měnu.

⁶⁶ Pozn. seznam devizových míst vede Česká národní banka.

5.3. Vkladní knížky a jiné cenné papíry

V rámci exekuce prodejem movitých věcí se postihují také cenné papíry. Cenným papírem je dle § 514 Nového občanského zákoníku taková listina, s níž je určité právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru bez této listiny nelze uplatnit ani převést. Cenný papír však není věcí v právním smyslu. Jde o majetkovou hodnotu, jejímž charakteristickým znakem je spojení osudu práva s listinnou, která může být nahrazena zápisem do zákonem stanovené evidence.⁶⁷ Cennými papíry se rozumí zejména akcie, zatímní listy, kmenové listy, opční listy, podílové a investiční listy, dluhopisy, investiční kupony, směnky a šeky, náložné listy, skladištní listy a zemědělské skladní listy.

Exekuce prodejem movitých věcí postihuje jak cenné papíry v listinné podobě, tak zaknihované cenné papíry. Zaknihovaný cenný papír je veden pouze v podobě zápisu do příslušné evidence, kterou je zejména centrální evidence cenných papírů. Imobilizovaný je pak cenný papír uschovaný jeho emitentem do hromadné úschovy. Zpeněžení cenných papírů se řídí především jejich povahou, případně pak stanoviskem oprávněného. V první řadě však tedy musí dojít k soupisu cenného papíru ve prospěch oprávněného. Zaknihované cenné papíry je možno sepsat, jakmile se o nich exekutor dozví, není třeba čekat na provádění soupisu u povinného na místě samém. Cenné papíry se při jejich soupisu popíší všemi údaji, které vyplývají z listiny nebo sdělení subjektu, který vede jejich evidenci, přičemž se uvede jejich počet. Při soupisu cenných papírů, které jsou pro povinného evidovány v příslušné evidenci, exekutor přikáže osobě oprávněné k vedení evidence zapsat pozastavení výkonu práva vlastníka nakládat se zaknihovaným cenným papírem do evidence. Až poté nastupuje úkojná funkce exekuce.

Pokud má povinný sběrné dluhopisy, sepíše exekutor jeho podíl na nich. Rovněž vkladní knížka může být pojata exekutorem do soupisu v rámci mobiliární exekuce. Jde o postižení práva povinného nakládat s vkladem. To samé se vztahuje i na tzv. vkladní listy, cenné papíry nebo listiny představující právo na splacení dlužné částky (např. směnky). V případě, že exekutor najde v rámci mobiliární exekuce vkladní knížku s

---

⁶⁷ Srov. DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2434.

vinkulovaným vkladem⁶⁸, sepíše jí, protože vinkulace nebrání uspokojení vymáhaného plnění. Peněžní ústav je v tomto případě povinen výplatu provést, i když byla vkladní knížka vázána na sdělení hesla nebo splnění jiné podmínky (např. omezení dispozice soudem). Postup je obecně takový, že exekutor nebo jím pověřený zaměstnanec oznámí peněžnímu ústavu, že přijde provést úkon, přičemž nemusí sdělovat podrobnosti a poté se dostaví a provede výběr až do výše dlužné částky. Podkladem mu bude pravomocný a vykonatelný exekuční příkaz prodejem movitých věcí. Zajištěná vkladní knížka se po výběru dlužné částky vrací povinnému. Byla-li vkladní knížka sepsána pro více pohledávek, platí pro výplatu a rozvrh výtěžku stejná pravidla, jako při dražbě movitých věcí. Exekutor ve všech případech může vklad i cenné papíry postihnout pouze do výše vymáhaného plnění. Při prodeji cenného papíru uzavírá exekutor za povinného příslušnou smlouvu. Možný je i prodej cenného papíru ve veřejné dražbě, pokud to jeho povaha připouští.

Od 1.1.2014 byla novelou občanského soudního řádu - zákonem č. 293/2013Sb. pozměněna exekuce vkladní knížky jakožto movité věci, když nadále je možno postihnout (přes počáteční nejasnosti) vkladní knížku pouze příkázáním pohledávky z bankovního účtu u peněžního ústavu (§ 303 OSŘ). V přechodných ustanoveních je však uvedeno, že je-li výkonem rozhodnutí (exekucí) postiženo právo vkladatele na výplatu zůstatku z vkladového vztahu potvrzeného vkladní knížkou na doručitele, který byl zrušen článkem III zákona č. 126/2002 Sb., postupuje se podle dosavadních právních předpisů upravujících o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí.

5.4. Směnky

Předmětem mobiliární exekuce může být, jak vyplývá z výše uvedeného, i směnka, která může být zpeněžena v dražbě. Exekutor může do provedení dražby ve věcech směnek a šeků za povinného provádět i úkony k zachování nebo výkonu práva podle zákona č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, v platném znění. Exekutor je tak oprávněn i učinit protest či návrh na vydání směnečného platebního rozkazu. Povinný je i tak nadále vlastníkem tohoto cenného papíru. Při stanovení rozhodné ceny je mimo

---

⁶⁸ Tj. vázaným vkladem na heslo, průkazní lístek, svolení třetí osoby či na skutečnost, o které je jisto, že nastane (§ 59a odst. 3 vyhlášky 37/1992 Sb.).

nominální hodnotu důležitou skutečností i to, zda je směnka již splatná, či ještě před splatností. Skutečnou cenu však ukáže až samotná dražba. Při stanovení nižší rozhodné ceny by měl mít exekutor vypracován znalecky posudek, neboť odpovídá za případnou vzniklou škodu. Exekuce blankosměnky není samostatně možná, neboť se zde jedná o jakýsi budoucí cenný papír.

5.5. Zbraně a střelivo

Ačkoliv zákon č.119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, v platném znění, ani jiný právní předpis soupis a zajištění zbraní a střeliva v rámci exekuce explicitně neupravují, je nutné (v případě, že exekutor není držitelem příslušného zbrojního průkazu) vždy při jejich nalezení při mobiliární exekuci volat Polici ČR, která má povinnost poskytnout soudnímu exekutorovi součinnost dle § 21 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Podle § 8 zákon č.119/2002 Sb. totiž platí, že nabývat do vlastnictví s výjimkou dědění a držet nebo nosit zbraň nebo střelivo, může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud zákon nestanoví jinak. Je tak zřejmé, že uvedené se vztahuje i na soudního exekutora, který musí při manipulaci se zbraní být držitelem zbrojního průkazu, jinak s ní manipulovat nesmí. V opačném případě se vystavuje riziku trestní, příp. kárné odpovědnosti.⁶⁹

Příslušným odborem Policie ČR pro řešení otázek ohledně zbraní je Krajské ředitelství Policie - odbor ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, který vede evidenci držitelů zbrojních průkazů ve smyslu zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, v platném znění a provádí zejména zajištění zbraně, střeliva a dokladů, odnětí zbraní, střeliva a dokladů, dočasné uskladnění zadržených, zajištěných a odevzdaných zbraní a střeliva.

Policie ČR je případně i povinna odpovědět na žádost o součinnost soudního exekutora dle § 33 a 34 EŘ na dotaz, zda povinný je držitelem zbrojního průkazu či má na sebe evidovanou legálně drženou zbraň v registru zbraní.

V případě, že exekutor před provedením exekuce prodejem movitých věcí má informaci (např. dle sdělení od oprávněného) či dle výsledku lustrace, že povinný je

---

⁶⁹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8.9.2014, sp. zn. 14 Kse 7/2013.

držitelem zbraně, doporučuji požádat v souladu s § 21 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. před samotným úkonem příslušný orgán Policie ČR o součinnost a sjednat s nimi termín provedení mobiliární exekuce, aby tito případně zbraň zajistili a odvezli.

Jde-li o zbraň, která je držena ilegálně, případně našel-li exekutor zbraň v místě výkonu mobiliární exekuce, do kterého si zjednal přístup za pomoci zámečníka, je třeba ihned o této skutečnosti informovat příslušné policejní orgány.

5.6. Věci rychle se kazící

Věci, které se rychle kazí, budou výjimečně sepsány jen v případě, není-li tu dostatek jiných věcí nebo jestliže hodnota jiných sepsaných věcí nepostačuje k uspokojení vymáhaných nároků a současně za předpokladu, lze-li zajistit jejich rychlý prodej mimo dražbu tzv. z volné ruky. Ustanovení § 326b OSŘ umožňuje sepsat věci, které se rychle kazí, přičemž tyto exekutor prodá ihned poté, co byly sepsány, neboť povaha těchto věcí neumožňuje vyčkat s prodejem, než budou splněny zákonné podmínky pro provedení dražby. Typicky se bude jednat o potraviny s omezenou lhůtou trvanlivosti. Exekutor tedy ihned po odebrání věcí povinnému určí odhadní cenu a bezodkladně přistoupí k jejich prodeji. Při zjišťování okruhu osob, které by byly ochotné věci mimo dražbu koupit, vychází exekutor z poznatků zjištěných ze své činnosti, příp. z údajů, které byly sděleny oprávněným. Pokud by se ihned nenašel zájemce, budou věci nabídnuty oprávněnému za určenou odhadní cenu. Pokud by i oprávněný odmítl věci koupit, byly by vyloučeny ze soupisu.

. O prodeji je nutné jako o každém úkonu sepsat protokol, příp. lze využít i audiovizuálního záznamu pořízeného o průběhu úkonu. Nejde-li o věci rychle se kazící, musí vždy exekutor nařídit dražební jednání se všemi zákonnými náležitostmi.

5.7. Věci vyloučené z exekuce prodejem movitých věcí

Určité movité věci jsou naopak z exekuce z nějakého důvodu vyloučeny. Uvedené vyloučení věcí z exekuce se týká pouze exekuce prodejem movitých věcí, nikoli už případu exekuce nepeněžitého plnění odebráním věci (věc, jež je předmětem odebrání tak bude odebrána, i kdyby exekuci prodejem movitých věcí nepodléhala). Dle § 321 OSŘ exekuci nepodléhají movité věci, jejichž prodej je dle zvláštních předpisů zakázán

(tzv. *res extra commercium* dle dělení hmotného práva). „*Zákaz prodeje určitých věcí vychází z omezení vlastnického práva k této věcem dle čl. 11 odst. 2 LPS a je realizován v řadě předpisů veřejného práva.*“⁷⁰ Příkladem může být například zákaz prodeje určitých druhů zbraní a střeliva nebo chráněných živočichů dle zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy nebo zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (např. zákaz prodeje volně žijících ptáků). Rovněž autorská majetková práva nemohou být dle § 26 odst. 1 zákona č. 121/200 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) postihnuta exekucí a převedena na jinou osobu.

Znění ust. § 322 OSŘ týkající se vymezení věcí, které jsou z exekuce vyloučeny, se od účinnosti zákona průběžně vyvíjelo. V prvních letech účinnosti zákona mělo předmětné ustanovení pouze jeden odstavec a již od počátku v něm byly poměrně stručně definovány věci, na které exekuce nemohla dopadnout. Novelizace po roce 1989 nahradily nové pojmy⁷¹, nicméně celková koncepce zůstala stejná. Určení věcí, kterých se nemůže výkon rozhodnutí (exekuce) týkat, je provedeno de lege lata jednak obecným vymezením v § 322 odst. 1 OSŘ, když z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného (případně manžela povinného, je-li postihováno společné jmění), se exekuce nemůže týkat těch věcí:

- které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny,
- k plnění svých pracovních úkolů,
- jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly

a jednak demonstrativním (příkladným) výčtem v § 322 odst. 2 OSŘ, když dle tohoto ustanovení jsou z exekuce vyloučeny:

- běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti,
- snubní prsten a jiné předměty podobné povahy,
- zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,

---

⁷⁰ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1087.

⁷¹ Např. pojem „socialistické soužití“ bylo nahrazeno za „morální pravidla“.

- hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce (pro rok 2015 je to částka 6 820,-Kč).⁷²
- zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník

Výčet věcí uvedených v § 322 odst. 2 OSŘ je příkladný a představuje proto pouze určité vodítko. Mohou tedy přicházet v úvahu i jiné než v zákoně uvedené věci. Je třeba zmínit, že určit rozsah postižitelných věcí dle platné úpravy je v obecné rovině nereálné. „V případě pochybností, zda se o takovou věc jedná, pojmu se tyto do soupisu, a to i tehdy, jestliže povinný namítá, že je postihnout nelze.“⁷³ Při určení nepostižitelných věcí nelze překročit meze odstavce 1 a přihlídnout k omezení užitím poněkud vágních pojmů „nezbytně“ a „hmotných potřeb“, která zákon obsahuje. Dle názoru Nejvyššího soudu prezentovaného v usnesení ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003, nelze výkonem rozhodnutí postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování těch životních potřeb, které lze hodnotit jako základní. Základními životními potřebami rozumí Nejvyšší soud takové potřeby, které jsou pro existenci povinného nezbytné a bez kterých by se povinný, popř. jeho rodina, skutečně neobešel (např. ošacení, strava, léky či bytové potřeby).

Hodnocení nezbytnosti je rovněž velice relativní, a proto je v praxi třeba přihlížet k rozsahu postižitelných věcí zcela individuálně. Jinak bude třeba posuzovat postižení věcí u rodin s malými dětmi, jinak u důchodce a jinak u svobodného člověka atd. Vycházet je třeba i z nepříliš bohaté judikatury, když např. dle usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3244/2008, je třeba vykládat ust. § 322 OSŘ restriktivně, když dále je uvedeno, že zákon tu má na mysli pouze věci, k nimž má povinný silný osobní vztah a jejichž přechod do vlastnictví jiné osoby by byl z etického hlediska nevhodný. Obdobně je názor formulován v dalším usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 19.6.2006, sp. zn. 20 Cdo 509/2006, když je uvedeno: „*Ustanovení § 322 OSŘ je proto třeba vykládat restriktivně a podřadit pod něj pouze věci, které povinný nemůže postrádat, aniž by tím byla snížena jeho lidská důstojnost.*“ Limitace relevantního

⁷² Částka životního minima se řídí zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 291.

ustanovení je vyjádřena i v dalším judikátu: „Ačkoli ustanovení § 322 OSŘ vyjadřuje princip ochrany povinného v exekučním řízení, nelze ztratit ze zřetele, že tato ochrana je limitována tím, o co v tomto řízení především jde, totiž vymoci (a nikoli naopak) plnění, jež bylo povinnému uloženo exekučním titulem.“⁷⁴

Občanský soudní řád stanoví v § 322 odst. 1, jak bylo výše uvedeno, vyloučení těch věcí ze soupisu, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3244/2008, by v rozporu s morálními pravidly byl pouze výkon rozhodnutí namířený vůči věcem ryze osobní povahy, což mohou být zejména písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy, které se týkají povinného nebo člena jeho rodiny, či předměty s osobním věnováním, jejichž přechod do vlastnictví jiné osoby by byl z etického hlediska nevhodný. Pod toto ustanovení občanského soudního řádu by se dále daly podřadit věci, ke kterým je potřeba zachovat určitou úctu. Jednalo by se třeba o čestná vyznamenání či řády.

V druhém odstavci předmětného ustanovení je dále konkrétně uvedeno, že z výkonu rozhodnutí (exekuce) jsou vyloučeny běžné oděvní součásti. Je velmi obtížné najít tenkou linii mezi tím, co je běžné a co naopak již běžné není. V těchto případech se uplatní zejména kritérium nezbytnosti. Mělo by tak postačovat, jsou-li povinnému ponechány dvoje šaty. Otázkou však zůstává, jak úspěšná bude případná dražba zabavených šatů. K sepsání těchto věcí by tak mělo docházet zcela výjimečně, a to až tehdy, nebude-li věcí jiných.

Zákon dále uvádí, že z výkonu rozhodnutí (exekuce) je vyloučeno obvyklé vybavení domácnosti⁷⁵. I ohledně věcí z této kategorie by měl exekutor postupovat individuálně a měl by o nich uvažovat až tehdy, když nebude možno sepsat jiné věci, které by bylo možno prodat snáze. Zda určitá věc, která je obvyklou součástí vybavení

---

⁷⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003.

⁷⁵ Hmotněprávní definici udává § 698 Nového občanského zákoníku, dle kterého obvyklým vybavením domácnosti rodiny je tvoří soubor movitých věcí, které slouží běžně nezbytným životním potřebám rodiny a jejích členů; přitom není rozhodné, zda jednotlivé věci náleží oběma manželům nebo jen jednomu z nich. V současné době je připravován návrh novely občanského soudního řádu, který definuje, že obvyklým vybavením domácnosti je postel, stůl, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, peřiny a ložní prádlo.

domácnosti, má být jako předmět nezbytné potřeby z exekuce prodejem movitých věcí vyloučena, závisí na úvaze, lze-li po povinném požadovat, aby se při uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny bez této věci obešel. Ve vztahu ke konkrétním poměrům povinného platí, že exekucí nelze postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování základních životních potřeb povinného a jeho rodiny. K tomuto dále Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 26.2.2002, sp. zn. 20 Cdo 2133/2001 uvedl následující: *„Základním hlediskem pro určení toho, zda věci zahrnuté do soupisu mohou být prodány v dražbě, je jejich „nezbytnost“ při uspokojování hmotných potřeb povinné a její rodiny; ve vztahu ke konkrétním poměrům povinné platí, že výkonem rozhodnutí nelze postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování základních životních potřeb povinné a její rodiny. Nelze totiž ztrácet ze zřetele, že účelem výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí je získat peněžní prostředky k uspokojení pohledávky oprávněného. Skutečnost, že věci - se zřetelem k současné ekonomické úrovni - tvoří obvyklé vybavení domácnosti (jako je tomu v případě barevného televizoru a ostatních věcí, ohledně kterých povinná navrhla zastavení výkonu rozhodnutí), ještě neznamená (jak správně zavřel odvolací soud), že jsou z výkonu rozhodnutí vyloučeny. Půjde-li tedy o věc pro povinnou a její rodinu nezbytnou, pak nepodléhá výkonu rozhodnutí (exekuci) bez ohledu na to, zda ji lze zařadit mezi obvyklé vybavení domácnosti či nikoliv. Naopak zase platí, že půjde-li o věc, která není pro uspokojování hmotných potřeb povinné a její rodiny nezbytná, může být postižena výkonem rozhodnutí (exekucí), i když tvoří obvyklé vybavení domácnosti. Okolnost, že povinná (spolu s členy své rodiny) věci postižené výkonem rozhodnutí (exekucí) „každodenně“ užívá k účelu, pro který jsou určeny, popřípadě k jiným účelům, není sama o sobě rozhodná a nevyklučuje potřebnost při uspokojování hmotných potřeb ve smyslu § 322 odst. 1 OSŘ kvalifikovat jako nikoliv nezbytnou. Kritérium nezbytnosti se totiž neodvívá pouze od četnosti a způsobu užívání věcí, nýbrž má základ - jak bylo řečeno výše - v úvaze, zda lze po povinné požadovat, aby při uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny se bez uvedených věcí obešla.“* Rozhodujícím měřítkem je proto pojem „nezbytnost“ a „obvyklost“ a jejich vzájemný vztah. Obvyklým vybavením domácnosti se tak může zdát televizor, DVD, přesto však tyto věci povinný může postrádat a nutně je tedy ke svému životu nepotřebuje (nejsou pro

povinného nezbytné). Nezbytné pak nebudou ani mobilní telefony či hudební nástroje (pokud je povinný nepotřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti).

Oproti naší úpravě slovenský exekučný poriadok⁷⁶ explicitně vyjmenovává v § 115 odst. 2 písm. b) nezabavitelné věci, které jsou obvyklým vybavením domácnosti. Mezi tyto zákon řadí postel povinného a členů jeho rodiny, stůl a židle dle počtu členů rodiny, lednice, sporák, vařič, topení, palivo, pračka, peřiny a ložní prádlo, rádio a kuchyňské nádobí. V poslední době se objevují snahy Exekutorské komory, některých dalších uskupení⁷⁷, i některých poslanců o explicitní zakotvení konkrétních nezabavitelných věcí spadajících pod pojem obvyklé vybavení domácnosti, mezi které by měla patřit zejména lednice a pračka.⁷⁸ Domnívám se, že legálním zakotvením výčtu věcí by se zamezilo věčným sporům, zda věc je či není obvyklým vybavením domácnosti, což by koneckonců přispělo i k větší právní jistotě, nehledě na to, že postižením a zpeněžením věcí, jež jsou jako nepostižitelné zamýšleny, většinou nedojde ani k úhradě nákladů exekuce, natož pohledávky oprávněného.

Z výkonu rozhodnutí (exekuce) jsou dle platné právní úpravy dále vyloučeny snubní prsten a jiné předměty podobné povahy (např. hodinky s vyrytým věnováním od blízké osoby obdržené k životnímu jubileu). S účinností od 1.1.2013 jsou z exekuce taktéž vyloučeni tzv. „domácí mazlíčci“, tj. zvířata u nich hospodářský efekt není hlavním účelem chovu. Tehdy nové ustanovení bylo reakcí na právní postavení zvířat v chystaném Novém občanském zákoníku.

---

⁷⁶ Zákon č. 233/1995 Z.z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

⁷⁷ Uprěsnění stávající úprav podporuje i neformální skupina soudních exekutorů „Exekutoři za spravedlivé exekuce“ viz <http://spravedliveexekuce.cz/index.php/o-sdruzeni.html#faqnoanchor>.

⁷⁸ Srov. <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1564-mezi-exekucne-nepostizitelne-veci-by-mela-najisto-patrit-i-lednice-a-pracka-09-04-2014?w=>; Dne 12. 12. 2014 prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně poslanecký návrh novely občanského soudního řádu, jehož cílem má být zamezení zneužívání práva ze strany některých exekutorů. Návrh zavádí výčet taxativní a podrobnější. Nově se mezi věcmi vyloučenými z výkonu rozhodnutí výslovně uvádějí studijní a náboženská literatura, dětské hračky a věci, jejichž cena zcela zjevně nepřesahuje částku 1 000,- Kč. Návrh také v této souvislosti definuje, že obvyklým vybavením domácnosti je postel, stůl, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, peřiny a ložní prádlo.

Další skupinu vyloučených věcí tvoří zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě. Toto ustanovení se vztahuje i na věci, které slouží rodinným příslušníkům či členům jeho domácnosti. Takto jsou tedy vyloučeny léky, ale třeba i lednice, ve které je nutno takovéto léky uchovávat.

Již exekuční řád z roku 1896 v ustanovení § 251 uváděl, které konkrétní věci se musejí ponechat podnikateli, provozují-li osoby uvedené živnosti či řemesla. Zohlednění potřeb samostatně výdělečných činných osob v platné úpravě je změnou, kterou přinesla novela z roku 1991.⁷⁹ Je-li povinný podnikatelem⁸⁰, nemůže se exekuce týkat těch věcí z jeho vlastnictví, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti.⁸¹ Současně z judikatury dále vyplývá, že povinnému musí být umožněno podnikání alespoň v minimálním rozsahu v souladu s jeho předmětem podnikání.⁸² Z pojmu „nezbytně nutná potřeba“ vyplývá, že posuzování věcí potřebných k podnikání povinného, které by neměly být postiženy exekucí, je přísnější než posuzování věcí tvořících obvyklé vybavení domácnosti, protože u nich se prokazuje jen jejich „nezbytná potřeba“.⁸³ Je logické, že jiný bude rozsah potřebného majetku u drobného podnikatele a jiný u velké obchodní společnosti, jež zaměstnává stovky zaměstnanců. Na povinném v této situaci bude, aby to, že je podnikatelem, exekutorovi na místě prokázal, včetně předmětu jeho podnikatelské činnosti, jež má zapsanou v obchodním rejstříku. Provozuje-li tedy povinný např. autodopravu a vlastní dvě vozidla, lze pojmout do soupisu movitých věcí pouze jedno vozidlo, druhé se povinnému musí ponechat k výkonu jeho podnikatelské činnosti. Předmětem soupisu

---

⁷⁹ Srov. TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 393.

⁸⁰ Podle § 420 odst. 1 Nového občanského zákoníku platí, že ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským způsobem nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

⁸¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19.6.2002, sp. zn. 20 Cdo 1766/2001.

⁸² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.10.2000, sp. zn. 21 Cdo 698/2000.

⁸³ Srov. KNYTLOVÁ, Kateřina a Vojtěch HRDLIČKA. Vyloučit? Nevyloučit? aneb Které věci nepodléhají výkonu rozhodnutí, *Komorní listy*, 2011, roč. 3, č. 3, s. 16.

mohou být rovněž služební vozidla⁸⁴, která užívají např. vedoucí zaměstnanci, protože přepravu těchto osob je možné zajistit jiným způsobem. Vyloučení věci povinného, jež je podnikatelem, se netýká věcí, na nichž vázne zástavní právo, jde-li o vymožení pohledávky oprávněného takto zajištěné.

Dále je vyloučeno postižení technických prostředků, na nichž se podle zvláštního právního předpisu vede evidence investičních nástrojů, nebo se uchovávají dokumenty týkající se údajů v této evidenci. Osobou vlastníci tyto technické prostředky je především tzv. centrální depozitář, příp. tyto prostředky mohou vlastnit např. osoby oprávněné vést evidenci navazující na centrální evidenci cenných papírů.⁸⁵ Tímto zvláštním předpisem je míněn zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Technickými prostředky jsou počítače, příp. další vybavení sloužící k uložení dat.

V návaznosti na přijetí Nového občanského zákoníku došlo k novelizaci i v hlavě páté občanského soudního řádu týkající se prodeje movitých věcí. Jedná se o rozšíření okruhu věcí nepodléhajících exekuci, kdy byly mezi ně nově zařazeny věci, které povinný nabyt jako substituční jmění⁸⁶. Vyloučení substitučního jmění z exekuce se neuplatní podle § 322 odst. 4 a § 324 OSŘ v případech, kdy má povinný s takovou věcí právo volně nakládat nebo kdy jde o exekuci, kterou jsou vymáhány zůstavitelovy dluhy nebo dluhy související s nutnou správnou věcí nabytých jako substituční jmění.

Výčet věcí nepodléhajících exekuci je limitován návrhem oprávněného, dle kterého se ustanovení § 322 odst. 1 až 6 OSŘ nepoužijí, jde-li o věci, které povinný, který úmyslně trestným činem způsobil škodu, nabyt z majetkového prospěchu získaného tímto trestným činem, je-li oprávněným poškozený z tohoto trestného činu. V tomto případě se jedná o promítnutí § 2954 Nového občanského zákoníku, které zakládá právo poškozeného úmyslným trestným činem vůči jeho pachateli, aby byl v rámci odpovědnosti za újmu takto způsobenou uspokojen z věcí, které škůdce nabyt

---

⁸⁴ Předmětem soupisu může být např. i vozidlo advokáta (viz usnesení ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 238/2001).

⁸⁵ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 275.

⁸⁶ Za substituční jmění se u exekuce prováděné prodejem movitých věcí považují movité věci, které povinný nabyt jako dědic dědictvím, které podle nařízení zůstavitele má přejít na svěřeneckého nástupce, tedy jako nástupce dědice.

z majetkového prospěchu získaného trestnou činností. Z exekuce jsou pro svoji povahu vyloučeny i další věci, které nejsou v § 322 odst. 2 OSŘ výslovně uvedené. Sepsány nemohou být ani ty movité věci, které tvoří příslušenství nemovité věci. Příslušenstvím se rozumí samostatná věc, jež náleží vlastníkovu nemovité věci a je jí určena k tomu, aby byla s hlavní věcí trvale užívána (§ 510 odst. 1 Nového občanského zákoníku). Současně toto vyplývá z § 335a odst. 2 OSŘ, dle kterého nelze od nemovité věci oddělit její příslušenství a prodávat ho zvláště. V praxi by se mohlo jednat např. o vestavěnou kuchyňskou linku, okna, topení, vypínače, rozvody, plynový kotel, vanu, umyvadlo nebo sprchový kout.

Vyloučeny jsou i věci, jež byly pořízeny povinným za peníze, které tento obdržel jako výplatu sociálních dávek⁸⁷ nebo hotovost představující dávky pomoci v hmotné nouzi, a to platí bez zřetele k výši částky, které se nemůže týkat výkon rozhodnutí (exekuce) podle § 322 odst. 2 písm. d) OSŘ⁸⁸.

Byla-li exekutorem sepsána věc, o níž má povinný za to, že je z exekuce dle § 321 a 322 OSŘ vyloučena, je jeho procesní obranou k uplatnění svého práva podání návrhu na částečné zastavení exekuce prodejem movitých věcí ohledně těchto sepsaných položek, nikoli návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu dle § 68 EŘ. V tomto případě je nutné aplikovat ustanovení § 268 odst. 1 písm. d) OSŘ. Soudní exekutor poté postupuje jako v případě běžného návrhu na zastavení podaného v exekučním řízení, tj. dle § 55 odst. 3 EŘ usnesením vyzve oprávněného, zda s návrhem na zastavení souhlasí a v případě, že tento nesouhlasí, postoupí exekutor věc příslušnému soudu. Lhůta pro podání návrhu na zastavení exekuce činí 15 dní ode dne, kdy se navrhovatel o důvodu, pro nějž má být exekuce částečně zastavena, dozvěděl.

Výčet exekučně nepostižitelných věcí je součástí i např. nizozemské nebo německé právní úpravy. Pro srovnání s naší úpravou zmíním výčet věcí plynoucí z § 811 německého občanského soudního řádu, kde jsou definovány věci, které nemohou být předmětem exekuce a které jsou proto v exekučním řízení nezabavitelné. Jedná se např. o věci určené k osobnímu použití, věci náležející k domácnosti a kuchyně, dále prostředky nutné k zajištění obživy dlužníka, jeho rodiny a členů domácnosti po dobu

---

⁸⁷ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.3.2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009.

⁸⁸ Srov. usnesení Krajského soudu Ústí nad Labem ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. 14 Co 223/2009.

čtyř týdnů, konkrétně stanovený počet malých domácích zvířat, pokud slouží k obživě dlužníka, jeho rodiny a členů jeho domácnosti a další předměty stanovené zákonem.⁸⁹

---

⁸⁹ KAVĚNA, Martina a kol. *Stanovisko k problematice: Postavení soudních exekutorů ve vybraných zemích*. Praha. 2012. Parlamentní institut.

6. Problematika společného jmění⁹⁰ při exekuci prodejem movitých věcí

6.1. Účastenství manžela povinného

Účastenství manžela povinného v exekučním řízení vymezuje ust. § 36 odst. 2) EŘ (obdoba § 255 odst. 1 a 2 a 256 OSŘ), který stanoví, že účastníkem exekučního řízení se stává také manžel povinného, a to ve chvíli, kdy je exekučním příkazem postižena součást společného jmění⁹¹, a to jen ve vztahu k takové součásti (v úpravě účinné do 31. 12. 2013 ve chvíli, kdy byly exekučním příkazem postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do společného jmění manželů, a to jen ve vztahu k takovým věcem, právům či jiným majetkovým hodnotám). Procesní vymezení účastenství manžela povinného je spojeno se skutečností, že je vydaným exekučním příkazem alespoň potenciálně postižen majetek ve společném jmění.⁹² Pro vznik účastenství manžela není rozhodné, zda manželovi byl doručen exekuční příkaz.

Účastníkem exekučního řízení je rovněž bývalý manžel povinného, pokud závazek povinného vznikl za trvání manželství, a to ve vztahu k majetku zaniklého společného jmění manželů, když společné jmění manželů zaniká rozvodem manželství, avšak takové společné jmění doposavad nebylo vypořádáno.⁹³

6.2. Společné jmění dle Nového občanského zákoníku

Společné jmění manželů z hmotněprávního pohledu tvoří podle § 709 a násl. Nového občanského zákoníku majetkové hodnoty nabyté některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou toho, co slouží osobní potřebě

---

⁹⁰ Ust. § 708 odst. 1 Nového občanského zákoníku nově zavedlo legislativní zkratku „společné jmění“ namísto dosavadního „společného jmění manželů“.

⁹¹ Manžel povinného se ve skutečnosti stává účastníkem řízení, je-li nesporné nebo alespoň možné, že věci, které jsou (budou) postihovány, patří do společného jmění manželů. Účastenství nastává dnem vydání exekučního příkazu (srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9.7.1997, sp. zn. 2 Cdon 1446/96).

⁹² KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 177; shodně i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2012, sp. zn. 20 Cdo 1561/2012.

⁹³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2012, sp. zn. 20 Cdo 1561/2012.

jednoho z manželů, co nabyl jen jeden z manželů darem, děděním nebo odkazem, ledaže dárce při darování nebo zůstavitel v pořízení pro případ smrti projevil jiný úmysl, toho co nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví a co nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku. Dále součást společného jmění tvoří zisk z toho, co náleží výhradně jednomu z manželů, podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva, pokud tento manžel nenabyl podíl způsobem zakládajícím jeho výlučné vlastnictví. Dále součást společného jmění tvoří i dluhy převzaté za trvání manželství s výjimkou toho, že dluhy se týkají majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, a to v rozsahu, který překračuje zisk z toho majetku, nebo je převzal jen jeden z manželů bez souhlasu druhého, aniž se přitom jednalo o obstarání každodenních nebo běžných potřeb rodiny. Součástí společného jmění není naopak obvyklé vybavení domácnosti, a to dle § 3038 Nového občanského zákoníku od dne účinnosti tohoto zákona.

„Zákonný obsah společného jmění může být modifikován smluveným režimem dle § 716 Nového občanského zákoníku nebo režim založený rozhodnutím soudu dle § 724 Nového občanského zákoníku. Smluvený režim může dle § 717 Nového občanského zákoníku spočívat ve třech formách smluveného režimu, jednak v režimu oddělených jmění, dále v režimu vyhradzujícím vznik společného jmění ke dni zániku manželství, jakož i v režimu rozšíření nebo zúžení rozsahu společného jmění v zákonném režimu.“⁹⁴

Zákon č. 40/1964 Sb.⁹⁵ výslovně možnost postižení majetku ve společném jmění za účelem vymožení závazku jen jednoho z manželů vzniklého za trvání manželství neupravoval, ale tuto úpravu obsahoval procesní předpis, když při nařízení exekuce jediným zákonným hlediskem pro postižení majetku ve společném jmění manželů bylo, zda závazek vznikl za trvání manželství a bylo nerozhodné, zda dluh vznikl oběma manželům či jen jednomu. Oproti tomu zákon č. 40/1964 Sb., ani procesní úprava v občanském soudním řádu ve znění do 31.12.2013 věřiteli neumožňovala domáhat se

---

⁹⁴ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 890.

⁹⁵ Občanský zákoník účinný do 31.12.2013.

vydobytí dluhu jen jednoho z manželů, který vznikl před jejich sňatkem, z majetku ve společném jmění manželů.

Nový občanský zákoník upravuje velmi podrobně postižení majetku ve společném jmění manželů za účelem uspokojení pohledávky oprávněného. § 731 Nového občanského zákoníku stanoví, že vznikl-li dluh jen jednoho z manželů za trvání společného jmění manželů, může se věřitel při výkonu rozhodnutí uspokojit i z toho, co náleží do společného jmění. Dle § 732 Nového občanského zákoníku platí, že vznikl-li dluh jen jednoho z manželů proti vůli druhého manžela, který nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, může být společné jmění postiženo jen do výše, jež by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno, a to platí i v případě povinnosti manžela plnit výživné nebo v případě, že jde o dluh z protiprávního činu jednoho z manželů nebo že dluh jednoho z manželů vznikl ještě před vznikem manželství. Dále ust. § 733 Nového občanského zákoníku stanoví, že zavázal-li se jeden z manželů ve lhůtě šesti měsíců od změny nebo vyloučení zákonného majetkového režimu, může být pohledávka jeho věřitele uspokojena ze všeho, co bylo součástí společné jmění, kdy k modifikaci jmění došlo, a dále § 734 Nový občanský zákoník na ochranu věřitelů uvádí, že je-li smlouvou manželů nebo rozhodnutím soudu, kterým byl zákonný majetkový režim změněn nebo vyloučen, dotčeno právo třetí osoby (věřitele), může tato osoba své právo uplatnit u příležitosti vypořádání toho, co bylo dříve součástí společného jmění, stejně jako kdyby ke smlouvě manželů nebo rozhodnutí soudu nedošlo. Vždy je však třeba zkoumat s ohledem na přechodná ustanovení Nového občanského zákoníku, zda pohledávka vznikla za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., nebo Nového občanského zákoníku. Novým občanským zákoníkem byly rovněž nově vymezeny důsledky, kterými by mohla být dotčena práva třetích osob při vypořádání společného jmění, když do účinnosti zákona byla řešena tato otázka pouze judikatorně. V současně době platí, že pokud bylo právo třetí osoby vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že vypořádání je vůči ní neúčinné.⁹⁶

---

⁹⁶ Srov. HRUŠÁKOVÁ, Milana. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxv, 1349 s. Velké komentáře, s. 318.

6.3. Postižení majetku náležejícího do společného jmění

Relevantní ustanovení exekučního řádu, které se významně dotýká problematiky postihování majetku patřícího do společného jmění manželů, nalezneme v ust. § 42. Toto ustanovení se doslovně, tedy až na terminologii, která je rozdílná v řízení vykonávacím a v řízení exekučním, shoduje s dikcí ust. § 262a odst. 1) OSŘ. Aktuální znění obou relevantních paragrafů bylo zakotveno v tomto ohledu významným zákonem č. 293/2013 Sb., který nabyl účinnost dne 1.1.2014.

Ustanovení § 42 odst. 1) EŘ řeší nejenom situaci, na jejímž základě lze exekučně postihnout majetek ve společném jmění za předpokladu, kdy vymáhaný závazek vznikl pouze jednomu z manželů za trvání manželství, ale od 1. 1. 2014 nově také tehdy, když dluh vznikl jen jednomu z manželů před vznikem manželství. V souvislosti s tímto vymezením je však nutno mít na paměti ustanovení § 709 – 712 Nového občanského zákoníku, která se blíže zabývají nejen tím, co náleží do společného jmění manželů, ale zároveň negativně vymezují, co do něj nespadá (typicky např. vozidlo nabyté jedním z manželů darem od svých rodičů).⁹⁷

Vzhledem k možnosti úpravy rozsahu společného jmění manželů odlišně od té zákonné, kterou manželům přiznává Nový občanský zákoník, měl zákonodárce na paměti i situace, kdy by povinný mohl institutem zúžení společného jmění záměrně znemožnit věřitelovu možnost na uspokojení své pohledávky. Z tohoto důvodu se dle § 42 odst. 1) EŘ za majetek náležející do společného jmění považuje také takový majetek, který ve společném jmění není jen díky tomu, že bylo společné jmění smlouvou zúženo nebo že byl ujednáán režim oddělených jmění nebo že byl vznik společného jmění vyhrazen až ke dni případného rozvodu manželství. V praxi se lze setkat převážně se zúžením rozsahu společného jmění smlouvou ve formě notářského zápisu. Nově od 1. 1. 2014, se dle § 42 odst. 1 EŘ (obdobně pak § 262a OSŘ) považuje za majetek patřící do společného jmění také majetek, který není součástí společného jmění jen proto, že bylo

---

⁹⁷ Srov. BOLOM, David. Vybrané otázky k problematice společného jmění manželů. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 2, s. 24-26, s. 25.

společné jmění zrušeno nebo jeho stávající rozsah zúžen na základě rozhodnutí soudu.⁹⁸ Znění tohoto odstavce tak bylo reakcí na ustálený právní názor na tuto problematiku vyjádřený v odborné procesní literatuře i soudní praxi.⁹⁹

Od 1.1.2014 došlo k úpravě § 42 odst. 2 EŘ, kdy tento řešil do té doby situaci, kdy naopak došlo k rozšíření společného jmění o majetek, který ke dni vzniku pohledávky do společného jmění vůbec nepatřil (např. o vozidlo, které bylo ke dni vzniku vymáhané pohledávky ve výlučném vlastnictví povinného). Úprava této situace z ust. § 42 odst. 2) EŘ a ust. § 262a odst. 2) OSŘ zcela vymizela.

Nově odst. 2 stanoví povinnost, aby vždy exekutor přihlédl při postihu společného jmění dle odst. 1 k takovým skutečnostem, které v rámci exekučního řízení vyjdou najevo. Vzhledem k možnosti soudního exekutora nahlížet např. do centrální evidence obyvatel odpadá nutnost složitě zkoumat, zdali v době, kdy soudní exekutor vede exekuční řízení, zde manželství stále je, či nikoliv, případně, kdy došlo k jeho rozvodu atd.

---

⁹⁸ Do 31.12.2013 nebylo z relevantních ustanovení právních předpisů explicitně jasné, zda se v exekuci nepřihlíží také k rozhodnutí soudu, jímž bylo zúženo společné jmění manželů. Avšak odborná literatura (srov. BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1434), i právní praxe (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.12.2010, sp. zn. 23 Co 646/2010; usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23.2.2011, sp. zn. 28 C126/2010) dovozovali, že tomu tak bylo. Od 1.1.2014 toto bylo zakotveno i do textu zákona.

⁹⁹ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2193.

7. Pořízení soupisu

„Při výkonu rozhodnutí (exekuci) prodejem movitých věcí se pozornost neupíná, jak je tomu u srážek ze mzdy nebo u přikázání pohledávky, na existující nebo očekávané peněžní plnění, jejichž výše je známá nebo pravděpodobná, ale na hodnoty jiného druhu, tentokrát na předměty věcných práv, na předměty povinnému vlastnický náležející.“¹⁰⁰

Soupis movitých věcí, které by mohly být v dražbě k uspokojení pohledávky oprávněného prodány, je stěžejní fází mobiliární exekuce, která přichází v úvahu poté, kdy povinný neplnil na pohledávku dobrovolně, popř. plnil-li jen částečně současně za situace, že nebylo možno použít méně invazivních způsobů exekuce. Od 1.1.2013 se pak nově rozlišuje soupis na místě samém a tzv. jiný soupis dle § 327a OSŘ.

7.1. Jiný soupis

Novela exekučního řádu a občanského soudního řádu účinná od 1.1.2013 zavádí možnost pořízení tzv. „jiného soupisu“ vedle „běžného“ soupisu movitých věcí na místě samém. Ačkoliv je jiný soupis v systematice občanského řádu řazen až za soupis movitých věcí na místě samém (a zůstává tak trochu v pozadí), v praxi bude jiný soupis mnohdy exekutory upřednostňován, neboť exekutor lustrací majetku povinného má možnost zjistit existenci některých movitých věcí z dostupných veřejných rejstříků. Jiný soupis se provádí zápisem do protokolu bez nutnosti šetření na místě samém a může být využit vždy, je-li údaj o věci povinného znám z veřejných databází nebo jiné evidence vedené podle zákona. Typicky se tak bude jednat ve většině případů o registr vozidel, příp. registr lodí, letadel atd., i když je zde otázkou, nakolik je zapsaný údaj v konkrétním registru vypovídající o vlastnickém právu povinného k věci. Registr má totiž pouze deklaratorní charakter a svými zápisy nezakládá vznik věcných práv, např. vlastnictví, na rozdíl např. od vkladu vlastnického práva k nemovité věci do katastru nemovitostí. K převodu vlastnického práva k vozidlu dojde už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti, ledaže si strany sjednají něco jiného, např. nějakou formu

---

¹⁰⁰ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 561.

výhrady vlastnictví (§ 1099 Nového občanského zákoníku).¹⁰¹ Nespornou výhodou tohoto institutu je snížení nákladů¹⁰² na provedení soupisu, kdy není třeba provádět šetření a soupis u povinného.

Procesní podmínkou je, aby exekutor vydal exekuční příkaz prodejem movitých věcí. O provedení soupisu se bezodkladně vyrozumí osoba či orgán, který vede rejstřík, seznam či jinou evidenci a je-li to možné, provede osoba nebo orgán do rejstříku (evidence) záznam o soupisu. „Údaje o provedeném soupisu uchovává osoba nebo orgán po celou dobu trvání výkonu rozhodnutí.“¹⁰³ Současně je povinnému zakázáno nakládat s věcí již v okamžiku, kdy má exekutor k dispozici dostatečné údaje o takové věci, aniž by ji fyzicky vzal do úschovy. Pokud to příslušná právní úprava umožňuje¹⁰⁴, provede ten, kdo rejstřík (seznam či evidenci) vede záznam o soupisu a údaje o provedeném soupisu uchovává po celou dobu trvání exekuce. Po právní moci exekučního příkazu prodejem movitých věcí a jeho vykonatelnosti exekutor povinného usnesením vyzve, aby takto sepsané věci vydal. V případě, že výzva k vydání nebude uposlechnuta, je možné povinnému, za předpokladu, že byl ve výzvě poučen, uložit v souladu s § 53 OSŘ pořádkovou pokutu¹⁰⁵.

7.2. Soupis na místě samém

7.2.1. Čas soupisu

Termín soupisu stanoví exekutor. Soupis movitých věcí by měl být dle § 1 odst. 2 vyhlášky 418/2001 Sb. proveden v takové denní době, kdy se dá rozumně předpokládat nejspíše dosažení výsledku, tedy i v době mimo rozvrženou pracovní dobu a ve dnech

---

¹⁰¹ MANN, Michael. Převod, polopřevod, odhláška, *Právní rozhledy*, Praha, 2015, roč. 23, č. 3, s. 275.

¹⁰² Pozn. zejména cestovních výdajů, náhrady za ztrátu čas a mzdy zaměstnance exekutora.

¹⁰³ KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, Praha, 2013, roč. 21, č. 1, s. 9.

¹⁰⁴ Pozn. v tomto ohledu je problematický soupis vozidel, kdy úřady obce s rozšířenou působností nezapisují poznámku o soupisu do registru vozidel, neboť jim to ust. § 7 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, v platném znění, neumožňuje.

¹⁰⁵ Pořádkovou pokutu je možno uložit osobě, která hrubě ztěžuje postup soudu (potažmo exekutora), ruší pořádek, nebo činí hrubě urážlivé podání.

pracovního klidu a o svátcích. Je tedy na úvaze exekutora, aby zvolil vhodný čas úkonu, když např. u povinného, o kterém má ze spisu informace, že je zaměstnán, je úkon rozumné provádět ráno před jeho předpokládaným odchodem do práce, anebo odpoledne po příchodu z práce.

Před mobiliární exekucí je vhodné vyrozumět oprávněného (či jeho zástupce) o tom, kdy a kde bude úkon proveden. V případě, že se oprávněný k úkonu nedostaví, bude proveden v jeho nepřítomnosti.

7.2.2. Místo soupisu movitých věcí

Problematiku místa provedení soupisu movitých věcí považuji za stěžejní otázku řádného provedení exekuce prodejem movitých věcí, přičemž lze konstatovat, že hranice mezi vykonáním mobiliární exekuce v souladu s právními předpisy a exekucí protiprávní, je velmi tenká. V této fázi se snadno může dostat exekutor svým jednáním ultima ratio až do roviny trestněprávní odpovědnosti, příp. si může přivodit kárnou odpovědnost.

Ještě než se vydá exekutor do terénu, čeká jej důkladná příprava na výkon. Prvním krokem je zjištění míst, kde se může nacházet movitý majetek povinného, resp. místa, kde má povinný své bydliště. K tomuto slouží mj. výpis z centrální evidence obyvatel, do níž má exekutor dálkový přístup a ze které lze zjistit formálně registrovaný trvalý pobyt povinného, sdělení od subjektů, které byly požádány o součinnost, informace z veřejně dostupných rejstříků (např. živnostenského rejstříku, obchodního rejstříku), příp. informace od oprávněného, který v souladu s § 323 OSŘ může určit místo soupisu movitých věcí. Jednou z pomocných indicií může být i to, zda povinný na konkrétní adrese přebírá poštu.¹⁰⁶ V nejčastějších případech se mobiliární exekuce provádí na adrese trvalého bydliště povinného dle informačního systému evidence obyvatel. I v tomto případě by měl vykonavatel být velmi opatrný, neboť Ústavního soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 292/07 konstatoval: „Vstoupí-li soudní exekutor za účelem provedení soupisu movitých věcí vhodných k prodeji do obydlí jiného jen proto, že se adresa shoduje s adresou povinného vedenou v informačním systému evidence obyvatel, musí při jejich soupisu postupovat obzvlášť obezřetně, pečlivě a se zvýšenou pozorností.“

---

¹⁰⁶ Není to však skutečnost rozhodující, neboť v praxi se povinní nechávají často úmyslně „zapírat“.

V opačném případě můžou být dány předpoklady k odpovědnosti exekutora za způsobenou škodu, případně k jeho kárnému stíhání.

V běžné praxi je ovšem také obvyklé a v mnoha případech stále častější, že povinný má trvalý pobyt formálně hlášen na městském či obecním úřadě¹⁰⁷ nebo se na adrese evidovaného trvalého pobytu, jež má registrován v centrální evidenci obyvatel, nezdržuje. Z tohoto důvodu musí být vyhledáno další místo, kde by mohl být úkon případně proveden. Tato místa však pro soudního exekutora přinášejí četná rizika. Drtivá většina kárných žalob ve věcech soudních exekutorů a provádění exekuce prodejem movitých věcí se týká provedení mobiliární exekuce na adrese, která není adresou povinného, na které má hlášené trvalé bydliště dle centrální evidence obyvatel. Exekutor (vykonavatel) by měl být v takovém případě tedy obzvláště obezřetný, zdali může mít důvodně za to, že povinný má na takovéto adrese movité věci.¹⁰⁸ Je-li na místě nepochybně prokázáno, že se povinný na adrese nenachází, měl by exekutor od soupisu movitých věcí upustit. Nelze souhlasit s názorem, že je povinnost třetích osob prokazovat, že nejde o věci povinného a že jsou to jejich vlastní věci v případech, kdy není objektivně téměř najisto prokázáno, že se povinný na místě samém trvale zdržuje. „Vztah povinného k místu, kde by mohl mít své věci, není třeba mít výlučně za prokázany, ovšem je třeba mít jej alespoň za osvědčený, a to osvědčený důvodně, tím spíše, je-li toto místo u třetí osoby, kde je třeba důvody zkoumat ještě pečlivěji a intenzivněji (například povinný nemá v místě hlášen trvalý pobyt, nezdržuje se v místě, v němž má hlášen trvalý pobyt, jde o nájemní vztah, odvozený nájem a tak dále).“¹⁰⁹ Postačí tak, je-li povinným užívání místností, kde má být soupis proveden, aspoň pravděpodobné.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ Elektronický zdroj citovaný dne 29.11.2014 [online text]. Dostupný na <http://ekcr.cz/1/monitoring-medii/946-jihlavske-listy-oblibena-adresa-obecni-urad-16-11-2012?w>.

¹⁰⁸ „Soudní exekutor může provést prohlídku i na adrese, kde povinný nemá hlášen trvalý pobyt. V takovém případě je nicméně třeba trvat na tom, aby před provedením této prohlídky učinil maximum možného pro ověření, zda skutečně lze očekávat, že se na dané adrese budou nacházet věci povinného.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.03.2012, čj. 13 Kse0 1/2011-109).

¹⁰⁹ VYLEGALA, Jan. *Trestní odpovědnost soudního exekutora [online]*. 2013 [cit. 2014-04-25]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Vladimír Kratochvíl, s. 66-67.

¹¹⁰ Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 287.

Jiné místo, než je adresa trvalého bydliště, přináší problémy obzvláště tehdy, je-li exekutor nucen zjednat si přístup do místa soupisu za pomoci zámečnicka dle §325a OSŘ. V takovém případě by měl mít toto místo obzvláště důkladně prověřené a mělo by být postaveno téměř najisto, že jsou v objektu umístěny movité věci povinného. Vodítkem exekutorovi mohou být i informace, které zjistí na místě samém např. od sousedů či správce domu. Indiciemi v tomto případě jsou i okolnosti, zda je zvonek, schránka či byt označen jménem povinného. Exekutor by se měl tedy rozhodnout přímo na místě samém po provedení místního šetření na základě všech dostupných indicií a důvod proč se tak rozhodl, poznamenat do protokolu. V tomto případě bych pro vyšší jistotu (v případě provádění mobiliární exekuce vykonavatelem) doporučoval konzultovat situaci v případě pochybností s právně vzdělaným zaměstnancem úřadu, neboť neučiní-li zaměstnanec exekutora všechny kroky k tomu, aby zjistili, zda se dá očekávat, že se právě tam nalézá majetek povinného, nese za jejich jednání objektivní odpovědnost, jakkoliv se soupisu movitých věcí neúčastnil, sám soudní exekutor.¹¹¹

Soupis movitých věcí povinného lze provést v jeho bytě¹¹², u právnických osob v jejich sídle, u fyzických osob podnikajících v místě jejich podnikání nebo na jiném místě¹¹³, kde má povinný své věci uloženy. Kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 31.1.2012, sp. zn. 14 Kse 6/2011 uvedl, že *„bytem povinného (§ 326 odst. 1 OSŘ) při exekuci prodejem movitých věcí je byt, který povinný užívá na základě vlastnického práva, práva odpovídajícího věcnému břemeni, práva nájmu bytu nebo práva podnájmu bytu, nebo i z dalších důvodů, např. jako člen společné domácnosti vlastníka (spoluvlastníka) bytu nebo domu nebo nájemce bytu nebo po dohodě s ním, na základě výpůjčky, popř. bez právního důvodu nebo protiprávně. Předpokladem je vždy to, že povinný byt skutečně užívá (zdržuje se v něm s úmyslem*

---

¹¹¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22.3.2012, sp. zn. 13 Kse 1/2011.

¹¹² Pozn. Bytem se rozumí soubor místností (popř. jednotlivá místnost), které jsou podle pravomocného rozhodnutí stavebního úřadu určeny k trvalému bydlení.

¹¹³ Pozn. „Jinou místností“ povinného se rozumí při provedení exekuce prodejem movitých věcí podnájem částí bytu, nájem nebo podnájem nebytových prostorů nebo stavby (části stavby), jakož i jiné užívání těchto objektů (jejich částí), přičemž nezáleží na tom, zda se zakládá na právním důvodu nebo zda k němu povinný nemá právní důvod, popřípadě zda je užívá protiprávně. Nezbytným předpokladem ovšem je, že takovou „jinou místnost“ skutečně užívá a že ji užívá sám nebo, jde-li o fyzickou osobu, s členy své domácnosti.

zdržovat se zde trvale) a že v něm má proto umístěny své věci.“ I když je povinný vlastníkem či nájemníkem bytu, nejde z pohledu provedení exekuce prodejem movitých věcí o jeho nemovitou věc, jestliže byt ve skutečnosti neužívá.¹¹⁴ Naopak zákon, jak vyplývá i z výše uvedeného, nevyžaduje nutnost nájemního nebo jinak formálně vyjádřeného právního vztahu povinného k prostorám pro možnost vykonat v nich mobiliární exekuci, když rozhodujícím faktorem je tedy umístění movitých věcí, resp. skutečné užívání objektu povinným. Soupis movitých věcí může být dále proveden i všude tam, kde bude nalezen majetek povinného a současně tento nebude v držení třetí osoby. Uvedené platí zejména v souvislosti se soupisem vozidel, která mohou být sepsána a příp. i znehybněna tzv. botičkou kdekoliv na ulici.

Současně je třeba mít neustále na zřeteli, že čl. 12 Listiny základních práv a svobod zaručuje nedotknutelnost obydlí a toto právo je zařazeno mezi základní lidská práva a svobody.¹¹⁵ Bez souhlasu toho, kdo v obydlí bydlí, je možno do něj vstoupit jen v rámci domovní prohlídky v rámci trestního řízení, popř. na základě zákona, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, či k odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku a dále v případě je-li to nezbytné pro ochranu práv a osob druhých.¹¹⁶ Průlom do nedotknutelnosti obydlí je v tomto případě legitimován ochranou práv a svobod druhých, v tomto případě oprávněných (věřitelů), kterým v podmínkách právního státu není dovoleno brát právo do svých rukou za podmíněk, kdy povinný nesplní vykonatelné rozhodnutí dobrovolně.

Vzhledem k možnosti postihu společného jmění vyplývá, že není vyloučeno, aby se exekutor dostavil rovněž do bytu, k němuž má právo výlučně manžel povinného. I zde je totiž pravděpodobné, že se zde nacházejí věci povinného a zejména věci ve společném jmění manželů. Manžel je povinen umožnit přístup, přičemž exekutor je oprávněn v případě neplnění této povinnosti si do bytu přístup zjednat. Stejně tak je manžel povinen podrobit se osobní prohlídce (avšak jen osobou stejného pohlaví).

---

¹¹⁴ Srov. BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, Viii, 1042 s., s. 1604.

¹¹⁵ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22.3.2012, sp. zn. 13 Kse0 1/2011.

¹¹⁶ Srov. HOBL, Jaroslav. *Kde lze sepsat movité věci? Komorní listy*, Brno: EKČR, 2013, roč. 5, č. 2, s. 21.

Místem podnikání povinného se pro potřeby provedení exekuce prodejem movitých věcí rozumí každé místo, v němž fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelem, vykonává svou podnikatelskou činnost. „*Není samo o sobě rozhodující, zda a jaký právní titul má k užívání tohoto místa, ale to, že na určitém místě skutečně provozuje svou podnikatelskou činnost a že z tohoto důvodu v něm má umístěny své věci.*“¹¹⁷

Má-li být úkon proveden ve vojenském objektu nebo v objektu ozbrojeného sboru nebo zpravodajské služby, musí si k tomuto exekutor vyžádat svolení příslušného velitele nebo ředitele. Dále podle ust. § 1 odst. 4 vyhlášky 418/2001 Sb., může být úkon proveden v budovách a místnostech osob, které požívají diplomatické výsady a imunity jen tehdy, pokud to připouští mezinárodní právo. O takovémto úkonu musí exekutor včas vyrozumět Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí a požádat je o vyslání zástupce k takovému úkonu.

Exekutor je oprávněn provést v případě nutnosti i osobní prohlídku povinného (tzv. šacování), kterou však smí provést šetrně pouze osoba stejného pohlaví. Osobní prohlídka povinného dle § 325a OSŘ může být provedena všude, kde bude povinný zastížen, tedy nejen v bytě, v místě jeho podnikání nebo v jiné jeho místnosti, ale i na ulici, v restauraci, v divadle, na pracovišti apod. „*Není důvod chránit povinného před tím, aby vykonavatel v den výplaty mzdy provedl osobní prohlídku před bránou závodu, či po převzetí peněz u pošty apod., když prohlídka bytu vyzněla naprázdno.*“¹¹⁸

7.2.2.1. Věci u třetích osob

Dle § 50 vyhlášky č. 37/1992 Sb., která se pro exekuční řízení použije přiměřeně, lze sepsat i movité věci ve vlastnictví povinného, které má u sebe někdo jiný (třetí osoba), avšak jen tehdy, jestliže mu takové věci budou třetí osobou odevzdány (vydání těchto věcí si tak nelze na třetí osobě jakkoliv vynutit).¹¹⁹ Tato zásada byla vyslovena

---

¹¹⁷ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31.1.2012, sp. zn..14 Kse 6/2011.

¹¹⁸ TRIPES, Antonín. Činnost soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí. Právní praxe, 1995, č. 6, s. 352; též HOBL, Jaroslav. Kde lze sepsat movité věci? *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2013, roč. 5, č. 2, s. 20.

¹¹⁹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31.1.2012, sp. zn..14 Kse 6/2011.

již prvorepublikovou judikaturou, která uváděla, že „na hmotné věci movité nelze vésti exekuci jich zabavením, neměl-li je v době výkonu exekuce ve své moci dlužník, nýbrž osoba třetí. Otázka vlastnictví zůstává tu mimo úvahu.“¹²⁰ „Odepře-li je povinný vydat, nemohou být sepsány, i když jinak je vlastnictví povinného nepochybné a třetí osoba má takovou věc u sebe bez právního důvodu.“¹²¹ Neznamená to však, že by taková věc byla exekucí nepostižitelná. V případě, že by třetí osoba odpírala věci vydat, aby mohly být exekutorem prohlédnuty a sepsány, stal by se předmětem postihu nárok povinného na vydání těchto věcí.

Exekutor nesepte věci ani tehdy, pokud je nepochybné, že na místo samé byly přineseny těmi, kdo jsou tam pouze na návštěvě.

Z této problematiky vyvstává zajímavá otázka, jak vyložit pojem „věci, které má u sebe třetí osoba.“ Soupis věcí, s kterými může povinný nakládat, může být proveden v bytě povinného, vyjma věcí, které byly na místě přineseny třetí osobou, která je v bytě pouze na návštěvě. Z uvedeného však není zřejmé, zda lze postihnout věci volně položené nebo i přímo ty, které má třetí osoba (v bytě povinného) při sobě. Relevantní skutečností je, že podrobit se osobní prohlídce má povinnost pouze povinný, nikoliv nikdo další. Z tohoto je tedy patrné, že vykonavatel není oprávněn sepsat věci, které má u sebe třetí osoba, a to ani tehdy, jsou-li věci v bytě povinného.

7.2.2.2. Bezpečnostní schránky

Exekutor je oprávněn provést i exekuci obsahu pronajaté bezpečnostní schránky u bankovního subjektu, a to na základě analogie k ust. § 325a OSŘ, dle kterého je oprávněn učinit prohlídku skříní, trezorů či jiných schránek, příp. si do těchto prostor zjednat přístup¹²².

Ve smyslu ustanovení § 1 odst. 3 písm. n) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění, poskytují banky svým klientům službu spočívající v pronájmu

---

¹²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu, ze dne 30.8.1928, sp. zn. R II 246/28.

¹²¹ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2454.

¹²² Pozn. banky vyžadují, aby násilné otevření bezpečností schránky provedl pouze zámečnick, s kterým mají smluvní vztah. Z tohoto důvodu je nutné účast takového zámečnicka domluvit předem.

bezpečnostní schránky na základě smlouvy o pronájmu bezpečnostní schránky. Jedná se o specifický druh uzavřené úschovy, kdy banka dává do užívání klientovi prostor v konkrétní bezpečnostní schránce pro úschovu jím určených movitých věcí (listin, klenotů apod.). Pokud jde o druh ukládaných věcí, klient se ve smlouvě zavazuje k tomu, že do úschovy v bezpečnostní schránce neuloží věci určitého druhu (např. zbraně, výbušniny, toxické látky) a banka je před uložením věcí do schránky oprávněna zkontrolovat, zda druh ukládaných věcí neodporuje sjednané smlouvě. Obsah bezpečnostní schránky však banka od klienta nepřebírá, ukládané věci nebere na vědomí a tyto neeviduje. Banka je po dobu trvání smluvního vztahu pouze povinna pronajatou schránku udržovat v bezpečném prostředí, uložené věci však neopatruje a nepřebírá za ně odpovědnost.

7.2.3. Překonání případného odporu povinného (příp. třetí osoby)

Povinný, avšak je-li předmětem soupisu spoluvlastnický podíl na věci i spoluvlastník věci (ust. § 338 odst. 2 OSŘ), má zákonnou povinnost umožnit přístup do svého bytu, sídla, místa podnikání, jiné místnosti a na ostatní místa, kde má umístěny své věci, aby exekutor mohl provést jejich soupis (§ 325b odst. 1 OSŘ). Spoluvlastník má obdobné postavení jako povinný, nikoliv jako jiná třetí osoba, u které soupis nemůže být proveden (§ 50 vyhlášky č. 37/1992 Sb). Je zřejmé, že povinnost umožnit exekutorovi přístup se nevztahuje pouze na osobu povinného, ale rovněž na osoby třetí, které by mu bránily ve vstupu.¹²³ Jestliže tuto povinnost povinný nesplní, např. odmítne otevřít dveře svého bytu, brání vstupu do bytu apod., může si exekutor zjednat přístup na místo, kde má být proveden soupis, a to i s překonáním případného odporu povinného. „*Vyžaduje-li přístup na místo soupisu otevření dveří, přibere soud (exekutor) k otevření zámečnicka.*“¹²⁴

---

¹²³ Ovšem pouze tehdy, tehdy, jde-li skutečně o byt, sídlo, místo podnikání nebo jinou místnost, které patří povinnému, tj. které povinný skutečně užívá, a to sám, popřípadě se členy své domácnosti (Srov. DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2447).

¹²⁴ BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1043-2088, s. 1602.

Jedná-li se objektivně vzhledem ke všem okolnostem o byt povinného, je exekutor oprávněn zjednat si dle § 325a OSŘ přístup do bytu za pomoci kvalifikovaného zámečníka, pokud dle sdělení např. sousedů není tato skutečnost vyvrácena a vzhledem ke všem zjištěným skutečnostem lze předpokládat, že uvnitř se nacházejí movité věci povinného. Přibrání zámečníka je opatřením, proti kterému není přípustný opravný prostředek, jen se o něm učiní záznam do protokolu.

V případě, že je mobiliární exekuce prováděna na jiné adrese, než je ta, která je uvedena v centrální evidenci obyvatel jako adresa trvalého bydliště povinného, je potřeba individuálního řešení situace. Měla by však vzhledem ke všem okolnostem případu být postaveno téměř najisto, že povinný má uvnitř objektu movité věci. Vstoupí-li takto vykonavatel do bytu, usuzuje, zda jde o byt povinného i z případných listin (dopisů atd.), které se v bytě nacházejí. Jestliže ani z dokladů v bytě nelze dovodit, že povinný byt užívá, nemůže provést soupis. K tomuto se vyjádřil Nejvyšší soudu ve svém rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2813/2006 takto: *„Jestliže si v posuzované věci soudní vykonavatel dostatečně neověřil existenci podmínek pro provedení soupisu movitých věcí povinné, za použití násilí vnikl do nebytových prostor pronajatých třetí osobě (nikoli povinné) a zde nacházející se věci této osoby pojal do soupisu a odvezl, zatímco povinné nespověděl žádný právní důvod k užívání těchto nebytových prostor, neužívala je a nebyla ani vlastníkem zabavených movitých věcí, jednalo se o nesprávný úřední postup, jenž je objektivně v rozporu s právním předpisem.“*

K otevření dveří je vhodné, aby exekutor přibral nezúčastněného občana (souseda či zástupce orgánu obce atd.) a v protokolu uvedl jeho jméno, příjmení a adresu. Občan posléze protokol o soupisu spolupodepíše. Exekutor dále občana zaváže slibem, že zachová mlčenlivost o tom, s čím se při úkonu seznámil a v protokole vyznačí, že se tak stalo. V praxi je však obtížné k těmto úkonům nezúčastněnou osobu přibrat, neboť se potenciálně jedná většinou o sousedy, kteří s úkonem nechtějí mít nic společného. Rovněž v těchto situacích obzvláště doporučuji pořízení audiovizuálního záznamu, když jsem se již vícekrát setkal s tím, že zaměstnanec exekutora byl křivě obviněn povinným z krádeže či jiného trestného činu.

Odborná literatura¹²⁵ se shoduje na tom, že k násilnému otevření bytu přistoupí exekutor až poté, kdy ze všech okolností případu bude zřejmé, že povinný dobrovolný vstup neumožní (je-li nepřítomen či záměrně vykonavatele úmyslně do bytu nepustí).¹²⁶ Přinejmenším sporné jsou případy z praxe některých exekutorů, kteří přistupují k překonání zámku v době, kdy povinný je pouze v práci či jinak dočasně nepřítomen. I když situace není explicitně *contra lege*, tak tyto praktiky rozhodně neschvaluji.

Každý, v jehož objektu má dlužník byt, sídlo nebo místo podnikání apod., je povinen respektovat (strpět), aby exekutor provedl prohlídku prostor, kde se dlužník zdržuje a případně provedl soupis movitých věcí. Pokud tuto zákonem danou povinnost nesplní, může si exekutor rovněž zjednat do těchto prostor přístup za pomoci zámečníka. Uvedenou právní povinnost má třetí osoba ovšem jen tehdy, jde-li prokazatelně o byt, sídlo, místo podnikání nebo jinou místnost, které patří ve výše uvedeném smyslu povinnému, tj. které povinný skutečně užívá, a to sám, popř. jde-li o fyzickou osobu i se členy své domácnosti. Nájemce nebo vlastník např. není povinen strpět provedení soupisu ve svém bytě (nebytovém prostoru), pokud jde o fyzickou osobu, s níž povinný nežije ve společné domácnosti a ani sám (se členy své domácnosti) v něm neužívá žádnou místnost. Má-li však v takovém bytě (nebytovém prostoru) pro sebe vyhrazenou místnost, je nájemce nebo vlastník bytu (nebytového prostoru) vždy povinen strpět, aby v místnosti povinného byl proveden soupis, i kdyby povinný nebyl při soupisu v místnosti zastižen. Toto však neplatí v případech, kdy se byt povinného nachází v domě jiné (třetí) osoby a dům je v době úkonu uzamčen. Za těchto okolností není exekutor oprávněn dům násilím otevřít.

V případech zjednání přístupu do objektu musí být dveře opět uzamčeny. Relevantní předpis (§ 53 odst. 1 vyhlášky 37/1992 Sb.) uvádí, že klíče od zámku musí být předány dotčeným osobám (popř. zletilému členu jeho domácnost) nebo uloženy na jiném vhodném místě. Vladimír

---

¹²⁵ Srov. např. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 286.

¹²⁶ Dále srov. č. 26 odst. 6 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 21. srpna 1996 Čj. 1360/95 - OOD, kterou se vydává Řád pro soudní vykonavatele.

V. Beran uvádí, že „místo na kterém budou klíče uloženy, musí být pro dotčenou osobu časově i vzdálenostně dostupné. Zásadně by se mělo jednat o místo v obci, kde byl výkon rozhodnutí (exekuce) proveden a na které se dotčená osoba může kdykoliv dostavit.“¹²⁷ Předně je třeba podotknout, že v reálné praxi z časových a rovněž nákladových důvodů není možné, aby exekutor pátral po osobách, kterým by mohl klíče od vyměněného zámku předat. K tomuto na okraj uvádím, že exekutor je (dle nálezů Ústavního soudu) podnikatelem, který vykonává svou činnost za úplaty a zároveň nese podnikatelské riziko a nebude tak v jeho zájmu třeba i několik hodin po těchto osobách pátrat. Dříve bývalo praxí, že exekutor zanechal klíče na nejbližším oddělení Polici ČR či na příslušném obecním úřadě, v jehož obvodu se nachází místo soupisu. I kdyby byly klíče předány některému z těchto subjektů, pokud se v obci, kde povinný bydlí, vůbec nacházejí, těmto zpravidla končí pracovní doba kolem 17. hod. a může se tak stát, že se povinný nedostane po svém příchodu domů. V neposlední řadě je nutno dodat, že tyto subjekty odmítají klíče převzít a tak není pochybením soudního exekutora, když budou klíče uloženy v sídle exekutorského úřadu, pokud je vzdálen v přiměřené vzdálenosti. Důležitou povinností je pak vyrozumění povinného o tom, kde si klíče od vyměněného zámku může vyzvednout. V opačném případě to může založit i kárnou odpovědnost soudního exekutora.¹²⁸

7.2.4. Průběh soupisu

Před odchodem k soupisu nejdříve exekutor vypočte, jak velký je nárok oprávněného a předpokládaná výše nákladů exekuce, aby měl přehled, v jakém rozsahu bude třeba provést soupis.

---

¹²⁷ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 286.

¹²⁸ Viz rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 20.11.2003, č.j. KŽ 4/03-22.

Vlastní konání na místě samém zahájí exekutor tím, že bezprostředně před provedením soupisu, po ověření totožnosti¹²⁹ povinného a sdělení celkové dlužné částky, dotyčného vyzve, aby plnil dobrovolně. Současně s tímto vykonavatel doručí povinnému, popř. také jeho manželovi jako účastníkovi řízení dle § 325 odst. 1 OSŘ exekuční příkaz prodejem movitých věcí, na jehož základě je mobiliární exekuce prováděna, jsou-li přítomni. Není-li povinný nebo jeho manžel soupisu movitých věcí přítomen, doručí se mu exekuční příkaz společně s vyrozuměním o tom, že byl proveden soupis a které věci byly sepsány až dodatečně.

Pokud povinný uhradí dobrovolně celou vymáhanou pohledávku včetně příslušenství a nákladů exekuce, je dosaženo účelu úkonu a exekutor k dalšímu již nepříkročí. V tomto případě vydá povinnému pokladní příjmový doklad z kvitančního sešitu na zaplacenou částku a uhrazení pohledávky vyznačí v protokolu.

Exekutor je oprávněn přijmout i úhradu od třetí osoby, která vědomě plní za povinného. Tato osoba pak již nemůže podat návrh na vyškrtnutí, příp. vylučovací žalobu, neboť bylo plněno dobrovolně, nikoliv ve smyslu ustanovení § 333 OSŘ – zabavení hotovosti.¹³⁰ Třetí osoba pak může podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení, ale nikoli za exekutorem, ale za povinným.¹³¹ Musí být ale prokázáno, že třetí osoba plnila vědomě za povinného, tj. musí tato skutečnost zachycena v protokolu nebo plynout z pořízeného audiovizuálního záznamu.

Tedy, když povinný dobrovolně neplnil nebo plnil-li jen částečně, přistoupí exekutor dle § 325a OSŘ k prohlídce bytu povinného (sídla, místa podnikání) a jiných místností, kde má povinný umístěn (resp. kde exekutor důvodně předpokládá, že by mohl mít umístěn) svůj majetek za účelem soupisu movitých věcí, jenž je stěžejní fází mobiliární exekuce. Před tím, než začne exekutor provádět soupis, dotáže se povinného na rodinné a osobní poměry - zda je ženatý, rozvedený či svobodný, zda má nezletilé děti, zda

---

¹²⁹ Exekutor ověřuje totožnost povinného dle předloženého úředního průkazu, jímž je platný občanský průkaz, cestovní doklad (pas), příp. u občanů jiného státu platný průkaz k povolení trvalého pobytu cizince na území ČR a u ostatních cizinců, kteří nemají na území ČR povolen dlouhodobý pobyt, cestovní pas a u občanů EU i jejich identifikační karta. Totožnost je možno dále ověřit před dvěma svědky, kterými mohou být fyzické osoby, které mohou číst a psát a které jsou plně svéprávné.

¹³⁰ Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16.1.2004, sp. zn. 14 Co 555/2003.

¹³¹ Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16.1.2004, sp. zn. 14 Co 555/2003.

s ním v bytě někdo další bydlí, zda je povinný zaměstnán a jaký je jeho měsíční příjem. Z těchto okolností si pak exekutor činní úsudek o posuzování nezbytnosti movitých věcí, které by mohl eventuálně sepsat.

Vždy se sepíší věci, které by mohly být nejlépe prodány, a to v takovém rozsahu, aby výtěžek prodeje sepsaných věcí nejlépe postačil k uspokojení vymáhané pohledávky oprávněného společně s náklady exekuce. Předběžná hodnota sepsaných věcí by měla být ve výši až trojnásobku vymáhané pohledávky, neboť exekutor musí mít při soupisu na vědomí, že nejnižší podání v dražbě činí jednu třetinu odhadní ceny. Provedení soupisu nevylučuje, aby mohl být proveden napříště dodatečný soupis, a to zejména tehdy, jestliže výtěžek prodeje nepokryje vymáhanou pohledávku.

Sepsány budou především věci, které povinný může nejspíše postrádat a které se nejsnáze prodají. Do soupisu se pojmu kromě nalezené a odňaté hotovosti především věci, které lze snadno přenést a prodat (věci z drahých kovů, starožitné a umělecké předměty apod.).¹³² Sepisuje-li exekutor pouze spoluvlastnický podíl k věci, jehož výši zná, zahrne do soupisu jen tento spoluvlastnický podíl. Věci jsou pojaty do soupisu v číselné řadě za sebou s tím, že musejí být řádně a dostatečně specifikovány, aby nemohlo dojít k jejich případné záměně.

Po provedení soupisu exekutor povinného poučí, že se sepsanými věcmi nesmí jakkoliv nakládat, tj. např. je darovat, prodat, zničit (tzv. arrestorium). V opačném případě se povinný, byl-li na skutečnost upozorněn, vystavuje riziku trestního stíhání dle § 337 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoníku, v platném znění.¹³³ Současně je právní jednání, jež by povinný učinil v rozporu s tímto zákazem, dle § 47 odst. 5 EŘ neplatné.¹³⁴ Tento zákaz dispozice s věcmi je nutno brát tak, že povinný nesmí znemožnit realizaci exekučního prodeje věci. Věci tedy případně může přemísťovat z místa na místo.¹³⁵ O této skutečnosti by však měl být exekutor vyrozuměn.

---

¹³² Obdobně čl. 23 odst. 3 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 21. srpna 1996 Čj. 1360/95 - OOD, kterou se vydává Řád pro soudní vykonavatele.

¹³³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.10.2007, sp. zn. 6 Tdo 1091/2007.

¹³⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2011, sp. zn. 20 Cdo 1415/2009.

¹³⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.9.2013, sp. zn. 26 Cdo 955/2011.

Do soupisu vykonavatel nezahrne věci, o kterých soupisu přítomný oprávněný výslovně prohlásí, že nemají být sepsány. Prohlášení oprávněného se uvede v protokolu. Dle § 326 odst. 10 OSŘ platí, že exekutor vyškrtne z již provedeného soupisu ty věci, které navrhne povinný a oprávněný s tímto vysloví souhlas. Dále exekutor neseíše ty věci, o kterých je na místě nepochybně prokázáno, že nepatří¹³⁶ povinnému. Naopak v pochybnostech exekutor movitou věc do soupisu pojme.¹³⁷ „*Soupis věcí povinného může být proveden bez ohledu na jeho případné tvrzení, že třetí osoba má k věcem právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (exekuci).*“¹³⁸ V praxi tak platí vyvratitelná domněnka, že ten kdo má movitou věc u sebe, je jejím vlastníkem.¹³⁹ Obdobně k této otázce přistupovala již prvorepubliková procesní teorie, když zákonodárce zvolil řešení v podobě vytvoření pravidla, že vlastnictví povinného se neprokazuje, nýbrž předpokládá.¹⁴⁰ V „terénu“ je velmi obtížné v rámci soupisu řešit skutkově složité spory mezi povinným a třetími osobami vyžadující složitější dokazování, a to i vzhledem k nedostatečným právním znalostem osob provádějících v praxi mobiliární exekuci, tj. vykonavatelů, kteří jsou osobami bez právnického vzdělání. Exekutor v tomto případě ani neodpovídá za újmu způsobenou tím, že přes námitky ze strany třetí osoby, že je postizen majetek, k němuž má jiný právo nepřipouštějící provedení exekuce, zahrne věc

---

¹³⁶ Výjimku tvoří případ, kdy exekucí mohou být postiženy věci třetí osoby (dlužníka povinného), které byly zadrženy povinným za účelem zajištění jeho pohledávky (usnesení Ústavního soudu ze dne 8.7.2014, sp. zn. IV. ÚS 990/14).

¹³⁷ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.5.2013, sp. zn. 28 Cdo 449/2012 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 901/2010, dále pak DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2449 an.

¹³⁸ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 291; obdobně i WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2008, 751 s. Vysokoškolské právní učebnice., s. 563.

¹³⁹ Rovněž dle čl. 21 odst. 3 Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 1360/95-OOD v pochybnostech platí, že věci, které má povinný ve svém držení, případně věci povinného, které má ve svém držení oprávněný, nebo jiná osoba, která je ochotná je vydat, podléhají výkonu rozhodnutí.

¹⁴⁰ Srov. BILOVSKÝ, František. *Poznámky k teorii a praxi obrany proti exekuci žalobou*. Brno: Polygrafia, 1931, s. 26; HORA, Václav. *Exekuční právo*. Praha: Právníké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1938, s. 152.

do prováděného soupisu movitých věcí.¹⁴¹ Zjednodušeně řečeno platí, že pro účely exekučního řízení se vlastnické právo povinného předpokládá, přičemž třetím osobám mají být poskytnuty efektivní prostředky ochrany jejich práv.¹⁴²

Tvrdí-li povinný, či třetí osoba přítomná soupisu, že sepsané movité věci nepatří povinnému, poznamená se toto prohlášení do protokolu s uvedením jména, příjmení, bydliště a právního důvodu této osoby, která uplatňuje vlastnické právo. Zároveň exekutor tuto osobu dle § 326 odst. 11 OSŘ poučí o možnosti podat podle § 68 odst. 1 EŘ návrh na vyškrtnutí movitých věcí ze soupisu, a to do 30 dnů ode dne, kdy se o provedení soupisu dozví, příp. pak vylučovací žalobu a skutečnost, že se tak stalo, uvede v protokolu.

Věci, které byly sepsány a nebyly zajištěny, exekutor označí nálepkou, která obsahuje označení exekutora, datum provedení exekuce, spisovou značku a pořadové číslo v soupisu, a to tak, aby tím věc nebyla poškozena a aby bylo možné věc nadále užívat k účelu, jemuž slouží. Nelze-li označení na sepsanou věc umístit, aniž by došlo k jejímu poškození nebo by nemohla být používána, nesmí být označena.¹⁴³ Označení slouží především proto, aby bylo do budoucna zřejmé, které movité věci byly sepsány v případě střetu dvou exekucí (příp. výkonu rozhodnutí)¹⁴⁴ dle zákona č. 119/2001 Sb., který se v exekučním řízení použije, když v této situaci platí zásada *prior tempore, potior iure* (přednější v čase je silnější v právu). Lze tedy konstatovat, že postihuje-li exekuce stejnou věc souběžně, provede se ta, ve které byla nejdříve věc sepsána, ostatní se ohledně této věci přerušují. Jestliže však dojde k soupisu věcí ve stejný den, rozhodne o tom, který z výkonů rozhodnutí (exekucí) bude proveden obecný soud povinného (§ 11 odst. 3 zákona č. 119/2001 Sb.).

---

¹⁴¹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 25 Cdo 3029/2009.

¹⁴² Srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 30.10.2014, sp. zn. II.ÚS 1334/14.

¹⁴³ Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, 627 s., s. 298.

¹⁴⁴ Dle právního názoru Nejvyššího soudce z pojmu „exekucemi“ obsaženého v ustanovení § 130 odst. 3 EŘ, lze jazykovým výkladem dovodit, že zákon č. 119/2001 Sb., ve znění zákona č. 286/2009 Sb., je třeba aplikovat nejen při souběhu výkonu rozhodnutí prodejem nemovité věci podle občanského soudního řádu s exekucí prodejem nemovité věci podle exekučního řádu, ale také v situaci, jsou-li tytéž nemovité věci postiženy dvěma či více exekucemi podle exekučního řádu (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3121/2011, ze dne 17. 7. 2012). Analogicky lze vztáhnout toto rozhodnutí i na věci movité.

V případě že by exekutor, ať už omylem či vědomě zajistil movitou věc, která byla dříve sepsána jiným exekutorem (popř. soudním vykonavatel či daňovou exekucí), nemůže tuto exekuci dle § 11 odst. 1 zákona č. 119/2001 Sb. provést (tj. věc prodat v dražbě). Sepíše-li exekutor movitou věc, která již byla v minulosti sepsána jiným příslušným orgánem, měl by se nejdříve na základě součinnostního dotazu dotázat tohoto, v jakém stavu je dané exekuční řízení (tj. zda bylo ukončeno nebo stále probíhá). Může se totiž stát, že povinný si na věci ponechává nálepky z již ukončeného řízení záměrně. Pokud však v řízení, pro které byla věc dříve sepsána, k dražbě věci nedošlo, buď z toho důvodu, že výkon rozhodnutí (exekuce) byl zastaven, dražba byla skončena dosažením výtěžku dostačujícího k uspokojení věřitelů nebo byla-li věc pravomocně vyloučena (vyškrtnuta) z tohoto soupisu, může být věc prodána v dražbě v řízení, pro které by soupis proveden později.¹⁴⁵ Poněkud rozdílně je upraven střet dvou exekucí ve slovenské právní úpravě. Soudní exekutor zde může již sepsané věci opětovně sepsat, zajistit je může však až se souhlasem exekutora, který je sepsal dříve.

Podle § 325 odst. 2 OSŘ platí, že exekutor doručí po provedeném soupisu oprávněnému vyrozumění o tom, že byl proveden soupis a které věci byly sepsány.

Je nutné zmínit, že povinnému nadále (do doby udělení příklepu a zaplacení nejvyššího podání) náleží vlastnické právo k sepsaným věcem a je tedy jeho povinností platit např. splátky vyplývající z úvěru, který byl poskytnutý ke koupi sepsané věci nebo zákonné pojištění (typicky u motorových vozidel).

Závěrem zbývá dodat, že dojde-li při provádění mobiliární exekuce k napadení exekutora, případně k jiné situaci, která znemožňuje provedení úkonu, upustí se od dalšího provedení úkonu a učiní se o tomto záznam ve spise. Exekutor poté určí nový termín a místo provedení úkonu.

---

¹⁴⁵ Srov. HLAVSA, Petr. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami*. 3. vyd. Praha: Linde, 2008, 272 s, s. 157.

7.2.5. Přiměřenost exekuce

Dle ust. § 263 odst. 1 OSŘ platí, že exekuce nesmí být provedena ve větším rozsahu, než stačí k uspokojení pohledávky oprávněného.¹⁴⁶ Dle speciálního ust. § 58 odst. 1 EŘ lze zajistit majetek k provedení exekuce nejvýše v rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství včetně příslušenství, které se pravděpodobně stane splatným po dobu trvání exekuce, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce. Samozřejmě je a bude problematická interpretace pojmu „bezpečně postačujícím“. Lze tedy sepsat movitou věc, jejíž hodnota by však neměla být vzhledem k výši dluhu nepřiměřeně vysoká. Je-li tedy např. na místě nalezena movitá věc (např. vozidlo), jehož cena mnohonásobně převyšuje vymáhanou pohledávku, není za určitých okolností jeho zabavení nemyslitelné. Záleží na individuálních okolnostech případu. V této souvislosti lze připomenout judikaturu Nejvyššího soudu, který uvádí, že v případě, pokud jiným způsobem exekuce nelze pohledávku věřitele vůbec nebo v přiměřené době uspokojit, není zvolený způsob exekuce nevhodný, i když cena předmětu, z něhož má být věřitel uspokojen, značně přesahuje výši vymáhané pohledávky. Současně je dobré mít na paměti nálezy Ústavního soudu ze dne 8.7.2008, sp. zn. II. 1038/08: *„Ústavní soud připomíná, z jednoho ze základních principů exekučního řízení – zákonné ochrany majetku povinného (v rozsahu převyšujícím vymáhanou pohledávku s příslušenstvím), že také v exekuci prováděné soudním exekutorem dle exekučního řádu je kategoricky*

---

¹⁴⁶ Ustanovení o přiměřenosti exekuce obsahovala už i Velká listina svobod (Magna charta libertatum) z r. 1215, která bývá označována jako prvá charta anglické ústavy: *„Ani my, ani naši rychtáři nezabereme žádnou půdu ani důchod pro nějaký dluh, pokud dlužníkovy movité věci stačí k zaplacení dluhu; nechť ani dlužníkovi ručitelé nejsou nuceni (platit), pokud sám hlavní dlužník stačí na splnění dluhu. A jestliže hlavní dlužník nebude s to splnit dluh, nemaje, z čeho by plnil, nechť za dluh odpovídají ručitelé. A jestliže by si přáli, nechť mají pozemky a důchod dlužníka, dokud by jim nebylo zaplaceno za dluh, který předtím za něho zaplatili, jestliže hlavní dlužník nedokáže, že se od té doby vyrovnal vůči těmže ručitelům.“* (srov. BALÍK, Stanislav. *Stalo se... Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 4, s. 33. ISSN 1805-1081); ustanovení o přiměřenosti exekuce obsahují i právní úpravy řady dalších evropských zemí, když např. v polském občanském soudním řádu je přiměřenost definována jako povinnost použít nejvhodnější prostředky a způsob exekuce, tj. takový, který je nejvhodnější k dosažení požadovaného účelu, aby použitá opatření nezpůsobila škodu zjevně nepřiměřenou zamýšleným účinkům a aby zásah do občanských práv by pokud možno minimální.

nezbytné, aby exekuční příkazy směřovaly toliko ke spolehlivému uspokojení pohledávky oprávněného a s tím spojených nákladů exekuce a aby neznamenal pro povinného likvidační opatření. Jestliže tedy dlužník namítá nepoměr výše pohledávky k postižené movité věci, pak je na něm, aby prokázal, že lze úspěšně postihnout jiný jeho majetek vhodnějším způsobem.“ Avšak není-li k dispozici jiný způsob exekuce, je nutno mít za vhodný i ten způsob, kdy rozdíl mezi výší vymáhané pohledávky a cenou předmětu exekuce, z něhož má být uspokojena, je zřetelný, resp. značný, neboť nelze připustit situaci, kdy dlužník vlastní majetek vysoké hodnoty, zatímco pohledávka věřitele je dlouhodobě nevyzpytatelná.¹⁴⁷

Postihne-li exekutor majetek povinného ve větším rozsahu, připadá v úvahu na obranu povinného podání návrhu na částečné zastavení exekuce odůvodněného § 268 odst. 4 OSŘ.

7.2.6. Protokol

O každém úkonu musí dle § 2 vyhlášky 418/2001 Sb., exekutor, pokud možno ještě na místě, sepsat stručný a čitelný protokol, a to i v případě, kdy k úkonu z nějakého důvodu nedojde (upuštění od soupisu, neprovedení soupisu, neúspěšný pokus o odevzdání klíčů nebo o doručení listin atd.). Po jeho sepsání je protokol podepsán povinným, je-li přítomen. Odmítne-li povinný protokol podepsat, exekutor tuto skutečnost v protokolu uvede společně s uvedením důvodu, pokud byl sdělen. Totéž platí v případě odmítnutí podpisu dalších účastníků úkonu. Protokol o soupisu musí dle § 2 vyhlášky 418/2001 Sb., obsahovat označení soudního exekutora, místo, čas a předmět úkonu, jména a příjmení zaměstnanců exekutora a dalších účastníků, kteří se zúčastnili úkonu, dále stručné a výstižné vylíčení průběhu úkonu, zjištění jména, příjmení a adresy manžela povinného nebo spoluvlastníka povinného. Jestliže se přítomný účastník nebo jeho zástupce vzdálí před podpisem protokolu, poznamená se v něm tato skutečnost. Dle § 2 odst. 5 vyhlášky 418/2001 Sb. může být protokol sepsán výjimečně dodatečně podle poznámek učiněných při úkonu. Takovýto protokol exekutor podepíše sám a v protokolu uvede důvod, proč byl sepsán dodatečně. Takto

---

¹⁴⁷ Elektronický zdroj citovaný dne 29.11.2014 [online text], dostupný z: <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/934-59-primerenost-exekuce?w=>.

však nelze postupovat v případě, má-li být protokolem osvědčen příjem peněz nebo věci, má-li protokol podepsat osoba přibraná k úkonu nebo ten, jehož prohlášení je třeba uvést v protokolu.

7.2.7. Audiovizuální záznam

Účinností rozsáhlé novely občanského soudního řádu, tj. od 1.1.2013 byl vtělen do OSŘ § 325b odst. 3, který uvádí, že: *„na žádost osoby, která je oprávněna být přítomna při soupisu, se pořídí záznam o průběhu prohlídky bytu a jiných místností. Je-li to potřebné, lze záznam o průběhu prohlídky poříditi i bez návrhu. O tom musí být přítomné osoby poučeny při zahájení prohlídky.“* Problematická se jeví interpretace pojmu osoby, která je oprávněna být přítomna soupisu, tj. zda se jedná pouze o účastníka řízení nebo i o jinou další osobu, např. družku povinného, která s tímto obývá společnou domácnost. Domnívám se, že dané ustanovení by mělo být vyloženo extenzivně a pořízení audiovizuálního záznamu by mohla požadovat i tato osoba, pokud v bytě povinného společně s ním bydlí. Je-li tedy při provádění mobiliární exekuce někdo, kdo vyžaduje pořízení záznamu, pak záznam exekutor ex lege poříditi musí. Dojde-li exekutor k závěru, že je to potřebné (např. zjedná-li si do bytu povinného přístup nebo se u dlužníka objeví verbální či fyzické útoky na exekutora), pak kamerový videozáznam poříditi může i bez návrhu. *Nejde přitom jen o zvýšení ochrany povinného, ale v mnoha případech i soudního exekutora a celkově snahu zajistit objektivní důkazní materiál z provádění soupisu na místě.*¹⁴⁸ V současnosti je zamýšlena novela zákona, která by stanovila obligatorní povinnost audiovizuální záznam poříditi. Tímto opatřením by na druhou stranu mohlo dojít k zvýšení nákladů exekuce spojených s pořizováním a archivací záznamů.

Forma záznamu ani nosič dat, na kterém bude záznam uchován, není blíže specifikován a mohou tedy být použity všechny různé formy přístrojů., které jsou schopny zaznamenávat obraz a zvuk dohromady. Je-li mobiliární exekuce prováděna více osobami, měly by další osoby dbát pokynů toho, kdo exekuci vede a úkony těchto osob by rovněž měly být zaznamenány. Dle § 15 vyhlášky 418/2001 Sb., audiovizuální

---

¹⁴⁸ KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, Praha, roč. 21, č. 1, s. 8.

záznam musí obligatorně obsahovat datum a čas, v němž pořizování záznamu probíhá, přičemž je nutné zaznamenat všechny úkony, k nimž při prohlídce bytu a jiných místností dochází. Pakliže je záznam pořizen, tvoří dle § 40 odst. 1 OSŘ součást spisu a soudní exekutor je povinen jej uchovat na trvalém nosiči dat jako součást spisu. Účastník řízení nebo jiný oprávněný orgán pak může dle § 94 a násl. EŘ na požádání v kanceláři exekutora do záznamu nahlédnout, příp. si vyžádat jeho kopii.

Ze zkušenosti vím, že pořizování audiovizuálního záznamu z mobiliární exekuce je pozitivním krokem, neboť se pak exekutor může snáze vyhnout křivým obviněním ze strany jejích účastníků. Tito jsou na druhou stranu rovněž chráněny před případnými excesy ze strany exekutorů.

Nutno ještě podotknout, že možné je i pořizování audiovizuálního záznamu o úkonu soudního exekutora ze strany povinného, avšak zde je nutný s ohledem na přiměřenou aplikaci § 6 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v platném znění, výslovný souhlas exekutora.

7.2.8. Zajištění movitých věcí

Ponecháním sepsaných věcí na místě soupisu existuje riziko účelových dispozic povinného s majetkem. Původní znění exekučního řádu stanovilo, že soudní exekutor měl vždy zajistit věci, které sepsal, a to i bez návrhu. Veselý, Rakovský a Holešínský k této povinnosti ve svém článku uvedli, že „*exekuce prováděná soudním exekutorem je tím fakticky upřednostněna před dalšími druhy exekucí, protože např. soudní vykonavatel již nemůže sepsat věci do soupisu, protože ji u povinného prostě nenalezne.*“¹⁴⁹ Úprava exekučního řádu účinná až do 31.10.2009 tedy stanovila obligatorní povinnost soudního exekutora zajistit převzetím do úschovy sepsané věci. Účelem převzetí bylo zajistit věcem takovou ochranu před poškozením či ztrátou, aby se ve stavu, ve kterém byly sepsány, mohly stát předmětem dražby.¹⁵⁰

Dle platného znění ust. § 66 odst. 1 EŘ je praxe opačná a exekutor může zajistit sepsané movité věci i bez návrhu pouze za předpokladu, je-li to účelné a je-li zde obava

---

¹⁴⁹ VESELÝ, Jan, RAKOVSKÝ Adam a Petr HOLEŠÍNSKÝ, Soudní exekutoři – efektivní způsob vymáhání pohledávek, *Bulletin advokacie*. Praha, č. 9, s. 15.

¹⁵⁰ Srov. rozsudek ze dne 2.5.2012, sp. zn. 28 Cdo 399/2012.

z jejich poškození nebo ztráty. M. Kasíková k tomuto uvádí: „Zajištění věcí bude provedeno jen tehdy, bude-li to účelné vzhledem k výši vymáhané pohledávky, místu, kde se věci nacházejí, informacím o osobě povinného a zejména, když hrozí, že do případné dražby dojde k poškození, ztrátě či odcizení.“¹⁵¹

Sepsané a označené movité věci by tedy měly být zásadně ponechány na místě soupisu a k jejich zajištění by měl soudní exekutor přistoupit pouze v případě, když jsou kumulativně splněny obě zákonem stanovené podmínky. Osobně zastávám názor, že zajištění movitých věcí by mělo být pouze na uvážení soudního exekutora (resp. vykonavatele), který rozhoduje o způsobu provedení exekuci, když zejména z důvodu nečinnosti povinného, soudní exekutor přistoupil k mobiliární exekuci, přičemž motivovat tohoto pouze soupisem věci bez jejího zajištění, nemusí být účelné. V případě, že věci budou ponechány na místě, hrozí jejich ztráta, zničení atd., ale především dojde k navýšení nákladů povinnému v případě jejich následného zajištění pro potřeby dražby.

V případě zajištění věcí by měl exekutor uvážit, zda a které věci ze soupisu lze uložit ve skladu exekutora a pokud to u některých věcí nebude možné, zařídit uzavření smlouvy o úschově u vhodného schovatele. Zajištění movitých věcí se provede tak, že tyto se odvezou na místo, kde mohou být bezpečně uskladněny, aby nedošlo k jejich poškození nebo ztrátě, a to na náklady povinného. Samotný úkon zajištění je jednoduchým úkonem, jehož provedením může být podle § 27 odst. 2 věty druhé EŘ pověřen i další zaměstnanec exekutora.¹⁵² Vyžaduje-li zajištění movitých věcí zvláštní náklady, může exekutor vyžádat od oprávněného na tyto zálohu. Souhlasí-li s tím oprávněný i povinný, lze sepsané věci uložit též v oddělené místnosti povinného, která se uzamkne a klíč se uloží u exekutora. Při zajištění věci odebere vykonavatel nejenom věc hlavní, ale také její součásti, příslušenství, případně doklady k ní patřící (např. technický průkaz v případě zajištění vozidla).

Dle § 66 odst. 1 EŘ nemůže exekutor zajistit nosič dat, na který zaznamenal povinný průběh úkonu v rámci provádění exekuce. Přístroj, kterým byl záznam pořízen,

---

¹⁵¹ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 415.

¹⁵² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. 20 Cdo 4473/2007.

však zajištěn být může. Na závěr této kapitoly ještě poznamenám, že exekutor je odpovědný za nakládání s osobními údaji na zajištěných nosičích dat. V nynější praxi úřad pro ochranu osobních údajů stanovuje soudnímu exekutorovi povinnost, v rámci dražby movitých věcí zajistit, aby dražené movité věci neobsahovaly data, která mají být chráněna. Současně by měl být povinný při mobiliární exekuci poučen o možnosti jejich zálohy. Třetí osoby se taktéž nemají dostat ani k datům, která požívají ochrany v rámci hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu je exekutor oprávněn zjistit jaká data se na nosiči dat nacházejí, popř. před dražbou zajistit, aby případná data byla smazána.

7.2.8.1. Sklad

Sklad je jediným pracovištěm, které smí exekutor umístit mimo sídlo obvodu, do kterého byl ministrem spravedlnosti jmenován. Dle čl. 3 usnesení Prezidia EK ze dne 15. dubna 2004, kterým se provádí ustanovení § 14 odst. 1 EŘ upravující sídlo exekutorského úřadu, může na odůvodněnou žádost soudního exekutora Exekutorská komora povolit zřízení nebo pronájem skladu mimo obvod soudu, do něhož byl tento soudní exekutor jmenován. Důvodem žádosti může být například snížení nákladů uplatňovaných vůči povinným vzhledem k poloze skladu. Takováto žádost musí být doložena příslušnými doklady, zejména stavebně technickou dokumentací a doklady osvědčující vlastnický nebo nájemní vztah k těmto nebytovým prostorům. Dále je uvedeno, že označení nebytového prostoru nesmí v žádném případě odpovídat označení podle ustanovení § 14 odst. 2 EŘ, ani svojí dikcí nesmí vzbuzovat dojem, že jde o označení odloučeného pracoviště exekutorského úřadu, které je zakázáno zřizovat mimo obvod soudu do kterého byl exekutor jmenován.

Zajímavá je otázka, kdo by byl případně poškozeným v případě, kdy dojde v průběhu exekučního řízení k vykradení skladu. Poškozeným ve smyslu zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestního řádu) bude přímo vlastník movitých věcí, tj. povinný, nikoli exekutor, který movité věci zabavil, má je v úschově a stíhá jej objektivní odpovědnost za újmu. Pokud však bude pachatel dopaden a bude mu uloženo nahradit újmu, je povinen tuto hradit k rukám povinného, nikoli exekutora. Ten si pak může případnou pohledávku přikázat.

7.2.9. Opatření k zachování pořádku

Exekutor je oprávněn dle § 1 odst. 5 vyhlášky 418/2001 Sb. učinit opatření, jichž je třeba, aby zabránil rušení svého úkonu a aby byl při provádění exekuce zachován potřebný pořádek. Osoby, které hrubě ruší výkon mobiliární exekuce, pak může s odkazem na § 54 OSŘ vykázat z místa jejího provádění, nemůže je však k tomu jakkoli fyzicky donutit. Vykázání není rozhodnutí exekutora, ale pouze nutné opatření, které je třeba poznamenat v protokolu. Další jednání pak probíhá za neúčasti vykázaného. Vykázání trvá po celou dobu úkonu, přičemž neleze předem zakázat účast vykázaného u dalšího úkonu.

Dalším (v praxi výjimečným) prostředkem k zachování pořádku je dle ust. § 53 OSŘ uložení pořádkové pokuty, kterou exekutor může udělit tomu, kdo ztěžuje provedení úkonu¹⁵³, a to až do výše 50 000,- Kč.

Je-li to potřebné, může exekutor přibrat k provádění soupisu věcí vhodnou nezúčastněnou osobu, když v protokolu uvede její jméno, příjmení a bydliště. Osoba poté připojí svůj podpis na protokolu.

Pro případ, že by povinný kladl odpor při provádění prohlídky, požádá exekutor v souladu s § 21 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, o pomoc policejní orgán.¹⁵⁴ Ten je dle § 21 uvedeného zákona povinen poskytnout ochranu¹⁵⁵ osobě pověřené výkonem rozhodnutí (exekucí) za kumulativního splnění dvou podmínek, a to že pověřená osoba nemůže provést exekuci z důvodu ohrožení svého života nebo zdraví a současně o poskytnutí této ochrany požádá. O tuto ochranu je tedy třeba Policii ČR požádat. Zákon však nestanoví obligatorně písemnou formu této žádosti, a proto je možné žádat i telefonicky. *„Tento druh ochrany poskytují v praxi základní útvary policie (místní a obvodní oddělení služby pořádkové policie). Zda jsou naplněny*

---

¹⁵³ V případech, kdy v řízení o výkonu rozhodnutí by byl oprávněn ve stadiu provedení výkonu uložit pořádkovou pokutu soud, učiní tak v exekučním řízení exekutor (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, sp. zn. Cpjn 200/2005).

¹⁵⁴ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 7. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2014, s. 562.

¹⁵⁵ Pozn. ochranou se rozumí využití pravomocí stanovených Policií ČR (donucovací prostředky, zajištění, výzva k opuštění místa).

*podmínky, posoudí policista.*¹⁵⁶ V případě, že si exekutor může zajistit ochranu jinak, např. najmutím soukromé bezpečnostní služby nebo vlastními zaměstnanci, poskytne policie tuto službu dle § 21 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. pouze za náhradu vynaložených nákladů. V žádosti o ochranu musí exekutor uvést konkrétní důvody, na základě kterých se důvodně obává ohrožení svého života či zdraví. „*Zákon výslovně požaduje uvedení konkrétních důvodů, nepostačí tak obecný odkaz např. na exekuci v problémové čtvrti nebo u osoby jen obecně podezřelé z možnosti agresivního chování při exekuci.*“¹⁵⁷ Přivolání Policie ČR k součinnosti je obecně účelné:

- je-li exekutor při soupisu ohrožen na životě a zdraví či fyzicky nebo verbálně napaden (v takovém případě je žádoucí neprodleně opustit místo výkonu),
- je-li exekutorovi jinak bráněno v provedení úkonu,
- nalezne-li exekutor (nelegálně) držené zbraně a střelivo,
- nalezne-li exekutor věci, o nichž má důvodné podezření, že byly odcizeny či pocházejí z jiné trestné činnosti,

Vždy je nutné zachytit do protokolu čas příjezdu hlídky Policie ČR s poznamenáním čísel služebních průkazů jednotlivých úředních osob.

Exekutor si ochranu života a zdraví svého a svých pracovníků a realizaci nastolení pořádku při úkonu nemůže zajistit jinak, než požádat o součinnost Policii ČR. Vynutit si vstup přes fyzický odpor povinného, či realizovat vykázání osob bránících výkonu, učinit svépomocí nelze, protože to jsou úkony, které exekutor nesmí provádět osobně, ani prostřednictvím svých zaměstnanců či případně najatého soukromého subjektu.

Záleží samozřejmě na konkrétní situaci a na posouzení exekutora, zda v případě verbálního nebo dokonce fyzického útoku zvolí některou z výše uvedených možností nebo zda od úkonu dočasně ustoupí, pořídí o tom záznam v protokole a určí nový termín a místo provedení úkonu.

---

¹⁵⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxi, 461 s. Beckovy komentáře, s. 91

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 92.

8. Ochrana práv třetích osob

Obecně lze říci, že v nauce exekučního práva se rozlišuje ochrana (působící ex lege) a obrana (ve smyslu právních prostředků, jimiž třetí osoba na svou obranu disponuje). Praktické zkušenosti z exekucí prováděných „privátními“ soudními exekutory jakožto podnikateli ukazují, že ochrana a obrana povinného a třetích osob je velmi aktuálním tématem. Ochrana třetích osob je pak jedním ze základních principů, kterými je exekuční řízení ovládáno.¹⁵⁸ Pod pojmem třetí osoba se v nauce procesního práva obecně rozumí osoba odlišná od oprávněného a povinného, jejíž věc nebo jiná majetková hodnota byla postižena exekucí, přestože jde o práva nepřipouštějící exekuci.¹⁵⁹

Dle § 36 odst. 3 EŘ nelze vést exekuci proti jinému, než kdo je v řízení označen jako povinný.¹⁶⁰ Majetek třetích osob je možno postihnout výjimečně pouze tehdy, jestliže se na ně v důsledku uplatnění neplatnosti nebo neúčinnosti určitých právních jednání může nahlížet jako na majetek, který je takto exekucí postižen.

*„Při provádění soupisu vykonavateli nepřísluší se zabývat otázkou vlastnictví sepsovaných věcí, pro něho je rozhodující skutečností, že povinný má věc u sebe, ve své faktické moci.“*¹⁶¹ V praxi se často při exekuci prodejem movitých věcí stává, že povinný vyjma věcí svých téměř vždy disponuje i s věcmi patřícími někomu jinému nebo že povinný může mít „svůj byt nebo jinou místnost“ rovněž v budovách nebo bytech patřících třetím osobám.¹⁶² Při soupisu není dost dobře možné, aby pověřený zaměstnanec exekutora zkoumal, kdo je skutečným vlastníkem sepsané věci. Tím, že pojme věc do soupisu, nejsou případná vlastnická práva třetích osob dotčena.

---

¹⁵⁸ Podle § 46 odst. 1 EŘ exekutor postupuje v exekuci rychle a účelně; přitom dbá ochrany práv třetích osob dotčených jeho postupem.

¹⁵⁹ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2220

¹⁶⁰ Srov. HOBL, Jaroslav. *Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu*. *Epravo [online]*. [cit. 2014-04-22], dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-na-vyskrtnuti-veci-ze-soupisu-90445.html>.

¹⁶¹ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2008, 751 s. Vysokoškolské právnícké učebnice, s. 563.

¹⁶² Srov. DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení* [online]. 2011 [cit. 2014-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová, s. 76.

Tvrdí-li manžel povinného, povinný sám nebo jiná třetí osoba přítomná soupisu movitých věcí, že má k věcem právo, které nepřipouští exekuci nebo tvrdí-li povinný, že věci náležejí někomu jinému (třetí osobě) nebo že věci jsou z exekuce vyloučeny, neprovede exekutor jejich soupis pouze tehdy, pokud je na místě nepochybně prokázáno, že tyto věci nepatří povinnému. Toto tvrzení lze prokázat nejlépe relevantním důkazem prokazujícím vlastnické právo. V praxi se bude jednat především o faktury, příp. kupní smlouvy či notářské zápisy atd.

Exekutor je povinen při mobiliární exekuci účastníky poučit, jakým způsobem lze tvrzená práva uplatnit¹⁶³. Poučení je nutné poznamenat do protokolu. Spolu s poučením uvede exekutor do protokolu jméno, bydliště a právní důvod této osoby, ze kterého je uplatňováno právo na vyloučení (vyškrtnutí) věci z exekuce. Shodné platí, tvrdí-li povinný že věc patří třetí osobě a exekutor shledá toto tvrzení pravděpodobným. V takovémto případě musí povinný uvést i jméno dotyčného, společně s korespondenční adresou, na kterou mu bude exekutorem bezodkladně zasláno uvědomění o provedení soupisu s poučením o možnosti podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu. Jméno s adresou je povinen exekutor poznamenat do protokolu. Dle ust. § 326 odst. 12 OSŘ ve znění od 1.1.2013 má exekutor povinnost k žádosti osoby, která tvrdí, že věc pojatá do soupisu je v jejím vlastnictví, sdělit údaje potřebné k uplatnění práva podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. Neměla už by tak nastat situace, kdy třetí osoba, která nebyla přítomna soupisu, nevěděla, které věci byly sepsány, když tato osoba pak případně neměla ani právo nahlédnout do exekučního spisu, neboť nebyla účastníkem řízení.

Postihuje-li exekutor movitou věc osoby, jíž svědčí právo k věci nepřipouštějící exekuci, může se tato osoba domáhat ochrany svých práv. K ochraně práv třetích osob v rámci exekučního řízení slouží především ust. § 68 EŘ, popř. ust. § 267 OSŘ, příp. pak žaloba o vydání bezdůvodného obohacení.

---

¹⁶³ Pozn. exekutor je dle vyhlášky 418/2001 Sb. povinen poučit účastníky o jejich procesních právech a povinnostech.

8.1. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu

Institut vyškrtnutí movitých věci ze soupisu byl začleněn do exekučního řádu 23. novelou (tzv. střední novelou) - zákonem č. 286/2009 Sb., který nabyl účinnosti dne 1.11.2009. Do účinnosti této novely bylo možné uplatnit právo k movité věci nepřipouštějící exekuci pouze excindační (vylučovací) žalobou dle § 267 OSŘ, kdy pasivně věcně legitimován (žalovaný) byl oprávněný z exekučního řízení. Soudní řízení v těchto věcech však bylo (a je) poněkud zdlouhavé, což mělo za následek mj. ztrátu hodnoty zajištěné věci. M. Kasíková v komentáři k exekučnímu řádu z roku 2010 uvedla, že „procesní institut vyškrtnutí věci ze soupisu má pro třetí osoby zjednodušit postup při navrácení věci, o které tvrdí, že nepatří povinnému a zároveň má zajistit rychlejší postup v exekučním řízení.“¹⁶⁴ Smyslem přijetí nového institutu návrhu na vyškrtnutí byla snaha „motivovat osoby, jejichž věci byly sepsány, aby postupovaly aktivně a nebrzdily účelově průběh exekučního řízení.“¹⁶⁵ Úprava návrhu na vyškrtnutí věci dle § 68 EŘ se týká toliko movitých věcí, nemovité věci podléhají nadále pouze vylučovací (excindační) žalobě.

§ 68 EŘ mj. stanoví, že „ten, jemuž svědčí právo k věci, které nepřipouští exekuci (dále jen „navrhovatel“) může podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. Návrh lze podat do 30 dnů ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o soupisu věci, a to u exekutora, který věc pojal do soupisu. Opožděný návrh exekutor odmítne (odst. 1). O návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu rozhodne exekutor do 15 dnů od jeho doručení. Nebyl-li návrh odmítnut pro opožděnost, rozhodne exekutor o návrhu na základě znaleckých posudků, zpráv a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářských nebo exekutorských zápisů a jiných listin, předložených navrhovatelem společně s návrhem (odst. 2). Exekutor vždy vyškrtne věc ze soupisu, souhlasí-li s tím oprávněný. Exekutor vždy vyškrtne věc ze soupisu, pokud během provádění exekuce vyjde najevo, že povinnému nepatří či patřit nemůže (odst. 3)

Aktivně věcně legitimovaným k podání návrhu na vyškrtnutí je osoba odlišná od povinného, které přísluší právo k věci, jenž exekuci vylučuje. Právem vylučujícím

---

¹⁶⁴ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 285.

¹⁶⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2009 Sb.

exekuci je pak právo vlastnické či právo držby.¹⁶⁶ Naopak právem, jenž nepřipouští exekuci, není právo zástavní. Dle mého názoru je rozdíl mezi výčtem aktivně legitimovaných osob v rámci návrhu na vyškrtnutí věci a institutu vylučovací žaloby. Za jistých okolností může ochrana v rámci návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu příslušet nejen třetí osobě (jako je to u vylučovací žaloby), ale nepochybně i oprávněnému, a to v situaci, kdy exekutor postihne věc ve vlastnictví oprávněného, avšak v době soupisu se tato nacházela u povinného a exekutor ji proto zahrnul do soupisu (oprávněný je tedy slovy zákona ten, jemuž svědčí právo k věci nepřipouštějící exekuci). Ačkoliv exekuční teorií (např. komentářem autorky M. Kasíkové) není tato situace řešena, nemusí být v běžné praxi úplně výjimečná. V rámci vylučovací žaloby tato situace nepřichází v úvahu, neboť žalobcem i žalovaným by byla tatáž osoba. Pokud by se vyškrtnutí věci ze soupisu domáhala osoba, která k takovému návrhu není aktivně věcně legitimována, soudní exekutor návrh usnesením zamítne.¹⁶⁷ Domnívám se, že v tomto případě soudní exekutor rozhoduje dle § 68 odst. 1 EŘ, přičemž s ohledem na tuto skutečnost není opravným prostředkem vylučovací žaloba, nýbrž možnost podání odvolání a contrario dle § 55c odst. 3 písm. a) EŘ.

Věcně a místně příslušný k rozhodnutí o návrhu na vyškrtnutí je exekutor, který movitou věc do soupisu pojal. Návrh musí obsahovat obecné náležitosti podání stanovené § 42 odst. 4 OSŘ, tj. musí být z návrhu patrné, komu je určený, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje, dále musí být návrh podepsán a datován. Neobsahuje-li podání uvedené náležitosti, postupuje exekutor dle § 43 OSŘ a vyzve navrhovatele k doplnění. Obligatorní náležitostí podání je i specifikace movitých věcí, které mají být z exekuce vyškrtnuty.¹⁶⁸ Současně je nutné učinit podání v souladu s § 42 odst. 1 OSŘ. K podání, které je učiněno elektronicky nebo telegraficky a není ve stanovené lhůtě dle

---

¹⁶⁶ Zákon přitom nekonkretizuje, o která práva se jedná. Odborná procesní literatura se shoduje na tom, že se jedná o práva hmotněprávní povahy (srov. FIALA, Josef. *Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí (exekuční spory)*. Praha: Univerzita Karlova, 1972, s. 64 an. nebo MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního*. Exekuční právo. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 120).

¹⁶⁷ Srov. HÁJEK, Miroslav. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. *Komorní listy*, 2012, roč. 4, č. 1, s. 35.

¹⁶⁸ Tato skutečnost byla dovozena Nejvyšším soudem v usnesení ze dne 4. 12. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3262/2012 ve vztahu k vylučovací žalobě a vzhledem k analogii obou institutů se domnívám, že by se měla použít i pro vyškrtnutí věci ze soupisu.

§ 42 odst. 3 doplněno, soudní exekutor nepřihlíží.¹⁶⁹ K návrhu musí být dále připojeny relevantní listinné důkazy k prokázání tvrzených skutečností, na jejichž základě soudní exekutor rozhodne. V praxi se jedná především o faktury, čestná prohlášení, vyjádření orgánů fyzických a právnických osob, dodací a záruční listy či notářské zápisy. Nepřiloží-li navrhovatel důkazy k prokázání svých tvrzení, soudní exekutor jej již nevyzývá k doplnění a návrh usnesením zamítne. M. Kasíková k tomuto uvádí: „*Nejsou-li k návrhu na vyškrtnutí připojeny žádné nebo nedostatečné listinné důkazy, exekutor nevyzývá navrhovatele k jejich zaslání a návrhu nevyhoví. Je tomu tak proto, aby rozhodování exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu bylo rychlé a lhůta pro rozhodnutí byla dodržena.*“¹⁷⁰ Naopak není nutné, aby navrhovatel ve svém podání uváděl spisovou značku exekučního řízení či další skutečnosti o exekuci (např. kdo je oprávněným atd.).

Lhůta pro podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu činí 30 dnů ode dne, kdy se navrhovatel o provedení soupisu věci, jež se domáhá vyškrtnout, dozvěděl. Problémem tak v tomto případě může být subjektivně určený počátek lhůty. Domnívám se, že lhůta je vzhledem k charakteru předpisu lhůtou procesní, když exekuční řád je *lex specialis* k obecné normě – občanskému soudnímu řádu.¹⁷¹ Postačí proto dle § 57 odst. 3 OSŘ, když návrh na vyškrtnutí věci je učiněn poslední den lhůty u exekutora nebo podán u orgánu, který má povinnost jej doručit. Lhůta pro podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu je v souladu s § 55b odst. 4 EŘ zachována i v případě, je-li úkon učiněn ve lhůtě u exekučního soudu, který podání neprodleně zašle exekutorovi.

Opožděný návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu exekutor usnesením odmítne, aniž by se zabýval meritem věci. Protože lze návrh na vyškrtnutí věci podat v prekluzivní 30ti denní lhůtě ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o provedení soupis movitých věcí, musí tento v případě nedodržení uvedené lhůty prokázat, kdy se o provedení soupisu dozvěděl. Neuvede-li navrhovatel v opožděném návrhu datum, kdy se o soupisu

---

¹⁶⁹ HOBĽ, Jaroslav. *Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu*. *Epravo [online]*. [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-na-vyskrtnuti-veci-ze-soupisu-90445.html>.

¹⁷⁰ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 285.

¹⁷¹ K charakteru lhůt v exekučním řádu také např. usnesení okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 14.8.2002, sp. zn. 27 Nc 66/2002.

věci dozvěděl, jedná se o neúplný návrh a soudní exekutor jej vyzve k doplnění a doložení listinných důkazů k prokázání tvrzení a zároveň navrhovatele poučí, jakým způsobem má být podání doplněno. Současně navrhovateli určí lhůtu pro doplnění a poučí ho o následcích nesplnění této povinnosti. Nebude-li podání řádně doplněno nebo neprokáže-li navrhovatel svá tvrzení, exekutor návrh odmítne. Jednoduší je situace, je-li navrhovatel přímo soupisu movitých věcí osobně přítomen a jeho přítomnost je zachycena v protokolu o soupisu, přičemž o možnosti podat návrh na vyškrtnutí společně s lhůtou k uplatnění práva je při úkonu řádně poučen. V tomto případě striktně platí ona zákonná prekluzivní 30ti denní lhůta.

O návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu rozhoduje exekutor na základě navrhovatelem přiložených listin v souladu s ust. § 55b odst. 3 EŘ bez nařizování jednání¹⁷² s tím, že předložené listinné důkazy hodnotí podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. Platí tedy zásada volného hodnocení důkazů, kdy exekutorovi není uloženo, jaký stupeň věrohodnosti (důkazní sílu) má přiznat jednotlivým důkazům. Tato zásada vyjadřuje skutečnost, že závěr, který si exekutor učiní o pravdivosti či nepravdivosti tvrzených skutečností, je věcí jeho vnitřního přesvědčení.

O návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu rozhoduje exekutor dle § 55b odst. 2 EŘ usnesením, které doručuje navrhovateli, oprávněnému, povinnému, popř. manželu povinného, je-li v této fázi účastníkem řízení. Usnesení nemusí doručovat do vlastních rukou, neboť mu to zákon nenařizuje.

Exekutor vyškrtne věc ze soupisu, souhlasí-li s tím oprávněný. Exekutor může rovněž vyškrtnout věc ze soupisu i bez návrhu, pokud má dostatečné informace o tom, že má k věci jiná osoba než povinný právo, které exekuci vylučuje.¹⁷³ Toto oprávnění exekutora bylo zakotveno do exekučního řádu také proto, že do zakotvení institutu návrhu na vyškrtnutí nebylo možné bez souhlasu oprávněného věc ze soupisu vyloučit. Takovéto vyloučení věci ze soupisu bylo případně neúčinné a věc nadále zůstávala

---

¹⁷² Vyloučen je tak důkaz svědeckou výpovědí, neboť soudní exekutor není oprávněn nařizovat jednání. Tento důkazní prostředek je možný pouze v rámci řízení o vylučovací žalobě.

¹⁷³ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 286.

zahrnuta v soupisu.¹⁷⁴ Současně tímto ustanovením byla promítnuta zásada zakotvená v § 46 odst. 1 EŘ, a to ta, že exekutor dbá dodržování práv účastníků, přičemž pokud v průběhu exekuce zjistí, že práva (třetích osob) byla porušena, je povinen svůj postup přizpůsobit a i bez návrhu věci nepatřící povinnému vyškrtnout.¹⁷⁵

Proti rozhodnutí soudního exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci dle § 68 odst. 2 a 3 EŘ není dle § 55c odst. 3 písm. a) EŘ odvolání přípustné.¹⁷⁶ Z toho ustanovení výkladem a contrario vyplývá, že je-li podán opožděný návrh na vyškrtnutí a soudní exekutor rozhoduje dle § 68 odst. 1 EŘ a tento odmítne, může navrhovatel podat proti tomuto rozhodnutí odvolání, o kterém bude rozhodovat odvolací soud.

Vzhledem ke skutečnosti, že rozhodnutí soudního exekutora o vyškrtnutí věci ze soupisu je rozhodnutím konečným, musí v něm být proto rozhodnuto také o nákladech navrhovatele (srov. § 151 věta první OSŘ ve spojení s § 52 EŘ).¹⁷⁷ Zajímavá je otázka, kdo tedy bude hradit náklady (příp. i právního zastoupení) navrhovatele v případě úspěšně podaného návrhu na vyškrtnutí, jemuž exekutor zcela vyhověl. Tímto se zabýval ve svém rozhodnutí např. Krajský soud v Českých Budějovicích, jež usnesením sp. zn. 24 Co 2402/2013 rozhodl, že analogicky jako v případě podané vylučovací žaloby je povinen právně zastoupenému navrhovateli hradit náklady oprávněný v exekučním řízení. „*Nemůže-li být povinnost k náhradě těchto nákladů uložena přímo soudnímu exekutorovi, který neoprávněně tyto věci sepsal a nemůže to být uloženo ani povinnému, který na tom neměl nejmenší účast, je odůvodnitelným výrok, že povinnou*

---

¹⁷⁴ Srov. rozsudek Městského soudu v Praze z 20. 1. 2004, č.j. 21 Co 426/2003-18.

¹⁷⁵ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 289.

¹⁷⁶ Z dikce § 55c odst. 3 písm. a) EŘ, ve znění do 31.12.2012 („*Proti rozhodnutí exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu není odvolání přípustné*“), nebylo zřejmé, zda je možné proti opožděnému návrhu, který byl odmítnut, podat odvolání. M. Kasíková v komentáři k exekučnímu řádu dovozovala, že toto ustanovení lze vztáhnout toliko k věcnému rozhodnutí o otázce vyškrtnutí věci ze soupisu, tedy nikoliv ve vztahu k rozhodnutí – usnesení exekutora, jímž byl návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu odmítnut pro opožděnost; shodně též usnesení Ústavního soudu ze dne 15.10.2013, sp. zn. I. ÚS 2770/2014. Naproti tomu např. Krajský soud v Brně v usnesení ze dne 4.10.2011, sp. zn. 26 Co 68/2011 vyslovil právní názor, že předmětné ustanovení nelze vykládat jinak než, že odvolání proti jakémukoliv rozhodnutí o návrhu na vyškrtnutí není přípustné.

¹⁷⁷ Srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.12.2010, sp. zn. 23 Co 646/2010.

osobou k náhradě těchto nákladů ve vztahu k postiženým osobám může být jen oprávněný. Naopak Ústavní soud potvrdil opačný právní názor Krajského soudu v Brně, který potvrdil usnesení exekutora, jež náhradu nákladů řízení úspěšnému navrhovateli návrhu na vyškrtnutí věci nepřiznal, když konstatoval, že je nespravedlivé, aby oprávnění, kteří hájí svá porušená práva, byli povinováni k náhradě nákladů řízení. Na druhé straně však Ústavní soud zmínil nutnost posuzovat konkrétní okolnosti případu a chování oprávněného.¹⁷⁸

K této kapitole závěrem ještě dodávám, že s účinností od 1.1.2013 byla do exekučního řádu zakotvena povinnost exekutora předat úspěšnému navrhovateli bez zbytečného odkladu movité věci, které byly zajištěny a následně pravomocně vyškrtnuty nebo vyloučeny ze soupisu, a to v místě, kde je zajistil, nedohodne-li se s navrhovatelem jinak. Exekutor by se tak měl s úspěšným navrhovatelem spojit a sdělit mu, kdy bude věc předána v místě, kde byla zajištěna. Neposkytne-li navrhovatel exekutorovi potřebnou součinnost při předávání věcí, věc se navrhovateli předá v sídle exekutorského úřadu. Překonán tak byl rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.7.2008, sp. zn. 22 Cdo 2234/2008, v kterém bylo dovozeno, že exekutor je povinen věci vyloučené z exekuce předat v sídle svého úřadu.

8.2. Vylučovací (excindační) žaloba

Vylučovací žalobu může třetí osoba dle § 68 odst. 4 EŘ podat u exekučního soudu do 30ti dnů od doručení rozhodnutí exekutora, kterým nevyhověl, byť jen zčásti, jejímu včas podanému návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu. Lhůta pro podání vylučovací žaloby je procesní a současně dle mého názoru opět prekluzivní, avšak nyní již s objektivně určeným počátkem, který je vázán na doručení rozhodnutí o návrhu na vyškrtnutí. Objevují se však i právní názory, které prekluzivní charakter lhůty zpochybňují nebo případně připouští možnost podání vylučovací žaloby bez předchozího podání návrhu na vyškrtnutí věci (viz kapitola 8.3). Tímto směrem se ubírá i soudní praxe.

O oprávnění podat vylučovací žalobu a lhůtě pro její podání musí být třetí osoba soudním exekutorem řádně poučena, neboť vylučovací žaloba podaná po marném

---

¹⁷⁸ Srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 6.5.2014, sp. zn. III. ÚS 1500/14.

uplynutí třicetidenní lhůty bude (resp. měla by být) zamítnuta pro opožděnost. V případě, že třetí osoba nebude poučena, existují dva názory na řešení této situace. První variantou interpretace je, že třetí osoba může vylučovací žalobu podat kdykoliv po dobu trvání exekučního postihu věci.¹⁷⁹ Druhou pak ta, že třetí osoba musí i přesto respektovat pravidlo zakotvené v § 68 odst. 4 exekučního řádu a žalobu podat nejpozději do 30ti dnů. Pokud tedy exekuční řád obsahuje speciální úpravu a explicitně stanoví uvedenou lhůtu, domnívám se, že správná je druhá varianta, avšak v tomto případě by mohl exekutor odpovídat za svůj nesprávný úřední postup. Řízení o vylučovací žalobě je řízením samostatným a na exekučním řízení zcela nezávislým. Od podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu do uplynutí lhůty podle věty první a po dobu řízení o žalobě pak nelze sepsané movité věci prodat. Vylučovací žaloba má dle § 68 odst. 3 EŘ, příp. § 328b odst. 6 OSŘ odkladný účinek.¹⁸⁰ Toto bylo s účinností od 1.1.2013 legálně zakotveno do § 328b OSŘ, kam byl přidán nový odstavec 6. Vylučovací žaloba má sice ex lege odkladný účinek, na druhou stranu o jejím podání nemusí být soudní exekutor projednávajícím soudem informován nebo může být informován až se značným zpožděním, když exekuční řád ani občanský soudní řád, podle něhož je v exekučním řízení postupováno na základě § 69 EŘ, výslovně exekutorovi neukládá povinnost zjišťovat, zda byla vylučovací žaloba podána. Tuto problematiku vnímám poměrně zásadně, když považuji za vhodné do § 68 zakotvit povinnost žalobce informovat o svém kroku podání vylučovací žaloby exekutora, když v opačném případě by riskoval případný prodej věci, neboť nepostupoval s náležitou procesní opatrností.

K excindační žalobě je obecně podle § 267 odst. 1 OSŘ aktivně věcně legitimována třetí osoba (odlišná od povinného), jejíž věc, právo nebo jiná majetková hodnota byla postižena nařízením výkonu rozhodnutí (exekucí), ačkoliv k ní má takové právo (hmotněprávní vztah), které výkon rozhodnutí nepřipouští. K podání excindační žaloby podle § 267 odst. 2 OSŘ pak je věcně aktivně legitimován pouze manžel

---

¹⁷⁹ Srov. DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2013-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavinohová, s. 137 nebo KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 426.

¹⁸⁰ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2.5.2012, sp. zn. 11 Kse 9/2009.

povinného, a to v případech, když byl při provádění exekuce postížen majetek ve společném jmění nebo pro účely nařízení výkonu rozhodnutí považovaný za součást společného jmění, ale vymáhanou pohledávku nelze podle hmotněprávních předpisů z tohoto majetku uspokojit. Právnem nepřipouštějícím exekuci bude nejčastěji právo vlastnické, příp. právo držby.

Pasivně legitimovaným je dle 267 odst. 1 OSŘ oprávněný, nikoli jak se lze často v praxi setkat soudní exekutor. Rovněž i procesní teorie z počátku nového tisíciletí zastávala názor, že vylučovací žaloba musí být podána proti exekutorovi. Tento názor byl opíráno o skutečnost, že soudní exekutor bez pokynu oprávněného rozhoduje o zahrnutí či nezahrnutí věci do soupisu.¹⁸¹ Shodný pohled na problematiku byl uváděn i ve slovenské literatuře, kde byl vysloven právní názor, že pasivně legitimován by měl být i soudní exekutor, popřípadě by měl mít možnost do řízení vstoupit jako vedlejší účastník.¹⁸² Dle úpravy např. německého občanského soudního řádu (§ 772 an.) může být žalován současně věřitel a dlužník, přičemž tyto osoby mají shodné postavení dvou žalovaných. Obdobnou úpravu obsahuje i polský občanský soudní řád, dle kterého může být žalován i dlužník za předpokladu, že popírá právo žalobce k předmětu žaloby.

Excindační žalobu soud projednává nikoliv v exekučním, nýbrž ve sporném řízení podle třetí části občanského soudního řádu, přičemž místně příslušným soudem je Okresní soud, u něhož je prováděna exekuce (§ 88 odst. 1 písm. e) OSŘ). Pro obsahovou stránku vylučovací žaloby platí § 79 OSŘ. Je tedy na žalobci, aby tvrdil skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti jeho žaloby a aby je rovněž prokázal. V praxi pak v mnoha případech bývá žalobcem navrhováno jako důkazní prostředek slyšení povinného. Vzhledem k jeho zainteresovanosti na věci je třeba, aby soud posoudil hodnotu jeho svědecké výpovědi i z tohoto hlediska. Pro rozhodnutí o vylučovací žalobě pak není rozhodující stav v době zahájení řízení o výkon rozhodnutí (potažmo exekuci), ale v době rozhodnutí o žalobě (§ 154 odst. 1 OSŘ).¹⁸³

---

¹⁸¹ Srov. VESELÝ, Jan, RAKOVSKÝ, Adam a Radka ŠIMKOVÁ. Způsoby provedení exekuce podle zákona o soudních exekutorech se zaměřením na odchylky od úpravy v občanském soudním řádu. *Právní rozhledy*, r. 2001, č. 10, s. 470 a násl.

¹⁸² TOMAŠOVIČ, Marek. *Exekučný poriadok s komentárom*. Žilina: PP Eurokódex, 2006, 1. vydání, s. 105.

¹⁸³ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2007, sp. zn. 20 Cdo 2678/2006.

Názory ohledně povahy vylučovací žaloby nejsou jednotné. Někteří teoretici považují žalobu za určovací¹⁸⁴, ale objevují se i názory, které s tímto nesouhlasí a považují ji za žalobu konstitutivní.¹⁸⁵ Domnívám se, že vylučovací žaloba je svou povahou konstitutivní, neboť žalobce se domáhá nepřipustnosti exekuce a soud o tomto autoritativně rozhoduje, přičemž výsledkem je konstitutivní rozhodnutí.

Excindační žalobu nelze podat tehdy, resp. této nelze vyhovět, jestliže předmět žaloby (movitá věc) již byl v dražbě prodán¹⁸⁶. Tím není vyloučeno oprávnění třetí osoby domáhat se výtěžku prodeje na základě žaloby o vydání bezdůvodného obohacení. Pravomocné rozhodnutí soudu o tom, že určitá věc je z exekuce vyloučena, je důvodem k zastavení exekuce ohledně těchto věcí podle § 268 odst. 1 písm. f) OSŘ. Dozví-li se exekuční soud o rozhodnutí o vylučovací žalobě, musí z úřední povinnosti výkon rozhodnutí (příp. exekuci) zastavit. K rozsahu zastavení je nutno uvést, že exekuce bude zastavena pouze co do majetku, o němž bylo soudem rozhodnuto ve vylučovacím sporu.

V rámci rozhodování o vylučovací žalobě je nutno dále rozhodnout o nákladech řízení. Vzhledem ke skutečnosti, že řízení o vylučovací žalobě je řízením sporným, i zde tedy lze o náhradě nákladů řízení rozhodovat dle úspěchu účastníků ve věci. Je otázkou, do jaké míry je spravedlivé požadovat po žalovaném (oprávněném) náhradu nákladů úspěšnému žalobci, když exekutor sám rozhoduje vydáním exekučních příkazů o způsobu provedení exekuce, přičemž účast oprávněného při samotném úkonu bývá výjimečná. Ačkoliv Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 292/07 vyslovil názor, že obecně je nutné považovat za nespravedlivé, aby oprávněný (věřitel), který v předchozích řízeních osvědčil, že důvodně hájil svá porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy a nyní žádá výkon příslušného rozhodnutí (exekuci), byl povinován k zaplacení náhrady nákladů řízení vůči osobě, která proti němu ve sporu o

---

¹⁸⁴ KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004, 854 s., s. 822; shodně je názor vyjádřen i v usnesení ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 29 Cdo 663/2012.

¹⁸⁵ DÁVID, Radovan. Vylučovací spory s přihlédnutím k novele exekučního řádu. *Právní fórum*, 2010, č. 7, s. 345 nebo též DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2014-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová, s. 115.

¹⁸⁶ Srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23.10.2009, sp. zn. 17 Co 320/2009.

tzv. excindační žalobě byla úspěšná, v odůvodnění jiného ze svých rozhodnutí judikoval že „hlavní zásadou, která v řízení o vylučovací žalobě ovládá rozhodování o nákladech řízení, je právě zásada úspěchu ve věci vyjádřená v ustanovení § 142 odst. 1 OSŘ. Nelze přitom akceptovat tvrzení oprávněného, že neměl ve vykonávacím řízení možnost jakýmkoli způsobem ovlivňovat postup soudního vykonavatele.“¹⁸⁷ Toto rozhodnutí se však týkalo soudního výkonu rozhodnutí. Starší procesní teorie tuto otázku řeší s poukazem na vědomost oprávněného o právu nepřipouštějícím výkon rozhodnutí.¹⁸⁸ Z toho tedy vyplývá, že teprve od okamžiku, kdy oprávněný objektivně mohl poznat, že věc nepatří do majetku povinného, nýbrž je v oprávněné dispozici třetí osoby, zavdal svým chováním příčinu třetí osobě k podání vylučovací žaloby a měl by být povinen hradit úspěšnému žalobci jeho náklady. R. Dávid pak ve své disertační práci uvedl následující: „Ustanovení § 68 odst. 3 EŘ uvádí, že soudní exekutor vyškrtne věc ze soupisu vždy, souhlasí-li s tím oprávněný. V tomto okamžiku se tak oprávněný přímo vyjadřuje k otázce, zda má exekuce na konkrétní věc pokračovat, či nikoliv. Nebude-li souhlasit s vyškrtnutím věci ze soupisu, dává tím najevo, že si přeje, aby i tato věc, o níž je sporné, zda patří povinnému, má být prodána. Tímto projevem vůle oprávněný konkretizuje věc, jež má být exekučně postižena a musí počítat s tím, že bude-li i přes rozhodnutí soudního exekutora proti němu podána vylučovací žaloba, nemusí v řízení uspět a bude nucen hradit náklady úspěšnému žalobci, tedy třetí osobě, a to bez jakékoliv možnosti žádat tuto částku po soudním exekutorovi.“¹⁸⁹ S tímto názorem však nelze souhlasit, neboť exekutor nemá povinnost (a v praxi k tomu ani nedochází) vyzývat oprávněného, aby se vyjádřil k návrhu povinného na vyškrtnutí věci ze soupisu, resp. aby vyjádřil souhlas či nesouhlas.

Objevují se také názory, že nejvhodnější se jeví způsob uložit oprávněnému uhradit náklady řízení, přičemž oprávněný se pak bude domáhat náhrady škody za soudním exekutorem, který zavdal příčinu podání vylučovací žaloby. S tímto názorem se rovněž neztotožňují, neboť v tomto případě by absentoval nesprávný úřední postup

---

¹⁸⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.06.2009, sp. zn. I. ÚS 881/09.

¹⁸⁸ MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního*. Exekuční právo. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 122.

¹⁸⁹ DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2013-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová, s. 128-129.

exekutora, který jako orgán delegované veřejné moci provedl soupis v souladu se zákonem. Nezbyvá dodat, že možnost soudu rozhodnout i jinak než ve prospěch žalobce, je dána na základě ustanovení § 150 OSŘ, které říká, že jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat. K tomuto však judikoval Ústavním soud v jiném ze svých nálezů sp. zn. III. ÚS 292/07, že „užití § 150 OSŘ ve prospěch strany oprávněné (věřitele) je vyloučeno v tom případě, jestliže žalobce (osoba, jež tvrdí, že má právo k majetku nepřipouštějící výkon rozhodnutí) požádal stranu oprávněnou, aby přikázala vykonavateli (soudnímu exekutorovi) věc ze soupisu vyloučit, a svá tvrzení ohledně tohoto práva podepřel důkazy, s nimiž stranu oprávněnou v dostatečné lhůtě před podáním vylučovací žaloby seznámil, avšak ta jeho požadavek odmítla, přičemž soud mu pak na základě týchž důkazů v řízení o tzv. excindační žalobě vyhověl.“

8.3. Vztah návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu a vylučovací žaloby

Ustanovení § 68 EŘ slouží k ochraně vlastnického práva třetích osob, jejichž majetek je při exekuci vedené na povinného sepsán exekutorem do soupisu. Vzhledem k požadavku, aby předpisy exekučního práva byly s ohledem na faktický zásah do majetkové a osobní sféry povinného subjektu a eventuálně také třetích osob zvláště přesné a podrobné¹⁹⁰, jeví se současná úprava jako nevyhovující, když přináší různé výklady, s čímž souvisí i rozdílnost rozhodování soudů. Z formulací vět obsažených v ustanovení § 68 odst. 1 a 4 EŘ a jejich interpretace lze totiž dovodit různé závěry, které jsou však značně rozdílné.

Někteří teoretici i soudy zastávají názor, že obligatorním procesním předpokladem pro podání excindační žaloby podle § 267 OSŘ a § 68 odst. 4 EŘ je podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu ve stanovené lhůtě a u exekutora, který věc sepsal, tak jak je uvedeno v § 68 odst. 1 EŘ (srov. např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21.10.2010, č.j. 28 Co 464/2010-44). Dalším ze zastánců takového názoru je například R. Dávid, který uvádí: „*třetí osoby se dle exekučního řádu mohou ochrany svých práv vylučovací žalobou domáhat jen tehdy, pokud uplatnily současně*

---

¹⁹⁰ Srov. MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního. Exekuční právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 9.

*návrh na vyškrtnutí ze soupisu.*¹⁹¹ Jestliže není tato podmínka splněna, nelze žalobu podat. Obligatorní podání návrhu na vyškrtnutí jako podmínku podané vylučovací odůvodňuje dle mého názoru specialita exekučního řádu k občanskému soudnímu řádu, když dle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2006, sp. zn. Cpjn 200/2005 vyplývá, že *„z poměru předpisu obecného (základního) a subsidiárního plyne, že subsidiární se použije tehdy a jen tehdy, jestliže předpis obecný sám konkrétní úpravu nemá, resp. když určitou situaci, vlastní upravovaným vztahům, sám nereguluje.“* Vzhledem k této interpretaci se domnívám, že speciální předpis, tj. úprava exekučního řádu ochranu třetích osob upravuje a bylo by tedy odůvodnitelné použít právě primárně exekuční řád a jen v případě, že touto cestou nebude návrhu vyhověno, lze využít subsidiárního předpisu a vylučovací žaloby.

M. Kasíková v komentáři k exekučnímu řádu k této problematice konstatuje, že navrhovatel není povinen uplatnit své právo k věci nejdříve návrhem na vyškrtnutí a podání návrhu proto není podmínkou úspěchu vylučovací žaloby.¹⁹² Rovněž tento postup potvrzuje v současnosti konstantně i judikatura Nejvyššího soudu, dle kterého může vylučovací žalobu podat i ten, kdo předtím nepodal návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu dle § 68 EŘ.¹⁹³ Poprvé byl tento názor vysloven v usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24.2.2011, č.j. 23 Co 35/2011-95.

Je otázkou, který z těchto dvou postojů považovat za správný. Při posuzování přípustnosti podání vylučovací žaloby by se mělo přihlížet k samotnému účelu exekuce. Ta by měla primárně vést k uspokojení pohledávky oprávněného z výtěžku zpeněžení majetku povinného a právě institut vylučovací žaloby má být prostředkem k tomu, aby nebyl postihován majetek, jenž nepatří povinnému. Rovněž ze současného § 68 EŘ nelze dovodit kategorický závěr o ztrátě možnosti třetí osoby domoci se vyloučení věci z exekuce cestou podání vylučovací žaloby prostřednictvím § 267 odst. 1 OSŘ bez předchozího podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu podle § 68 odst. 1 až 3 EŘ.

---

¹⁹¹ DÁVID, Radovan. Vylučovací spory s přihlédnutím k novele exekučního řádu. Právní fórum, Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, roč. 2010, č. 7, s. 346.

¹⁹² Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 427.

¹⁹³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2012, sp. zn. 20 Cdo 418/2012 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1037/2013.

Z jazykového výkladu § 68 odst. 1 EŘ („*může podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu.*“) lze dospět k závěru, že navrhovatel kromě toho, že může podat návrh na vyškrtnutí, může rovněž uplatnit své vlastnické právo i vylučovací žalobou. Pokud by tomu tak být nemělo, muselo by dané ustanovení explicitně stanovit, že pokud vlastník věci neuplatní své právo cestou návrhu na vyškrtnutí, nemůže podat vylučovací žalobu. I když s tímto postupem úplně nesouhlasím, musím připustit, že interpretací současné úpravy lze i s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu a z ní pramenícího principu legitimního očekávání dovodit, že vylučovací žaloba může být podána i bez předchozího podání návrhu na vyškrtnutí.

Další nejasnost pramení z § 68 odst. 4 EŘ, který stanoví třicetidenní lhůtu k podání vylučovací žaloby, avšak § 267 OSŘ žádnou takovou lhůtu neuvádí, ale pouze konstatuje, že právo k majetku, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení věci z výkonu rozhodnutí (exekuce) v řízení podle třetí části tohoto zákona.

Z uvedeného vyvstává další rozdílný postoj, když někteří připouští podání vylučovací žaloby i po uplynutí 30ti denní lhůty dle § 68 odst. 4 EŘ, přičemž žalobce se toliko vystavuje riziku, že postižená věc může být exekutorem do doby podání vylučovací žaloby prodána, jelikož ten není v tomto směru omezován výslovným zákazem ve smyslu poslední věty ust. § 68 odst. 4 EŘ. Tento názor je prezentován např. v usnesení Nejvyššího správního soud ze dne 22.9.2011, sp. zn. Na 215/2011: „*Nejvyšší správní soud také připomíná, že pro podání žaloby na vyloučení věci z exekuce je zákonem určena lhůta 30 dnů. Jde o lhůtu dle § 68 odst. 4 exekučního řádu, zatímco pro samotnou žalobu na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí (exekuce) dle § 267 odst. 1 OSŘ taková lhůta stanovená není. Žalobu lze tedy sice podat i později, pro případ její absence je ovšem exekutor oprávněn pokračovat ve vymáhání dluhu dle nařízené exekuce po uplynutí 30 dnů od doručení usnesení, kterým byl zamítnut návrh na vyškrtnutí specifikovaných věcí ze soupisu evidovaného majetku, a to až do okamžiku případného podání vylučovací žaloby u exekučního soudu.*“ M. Kasíková je naopak zastáncem toho, že vylučovací žalobu může podat žalobce, který využil institutu vyškrtnutí věci ze soupisu, a to v prekluzivní lhůtě 30ti dnů od doručení usnesení, kterým exekutor návrh navrhovatele zamítl. O možnosti podání vylučovací žaloby musí být navrhovatel exekutorem poučen. Pokud tedy byl návrh na vyškrtnutí věci podán,

měl by nalézací soud rozhodující o vylučovací žalobě obligatorně zkoumat podmínky dané § 68 odst. 1 až 4 EŘ z hlediska včasnosti podané žaloby. Dále autorka míní, že byl-li návrh na vyškrtnutí pravomocně odmítnut pro opožděnost nebo vady návrhu, měl by nalézací soud vylučovací žalobu rovněž zamítnout, protože nebyl navrhovatelem řádně využít procesní prostředek k ochraně jeho práv. S uvedeným názorem M. Kasíkové se zcela ztotožňuji.

Nezbývá než konstatovat, že stávající úprava vylučovací žaloby v rámci exekučního řízení nestanovuje jednoznačné pravidlo chování, jak by si jistě tak zásadní institut, jako je ochrana práv třetích osob zasloužil a tudíž ponechání rozhodování pouze na rozdílných názorech soudu není žádoucí. Současně v daném případě rovněž absentuje princip právní jistoty a předvídatelnosti práva.

8.4. De lege ferenda

Osobně upřednostňuji, aby vylučovací žaloba z důvodu plynulosti řízení a bez pochyby také zmiňované právní jistoty, nemohla být podána bez předchozího návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, jinak ustanovení § 68 EŘ dle mého mínění částečně ztrácí svůj smysl. Současně by se zamezilo problému spočívajícím v tom, že soudní exekutor se v mnoha případech o podané vylučovací žalobě nedozví, a proto přistoupí k dražbě sepsané věci. Domnívám se, že tomu tak chtěl i zákonodárce, bohužel toto však nebylo zcela správně zakotveno v onom relevantním ustanovení § 68 EŘ.

Za vhodné považuji explicitně implementovat do textu § 68 EŘ to, že podání návrhu na vyškrtnutí je obligatorním předpokladem a procesní podmínkou pro podání vylučovací žaloby v případě, bude-li návrh exekutorem z nějakého důvodu zamítnut. Rovněž považuji za účelné stanovit prekluzivní lhůtu pro podání vylučovací žaloby s tím, že po uplynutí této právo zaniká. Stávající úprava generuje mnoho výkladových nejasností a neposkytuje tak kýženou jistotu adresátům jejích norem.

Novelizovaný § 68 odst. 4 EŘ by mohl vypadat takto: *„Žalobu na vyloučení věci z exekuce podle § 267 OSŘ může navrhovatel podat pouze za předpokladu, uplatnil-li nejdříve své právo nepřipouštějící exekuci návrhem na vyškrtnutí věci ze soupisu u soudního exekutora. Žaloba na vyloučení věci z exekuce se podává u exekučního soudu, a to do 30 dnů od doručení rozhodnutí exekutora, kterým nevyhověl, byť i jen zčásti,*

jeho včas podanému návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, jinak právo podat vylučovací žalobu zaniká. O tom musí být navrhovatel exekutorem poučen. Navrhovatel je povinen o podané vylučovací žalobě bezodkladně informovat exekutora, jinak se vystavuje riziku, že věc bude prodána. Od podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu do uplynutí lhůty podle věty druhé a po dobu řízení o žalobě nelze věci prodat.“

8.5. Spory o vydání bezdůvodného obohacení

Byla-li movitá věc již prodána v dražbě, může prodejem dojít k negativnímu zásahu do práv třetích osob (například i z důvodu jejich vlastní pasivity), přičemž však těmto subjektům, do jejichž hmotných práv bylo v řízení zasaženo, nelze upírat možnost ochrany.

Předně je třeba konstatovat, že spory o vydání bezdůvodného obohacení, které exekuční předpisy nikterak neupravují, je nutno striktně odlišovat od tzv. žalob z lepšího práva¹⁹⁴, když často dochází k nesprávnému užívání (zaměňování) pojmu¹⁹⁵ žaloby z lepšího práva právě pro žaloby na vydání bezdůvodného obohacení. Kriticky se k zaměňování pojmů vyjádřil v jednom rozhodnutí i Ústavní soud, když uvedl, že „označení žaloba z lepšího práva je nesprávné, když ve skutečnosti jde o žalobu na vydání bezdůvodného obohacení, neboť třetí osoba de facto plnila dluh za jiného“¹⁹⁶

Žalobce (třetí osoba) sice argumentuje svým „lepšíím právem“, avšak ve skutečnosti jde o žalobu hmotněprávní. Hmotněprávní úprava bezdůvodného obohacení je obsažena v ustanoveních § 2991 - 3005 Nového občanského zákoníku. Dle ustanovení § 2991 Nového občanského zákoníku musí ten, kdo se na úkor jiného obohatil, vydat ochuzenému to, oč se obohatil. Vzhledem ke skutečnosti, že věc prodaná v dražbě není v dispozici oprávněného, je nutno se v rámci žaloby na vydání

---

¹⁹⁴ „Spory z lepšího práva vznikají tehdy, došlo-li ke střetu práv mezi více subjekty, kdy jednomu ze subjektů byla neoprávněně dána přednost před jiným.“ (DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2014-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová, s. 182.

¹⁹⁵ Viz např. Drápal Ljubomír in BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1043-2088, s. 1455; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2009, sp. zn. 28 Cdo 4531/2008.

¹⁹⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.10.2014, sp. zn. II. ÚS 1334/14.

bezdůvodného obohacení domáhat poskytnutí peněžité náhrady. Žalobu na vydání bezdůvodného obohacení podává třetí osoba proti oprávněnému, který se na její úkor obohatil.¹⁹⁷

Věcně příslušným soudem k projednání žaloby je Okresní soud, přičemž místní příslušnost se řídí § 84, případně § 86 a §87 odst. 1 OSŘ. Stejně jako excindační žalobu soud tuto žalobu neprojednává v exekučním, ale ve sporném řízení podle části třetí občanského soudního řádu.

V řízení o žalobě na vydání bezdůvodného obohacení se žalovaný nemůže bránit tvrzením, že mu bylo plněno na základě exekučního řízení, když takové konstatování nemůže prolomit jednu ze základních zásad, že výkon rozhodnutí smí být veden jen co do majetku povinného.

V rámci rozhodování o nákladech řízení o žalobě třetí osoby na vydání bezdůvodného obohacení může nastat častější aplikace § 143 nebo § 150 OSŘ, tedy že žalovaný, který neměl úspěch ve věci, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalobci, jestliže svým chováním nezavdal příčinu k podání návrhu na zahájení řízení, resp. že jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

---

¹⁹⁷ I když v teorii nebo judikatuře není řešena otázka, zda by mohl být žalovaným i exekutor, kterému takto byly uhrazeny náklady exekuce, tak se domnívám, že ano.

9. Určení ceny dražených věcí

Po právní moci exekučního příkazu prodejem movitých věcí analogicky k § 328 OSŘ¹⁹⁸ exekutor provede odhad sepsaných věcí. Zjištění rozhodné ceny provedením odhadu ceny movitých věcí je dalším krokem směřujícím k provedení dražby sepsaných věcí. „*Institut dražby odpovídá zájmu oprávněného i povinného na takovém ocenění věci postižitelných exekucí, které se neopírá o formalistické a ekonomicky necitlivé stanovení úředních cen, ale pružně reaguje na poměry daného tržního hospodářství.*“¹⁹⁹ Proti určení ceny nemohou účastníci řízení podávat opravné prostředky (na rozdíl od určení ceny nemovitých věcí), námitky nebo uplatňovat jinou procesní obranu.²⁰⁰ Odhadní cena je pak základem a východiskem pro další průběh dražby, protože jedna třetina odhadní ceny tvoří nejnižší podání při zahájení dražby (329 odst. 2 OSŘ).²⁰¹

Odhad není třeba dle § 328 OSŘ provést tam, kde je cena stanovena úředně²⁰², je uveřejněn kurs investičního nástroje přijatého k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo byla uveřejněna hodnota cenného papíru vydaného fondem kolektivního investování. „*Podléhá-li prodej věcí cenové regulaci, soud neprovádí odhad ceny, ale cenu věci zjišťuje úředně, a to ke dni předcházejícímu vydání dražební vyhlášky dle § 328b OSŘ.*“²⁰³

Odhad movitých věcí provede buď samotný pověřený vykonavatel exekutora při soupisu věci, nebo nestačí-li odhad takto provedený, tak ve složitějších případech exekutorem přibraný znalec, který je zapsán v seznamu soudních znalců jmenovaných

---

¹⁹⁸ Exekuční příkaz má účinky nařízeného výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu (§ 47 odst. 2 EŘ).

¹⁹⁹ MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: exekuční právo*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1998, xv, 207 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck), s. 175.

²⁰⁰ Srov. BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1610.

²⁰¹ Srov. TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 417.

²⁰² Cena pak s ohledem na § 5 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, v platném znění, nemůže být nižší ani vyšší. Úřední cena bývá obvykle stanovena cenovými orgány jako např. Ministerstvem financí, Ministerstvem zdravotnictví, Českým telekomunikačním úřadem.

²⁰³ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákon, s. 328.

pro obor ocenění věcí příslušného odvětví.²⁰⁴ Vždy se bude jednat o znalce v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace oceňování movitého majetku. Znalec by měl být přibrán na odhad hodnotnějších věcí, jako jsou hodnotnější vozidla, šperky či určitá technická zařízení, což dokládá například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26.3.2012, č.j.14 Kse 9/2011 – 149, ve kterém vykonavatel soudního exekutora v rozporu s ustanovením § 328 odst. 1 a 2 OSŘ nepřibral znalce, ačkoli znalosti vykonavatele zjevně nepostačovaly k odhadnutí ceny sepsaných věcí, přičemž na místě soupisu provedl dražbu sepsané věci, kterou prodal přímému kupci jako kovový šrot za částku 113 280,- Kč, přičemž skutečné cena byla mnohonásobně vyšší. Dle § 15 odst. 2 vyhlášky 418/2001 Sb., musí také zlato v jiné podobě než v obchodovatelných slitcích a jiné drahé kovy²⁰⁵ a kameny odhadnout znalec. Drahý kov by měl být v předmětu obsažen významným procentem²⁰⁶, přičemž zde bude na místě definice výrobku z drahých kovů z ust. § 3 odst. 1 zákona č. 539/1992 Sb., o puncovníctví a zkoušení drahých kovů (puncovní zákon), v platném znění.

Znalce přibere exekutor usnesením, ve kterém dotyčnému určí lhůtu pro provedení odhadu. Proti usnesení o přibrání znalce není dle § 202 odst. 1 písm. a) OSŘ odvolání přípustné. Proti osobě přibraného znalce lze dle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, v platném znění, podat námitku podjatosti. K řádnému ocenění znalcem je třeba, aby si znalec movitou věc fyzicky prohlédl. Není proto možné provést znalecký odhad pouze na základě fotografie či např. protokolu o soupisu. Byla-li movitá věc ponechána na místě, je nutné, aby byl zajištěn přístup znalce k předmětné věci. *„Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může soudní exekutor uložit, aby se dostavil*

---

²⁰⁴ Pro úvahu o tom, zda se přibere znalec k odhadu ceny movitých věcí při exekuci jejich prodejem, je rozhodující pouze to, zda jde o jednoduchý případ, v němž postačí k odhadu znalosti a zkušenosti soudního exekutora (vykonavatele). Ustanovení § 120 odst. 4 OSŘ o shodném tvrzení účastníků o druhu věci a její ceně se z povahy věci nepoužije (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne ze dne 26.03.2012, č.j. 14 Kse 9/2011–149).

²⁰⁵ Dle § 2 zákon č. 539/1992 Sb., o puncovníctví a zkoušení drahých kovů (puncovní zákon), jsou drahými kovy zlato, stříbro, platina, paladium, iridium, rhodium, ruthenium a osmium.

²⁰⁶ U zboží ze zlata se nepovažují výrobky o ryzosti nižší než 333/1000.

ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.“²⁰⁷

V nejčastějších případech však provede exekutor odhad věci nebo souboru věcí sám včetně zohlednění jejího případného opotřebení. Takto provedený odhad nemá povahu znaleckého posudku a je jen určitým opatřením nutným k provedení dražby. O odhadu není potřeba vyrozumívát účastníky řízení. Opačně je tomu tak dle slovenské úpravy, kde je v ust. § 122 stanoveno, že exekutor nevyrozumívá povinného o provedeném odhadu pouze v případě, jde-li o věci rychle se kazící. Odhad je tak účastníkům v naší úpravě sdělen až při doručení dražební vyhlášky. Zákon nepřiznává účastníkům žádnou procesní obranu proti ocenění sepsaných věcí zejména proto, že se provádí jen pro účely stanovení nejnižšího podání a že jejich skutečná cena se ukáže až v dražbě.²⁰⁸

Je otázkou, zda exekutor by měl již výslednou odhadní cenu zvýšit o daň z přidané hodnoty, pokud dražená věc sloužila k podnikatelské činnosti povinného - podnikatele, jež je plátcem daně z přidané hodnoty. Tato povinnost vyplývá z právního názoru vyjádřeného ve stanovisku Nejvyššího soudu²⁰⁹. Tento názor, zdá se být nelogickým, neboť není důvodu, proč by měl být bezdůvodně znevýhodňován majetek sloužící podnikatelské činnosti, jehož odhadní cena by byla navýšena o daň z přidané hodnoty. Tohoto si byl vědom i zákonodárce, který důsledky zákona o dani z přidané hodnoty zohlednil v novele občanského soudního řádu účinné od 1.1.2013 jen v ustanovení upravujícím výplatu výtěžku.

9.1. Nabídka ke koupi ve zvláštních případech

Dle § 328a OSŘ je v případě exekuce v některých situacích nutné sepsané věci nabídnout některým institucím. Jde o zvláště významná výtvarná díla a památky, rukopisy zvláště významných literárních děl, osobní památky a korespondence zvláště významných spisovatelů a kulturních činitelů, jakož i jiné upomínkové předměty

---

²⁰⁷ POLÁČEK, Bohumil. Úloha znalce v exekučním řízení. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2013, roč. 5, č. 3, s. 10.

²⁰⁸ BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vy.d. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1610.

²⁰⁹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 11.6.2008, sp. zn. Cpjn 6/2007.

muzeální povahy po těchto osobách, předměty větší kulturní historické hodnoty a jejich soubory. Jedná se zejména o movité věci nebo o jejich soubory, které byly podle zákona nebo vládou prohlášeny za kulturní památky. Tyto pak je exekutor povinen nabídnout ke koupi za hotové institucím, jejichž posláním je péče o takové památky, a to nejméně za rozhodnou (odhadní) cenu. Nabídka musí být v písemné formě, přičemž musí obsahovat vše, co má být dle hmotného práva součástí návrhu na uzavření kupní smlouvy ohledně nabízené věci. V písemné nabídce tedy musí být uvedena zejména cena, která musí činit nejméně cenu rozhodnou s poučením, že nabídka musí být přijata ve lhůtě 30ti dnů od jejího doručení, přičemž v této lhůtě je nutné složit stanovenou cenu.

V exekučním řízení je nabídková povinnost dle § 328 s odst. 1 OSŘ splněna v souladu s § 66 odst. 6 EŘ tím, že exekutor vyvěsí veřejnou vyhlášku s nabídkou ke koupi za hotové institucím, jejichž posláním je péče o takovéto památky, na své úřední desce a současně na úřední desce exekučního soudu. Tato povinnost je obligatorní. Vedle toho může exekutor uveřejnit nabídku v hromadných sdělovacích prostředcích nebo na internetové stránce svého úřadu.

Nesplnění nabídkové povinnosti nevede k neplatnosti následné dražby, neboť z § 66 odst. 6 EŘ tento následek nevyplývá, ale může být za určitých okolností kárným deliktem. Z ust. § 66 odst. 6 EŘ dále vyplývá, že subjektem oprávněným využít nabídku odkupu věci může být jen instituce, jejímž zřizovatelem je stát nebo obec, příp. kraj.

10. Dražba

Sepsané věci, u kterých není zákonem stanovený jiný způsob prodeje, se prodají v dražbě, a to buď jednotlivě, nebo pokud je to s ohledem na dosažení co nejvyšší prodejní ceny vhodnější, jako soubor věcí, přičemž souborem se rozumí jediný, hospodářsky nedělitelný celek nebo zastupitelné cenné papíry. Předmětem zpeněžení exekuce prodejem movitých věcí jsou ve valné většině již použité starší věci, při jejichž zpeněžení hraje neodmyslitelnou roli stupeň opotřebení, technická zaostalost, ale i způsob jakým s věcmi bylo doposud zacházeno, když hrozí nebezpečí skrytých vad. Dosažená výsledná cena mnohdy dosahuje pouze zlomku cen srovnatelných nových movitých věcí nabízených v obchodě. „Účelem dražby je prodat věc za nejvyšší podání, jehož bude dosaženo zvyšováním tzv. nejnižšího podání účastníky dražby (dražiteli).“²¹⁰

Za účelem dražby sepsaných věcí nařizuje exekutor dražební jednání nebo chtěli dražební rok. Dražební jednání je fází exekuce prodejem movitých věcí, kdy dochází ke zpeněžení dlužníkovu majetku. Dražba je realizací nebo také provedením²¹¹ exekučního příkazu prodejem movitých věcí, čili dovršením jeho samotné realizace. K dražbě může být přistoupeno až po uplynutí 30ti denní lhůty k dobrovolnému plnění (46 odst. 6 EŘ), právní moci rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce, pokud byl podán v 30ti denní lhůtě ode dne doručení dokumentů dle § 46 odst. 6 EŘ, zápisem doložky provedení exekuce do rejstříku zahájených exekucí a právní moci příslušného exekučního příkazu.

10.1. Dražební vyhláška

Dražební vyhláška je usnesením, z kterého se veřejnost dozvídá konání dražebního jednání, přičemž proti této není dle § 328b odst. 3 OSŘ odvolání přípustné.

Dražbu je možné vykonat až 30 dní po vydání dražební vyhlášky, ne však dříve než uplyne 30 dní ode dne doručení uvědomění o soupisu osobě dle § 326 odst. 11 OSŘ. Dražební vyhláška, kterou není třeba zasílat do vlastních rukou, se doručuje

²¹⁰ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1111.

²¹¹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 302.

oprávněnému, povinnému, manželu povinného a orgánu obce, v jehož obvodu bude dražba konána a obce, v jehož obvodu má povinný bydliště. Je-li předmětem dražby spoluvlastnický podíl k věci, doručuje se dražební vyhláška i všem spoluvlastníkům. Kromě tohoto se dražební vyhláška zveřejní způsobem v místě obvyklým. Zákon ani odborná procesní literatura nedefinují, co je místem obvyklým. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26.2.2014, sp. zn. 33 Cdo 796/2013 vyplývá mutatis mutandis závěr, že povinnosti zveřejnit v místě obvyklým je splněna tím, je-li dokument vyvěšen na úřední desce exekutora. V praxi bývá dražební vyhláška rovněž uveřejňována na internetových stránkách dotyčného exekutora a na portálu dražeb, který je provozován a spravován Exekutorskou komorou. V dražební vyhlášce exekutor uvede obligatorně následující údaje: datum, místo a čas konání dražby, označení věcí, které budou draženy, údaje o oprávněném, povinném, odhadní cenu a výši nejnižšího podání, zda se vyžaduje zaplacení jistoty a způsob jejího zaplacení, informaci, zda se movité věci budou dražit jednotlivě nebo v rámci souboru movitých věcí, upozornění, že při rozvrhu podstaty se mohou oprávněný, ti, kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, a další věřitelé domáhat uspokojení jiných vymahatelných pohledávek nebo pohledávek zajištěných zadržovacím nebo zástavním právem nebo zajišťovacím převodem práva, než pro které byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce), jestliže je přihlásí nejpozději do zahájení dražby, jestliže v přihlášce uvedou výši pohledávky a jejího příslušenství a prokáží-li je příslušnými listinami, a poučení, že k přihláškám, v nichž výše pohledávky nebo jejího příslušenství nebude uvedena, se nepřihlíží, přičemž ustanovení § 335 odst. 2 a § 336f OSŘ se použijí přiměřeně.

Součástí dražební vyhlášky může být stanovení dražební jistoty²¹², která bývá v praxi u prodeje movitých věcí využívána pouze výjimečně. Zákon ji vyžaduje obligatorně pouze v situaci, je-li rozhodná cena dražené věci nebo souboru věcí vyšší, než ekvivalent částky 45 000 eur. Analogicky dle § 336e odst. 2 EŘ lze vyžadovat jistotu i v případech dle okolností, nejvýše však v částce nepřevyšující tři čtvrtiny nejnižšího podání. Jistota musí být zaplacena buď na místě před konáním dražby nebo na účet soudního exekutora.

---

²¹² Jistota byla zavedena do občanského soudního řádu s účinností od 1.7.2009.

Veškeré exekuční dražby (nemovitých věcí, movitých věcí i podniků) jsou přehledně evidovány na volně přístupném Portálu dražeb, který je provozován Exekutorskou komorou již od roku 2009. Díky tomuto veřejně přístupnému webovému rozhraní bylo dosaženo větší transparentnosti v konání exekučních dražeb. Čím více zájemců o koupi nemovité či movité věci totiž licituje, tím výš se finální cena může vyšplhat, což je primárním účelem dražebních jednání. Vyvěšením dražební vyhlášky na portálu dražeb splní exekutor povinnost dle § 125 odst. 1 písm. d) EŘ zveřejnit v přiměřené lhůtě²¹³ oznámení o nařízené dražbě v centrální evidenci exekucí, která je vedena EK.

10.2. Místo a čas konání dražby

Základním účelem dražby je dosažení co nejvyššího výtěžku dražených věcí. S ohledem na tuto skutečnost by proto měl být volen jak čas dražebního jednání, tak i místo. Dražbu movitých věcí může exekutor nařídit v místě provedeného soupisu nebo na jiném vhodném místě, např. lze-li očekávat zájem o specifické věci v dané lokalitě. V praxi bývají dražby nejčastěji konány v blízkosti skladu exekutora, a to kvůli snadnější manipulaci s draženými věcmi. V některých situacích nelze vyloučit za místo dražby ani místo, kde se sepsané věci fakticky nacházejí. Nebyly-li již sepsané a nabízené movité věci zajištěny, je povinný povinen sepsané věci vydat k dražbě. V případě, že věci nebudou vydány dobrovolně, budou mu odebrány.

Ohledně termínu nařízení dražební platí, že jednání nesmí být nařízeno dříve, než uplyne 30 dní od vydání dražební vyhlášky a mělo by zároveň proběhnout v takové denní době, kdy se dá rozumně předpokládat nejspíše dosažení výsledku.

10.3. Účastníci dražebního jednání

Dražební jednání může kromě exekutora provést pověřený vykonavatel, exekutorský koncipient či kandidát. Osoba provádějící dražbu se označuje jako dražebník.

---

²¹³ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 658, uvádí, že přiměřenou lhůtou je lhůta 3 dnů.

Účastníkem dražby (dražitelem) nesmí být z povahy věci analogicky k prodeji nemovitých věcí povinný a manžel povinného. Domnívám se, že zákaz platí pouze pro manžela povinného, pokud předmětem dražby je součást společného jmění nebo pokud by dražil věc do společného jmění. V situaci, kdy je dražen výlučný majetek povinného a tento bude nabyt do výlučného vlastnictví, manžel dražit podle mého názoru může. Dále dražit nesmí v souladu s § 66 odst. 3 EŘ ani soudní exekutor, zaměstnanci soudního exekutora, jiní exekutoři a jejich zaměstnanci. Shodné platí při subsidiárním užití občanského soudního řádu i o zaměstnancích soudu. Důvodem vyloučení těchto osob je snaha o to, aby v maximální míře byly vyloučeny pochybnosti o korektnosti průběhu dražby. Zakázána je rovněž účast obchodních společností, pokud existují zjevné indicie o personální i majetkové provázanosti soudního exekutora a obchodní společnosti. Pokud soudní exekutor potvrdí účast společnosti, přestože vzhledem k okolnosti případu je zřejmé, že přichází v úvahu majetková i osobní provázanost soudního exekutora na společnost, která se do dražby přihlásila, zakládá takové jednání dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3.3.2014, sp. zn.: 15 Kse 4/2013, kárnou odpovědnost soudního exekutora.²¹⁴

Dražít může svéprávná fyzická osoba, která je starší osmnácti let nebo právnická osoba. Před zahájením dražby jsou dražitelé povinni prokázat svoji totožnost, tj. jméno, příjmení, trvalé bydliště včetně data narození. Nedraží-li zájemce osobně, je nutností, aby jeho zástupce byl analogicky k prodeji nemovité věci vybaven úředně ověřenou plnou mocí či jinou listinou, jíž prokáže, že je oprávněn zúčastnit se dražebního jednání. V případě obchodní společnosti je tato povinnost prokázat se výpisem z obchodního rejstříku. Za právnickou osobu, obec, vyšší územně samosprávný celek nebo stát je oprávněn dražit statutární orgán nebo pověřená osoba.

Dražebního jednání, při kterém bude dražena věc, pro jejíž držení je nutné právním předpisem stanovené oprávnění, se může účastnit jen ten, kdo je držitelem takového oprávnění. Tato skutečnost by měla být zohledněna již v dražební vyhlášce. Uvedené je soudní exekutor povinen u účastníků před zahájením dražby ověřit.

---

²¹⁴ Exekutor je totiž povinen vykonávat svědomitě své povolání a při jeho výkonu a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost exekutorského povolání nebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný a spravedlivý výkon exekuční činnosti.

Osoby přítomné na dražebním jednání nesmějí svým chováním mařit nebo ovlivňovat průběh dražby. Ten, kdo by opakovaně rušil průběh dražby, může být z dražebního jednání dle § 1 odst. 5 vyhlášky 418/2001 Sb., soudním exekutorem vykázán či mu může být uložena usnesením pořádková pokuta, a to až do výše 50 000,- Kč, která připadne státu.

10.4. Průběh dražebního jednání

Před zahájením dražby poučí exekutor přítomné osoby o tom, že věci, které byly dány do dražby, se prodávají jen za hotové peníze a že nejvyšší podání je třeba zaplatit ihned. Nebyla-li by cena zaplacená ihned, draží se věc znovu bez vydražitelovi účasti. Exekutor musí účastníky poučit o průběhu dražby. Ohledně obecného poučení je dána možnost odkázat na dražební řád., *„Dalším významným poučením je, že osoby, kterým svědčí právo předkupní či právo zpětné koupě k draženým věcem a hodlají je v rámci dražby uplatnit, musejí toto právo prokázat před započatím dražby, jinak k nim soud (exekutor) nepřihlédne.“*²¹⁵

Vlastní dražbu zahájí exekutor slovy „zahajuji dražbu“. Po vyvolání dražené věci, exekutor oznámí odhadní cenu a nejnižší podání. Nejnižším podáním se rozumí minimální částka, za kterou je možno předmět dražby vydražit. Dále tento uvede nejnižší částku, o kterou je možno navyšovat podání. Tato částka nesmí být nižší než 50,- Kč. To neplatí, je-li vyvolávací cena nižší než tato částka. Poté již exekutor vyzve dražitele, aby činili svá podání. Jednotlivá podání činí dražitelé tak, že se přihlásí a uvedou částku, kterou činí.

Podání se činí slovně za současného zvednutí čísla, které bylo dražiteli, zpravidla při ověřování totožnosti, přiděleno. Dražitelé jsou vázáni svým podáním do doby, než bylo učiněno podání vyšší, přičemž výše ceny vydražené věci anebo souboru věcí není omezena ustanoveními cenových předpisů. Dražba pokračuje, dokud dražitelé na vyzvání slovy poprvé, podruhé činí vyšší podání. Poté exekutor upozorní dražitele, že neučiní-li někdo vyšší podání, bude udělen po vyřknutí slova potřetí příklep. Jestliže ani

---

²¹⁵ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1119.

poté nikdo neučiní vyšší podání, bude udělen příklep. Dražba končí, jakmile dosažený výtěžek postačí k uspokojení všech oprávněných a nákladů exekuce.

Učiní-li několik dražitelů stejné nejvyšší podání a není-li mezi těmito dražiteli, kterému svědčí předkupní právo nebo výhrada zpětné koupě²¹⁶ k dražené věci, bude rozhodnuto losem. Zúčastnil-li se však dražby spoluvlastník dražené věci a učiní-li s jiným dražitelem stejné nejvyšší podání, bude dle § 338 odst. 2 OSŘ udělen bez dalšího příklep spoluvlastníkovi, když ust. § 329 odst. 2 věty druhé OSŘ se nepoužije.

K této problematice zmíním, že někteří exekutoři ve své praxi připouštějí v souladu s odbornou literaturou²¹⁷ shodná podání nebo dorovnávání podání, která ovšem nahrávají spekulantům a dražbu zbytečně protahují. Někteří exekutoři výkladem ust. § 329 odst. 2 OSŘ vyvozují závěr, že shodné podání není možné, neboť toho, kdo učinil podání z dražitelů nejrychleji, určí exekutor.

Losování se v praxi provádí obvykle jedním z následujících způsobů. Prvním způsobem je házení kostky, přičemž rozhoduje nejvyšší číslo. Házení se opakuje až do doby, dokud nebude jediný dražitel s nejvyšším hodem. Tomuto se udělí příklep. Druhou možností je vytažení karty, když rozhoduje nejvyšší. Poslední variantou může být vytažení lístku z neprůhledného sáčku, když na jednom je napsáno „vydraženo“. Celkový počet lístků se rovná počtu účastníků. V každém případě losování musí být rychlé, přičemž nesmí zakládat důvodné pochybnosti o jeho průběhu. Od novely exekučního řádu účinné od 1.1.2013 byla vypuštěna možnost dohody dražitelů v případě shodného nejvyššího podání. Tato změna by rovněž měla zabránit spekulativnímu chování některých dražitelů.

O dražbě se vyhotoví protokol, kde se kromě obecných náležitostí uvede popis věcí, které byly draženy, jaká byla odhadní cena, nejnižší podání, výše nejvyššího podání, kdo byl vydražitelem a podpis dražebníka. Do protokolu není nutné zachytit jednotlivá podání, která byla činěna, ani kdo je činil. Vydražitel ani účastníci dražby protokol o dražbě nepodepisují.

---

²¹⁶ Viz § 2135 Nového občanského zákoníku.

²¹⁷ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. Občanský soudní řád: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2052.

10.4.1. Přechod vlastnického práva k vydražené věci

Po udělení příklepu exekutor vydražitele vyzve, aby ihned zaplatil nejvyšší podání²¹⁸. Vydražitel se stane vlastníkem vydražené věci, příp. souboru věcí, pokud řádně a včas zaplatí nejvyšší podání, a to s právními účinky k okamžiku udělení příklepu. Pokud není nejvyšší podání včas zaplacen, k příklepu se nepřihlíží a věc se draží znovu bez účasti původního vydražitele (tzv. obmeškalého vydražitele). Pokud tímto byla způsobena újma je povinen obmeškalý vydražitel tuto újmu²¹⁹ nahradit společně s náklady opakované dražby. Udělením příklepu a zaplacením nejvyššího podání přechází vlastnické právo k věci na vydražitele, a to dle judikatury²²⁰ i v případě, že povinný nebyl vlastníkem dražené věci a její vlastník o probíhající exekuci nevěděl (tomuto však exekutor může odpovídat za způsobenou újmu). Vydražitel nabude vlastnické právo originárně, neboť dražená věc (soubor věcí) sice již byla ve vlastnictví někoho jiného, ale na nabyvatele přešla jinak, než jejím převodem, tj. jinak než z vůle dosavadního vlastníka.²²¹ Tento způsob nabytí se tradičně označuje jako privilegovaný²²². Vydražitel tak nabývá vlastnického práva k věci přechodem. Pro

---

²¹⁸ Do 30.11.2014 se vztahoval na soudní exekutory § 4 odst. 1 zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, dle kterého nebylo možno v rámci exekučního řízení hradit v hotovosti částku vyšší než 350 000,- Kč, přičemž převyšující částku bylo nutné doplatit převodem. Dne 1.12.2014 nabyl účinnosti zákon č. 261/2014 Sb., kterým se novelizuje zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti. S účinností od tohoto dne se na veškeré platby, které jsou přijímány exekutorem při exekuci, nevztahuje povinnost provádět je bezhotovostně, pokud překročí zákonný limit 350 000,- Kč (od 1.12.2014 částku 270 000,- Kč). K tomu srov. § 3 odst. 2 písm. g) zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti. Mám za to, že zároveň tímto došlo i k nepřímé novelizaci § 329 odst. 5 OSŘ.

²¹⁹ Např. pokud při opakované dražbě věci bude dosaženo nižšího výtěžku, stíhá ji povinnost náhrady jejich rozdílů.

²²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.7.2004, sp. zn. 22 Cdo 1229/2003.

²²¹ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2469.

²²² Srov. SEDLÁČEK, Jaromír a František ROUČEK. *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi*. Praha: V. Linhart, 1935, díl II., s. 318.

nabytí vlastnictví je rozhodující jen to, že byl udělen příklep a že vydražitel zaplatil nejvyšší podání; předchozí vady řízení nejsou pro nabytí vlastnictví významné.²²³

Z hmotněprávního hlediska úpravy § 1109 Nového občanského zákoníku se vlastníkem věci, která není zapsána ve veřejném seznamu, stane ten, kdo ji získal a byl vzhledem ke všem okolnostem v dobré víře v oprávnění druhé strany vlastnické právo převést na základě řádného titulu, pokud k takovému nabytí došlo v dražbě. V tomto případě se dobrá víra nabyvatele předpokládá, nicméně pro mimořádný charakter úpravy zasahující do ochrany vlastnického práva se bude posuzovat vzhledem ke všem okolnostem, což např. zahrnuje také posouzení toho, zda se nabyvatel ujal držby věci.

O nabytí vlastnictví věci vydražitelem exekutor vyhotoví na žádost potvrzení o udělení příklepu, které by mělo obsahovat označení vydražené věci, jméno, příjmení a bydliště vydražitele a datum uskutečnění dražby. Exekutor tak nevydává usnesení o příklepu, jako v případě dražby nemovitých věcí.²²⁴ U dražených cenných papírů se vydá vydražiteli potvrzení automaticky, a to i bez žádosti. K přechodu vlastnictví na vydražitele nedochází právním jednáním, nýbrž příklepem exekutora, proti kterému se nelze odvolat. Z tohoto důvodu nemůže vydražitel uplatňovat práva z odpovědnosti za vady ani vůči exekutorovi, ani vůči původnímu vlastníku (povinnému). Příklepem a zaplacením nejvyššího podání zanikají i zástavní a zadržovací práva, která váznou na věci, včetně práva předkupního, jež nebylo včas uplatněno. V případě, že vydražitel nepřevzme vydražené věci ani do jednoho měsíce od data konání dražebního jednání, bude nařízena dražba opětovná.

10.5. Opakovaná dražba

Nebyl-li udělen příklep žádnému z účastníků dražebního jednání, nařídí soudního exekutor opětovnou dražbu. Průběh dražby bude stejný jako průběh dražby první. Současná teorie se shoduje na tom, že snížení odhadní ceny a tím i nejnižšího podání

---

²²³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.4.2006, sp. zn. 22 Cdo 850/2005.

²²⁴ „Nadbytečné vydání usnesení o příklepu, který soudní exekutor udělil v dražbě movitých věcí, nepředstavuje vadu, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, jestliže exekutor při dražbě postupoval v souladu s § 328b a § 329 OSŘ.“ (viz usnesení Nejvyšší soud ze dne 26.1.2012, sp. zn. 20 Cdo 557/2010).

není přípustné.²²⁵ Dle mého názoru by snížení odhadní ceny při opakované dražbě bylo účelné, neboť to, že movitá věc nebyla vydražena, svědčí o tom, že cena byla nastavena příliš vysoko. Považoval bych tedy za vhodné do textu občanského soudního řádu explicitně zakotvit snížení odhadní ceny, resp. nejnižšího podání při opakované dražbě, a to na polovinu, neboť hlavním zájmem oprávněného, pro kterého se dražba koná, je uspokojení jeho pohledávky, a to i v nižší míře, než se při první dražbě čekalo.

Věci, pro které se nenajde kupec ani při opětovné dražbě, nelze dražit opětovně a tyto budou nabídnuty oprávněnému, aby je převzal do 15 dnů od doručení vyrozumění o bezvyslednosti dražby za jednu třetinu odhadní ceny. „*Prodej uskutečněný převzetím má stejné účinky jako prodej v dražbě.*“²²⁶ Oprávněný bude zároveň poučen, že odmítne-li věci převzít, budou vyloučeny ze soupisu. Patnáctidenní lhůta pro převzetí věcí je lhůtou procesní.

Věci, které nebyly vydraženy a které není ochoten převzít ani oprávněný (tj. výslovně odmítne věci převzít nebo na výzvu nereaguje), vyloučí exekutor usnesením ze soupisu a po právní moci usnesení vydá povinnému. Usnesení o vyloučení věcí ze soupisu, proti kterému není odvolání přípustné, se doručuje oprávněnému i povinnému. Po právní moci usnesení se věci vydají povinnému. Jestliže povinný odmítne věci převzít nebo není-li jeho pobyt znám, uloží se na jeho náklady u schovatele nebo ve skladu. Exekutor se dále řídí § 301 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění, o nevydaných úschovách. Povinný se vyzve k převzetí movitých věcí a zároveň se poučí, že nepřevzme-li movité věci do jednoho roku od právní moci vyloučení ze soupisu, případnou státu. V případě, kdy povinný věci nepřevzme, případnou tyto po jednom roce státu. O tomto vydá exekutor usnesení, které vyvěsí na úřední desce. Po uplynutí jednorozční lhůty exekutor vyzve úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, aby věci převzal. Pokud se během této doby stane nevydražená věc zjevně bezcennou, může soudní exekutor postupovat dle § 341

---

²²⁵ Srov. DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2472, dále pak TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 431.

²²⁶ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 431.

odst. 4 OSŘ, tj. věc zlikvidovat. Tuto skutečnost pak exekutor pouze poznamená ve spise.

10.6. Dražba listinných cenných papírů na řad nebo na jméno

V případě, že byly předmětem dražby listinné cenné papíry na řad nebo na jméno, musí exekutor na jejich rubu nebo na přívěsku úředně vyznačit, že vlastníkem tohoto cenného papíru se stal k okamžiku udělení příklepu vydražitel. Jedná se zásadně o směnky, u nichž nebylo možno provést (inkaso) směnečného penízu od dlužníka postupem podle § 334 OSŘ.²²⁷ Ostatní cenné papíry se prodají na trhu cenných papírů za pomoci obchodníka v rámci dobrovolné veřejné dražby.

10.7. Dražba zbraní a střeliva

Vzhledem ke skutečnosti, že skladovat zbraně může jen skladovatel, který má příslušný zbrojní průkaz, případně je dále nutností u určitých druhů zbraní úschova ve speciálním trezoru, je proto vhodné zabavené (zajištěné) zbraně uložit na příslušném oddělení Policie ČR.

V případě prodeje zbraní a střeliva v dražbě platí, že střelivo lze prodávat pouze jako příslušenství zbraně, nikoliv tedy jako samostatnou položku. Dražitel musí při registraci účastníků před zahájením dražby předložit příslušný zbrojní průkaz, jinak se dražby nemůže zúčastnit. Jestliže dražitel bude dražit na podkladě plné moci, musí spolu s plnou mocí předložit i příslušný zbrojní průkaz zmocnitele. Jen lovecké zbraně (tj. opakovací kulovnice, opakovací malorážky a brokovnice s hlavněmi delšími 60 cm) podléhají pouze oznamovací povinnosti, tj. po udělení příklepu v dražbě musí jejich vydražitel nahlásit skutečnost, že zbraň vydražil na příslušné oddělení Policie ČR, kde je evidován jeho zbrojní průkaz a nepotřebuje k tomu žádné další zvláštní povolení. Vydražené lovecké zbraně vydá Policie ČR, která je má v úschově, pouze proti dokladu o vydražení (potvrzení o udělení příklepu). Nový vlastník (vydražitel) musí s tímto dokladem přijít znovu na Policii ČR, která dotyčnému vydala a dále eviduje příslušný

---

²²⁷ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1121.

zbrojní průkaz a tato mu ke zbráním vystaví průkaz zbraně. Lhůta pro podání žádosti o vystavení průkazu zbraně činí 8 dnů.

Ostatní zbraně může jejich vydražitel vyzvednout pouze na podkladě tzv. nákupního povolení od příslušného oddělení Policie ČR, které eviduje jeho zbrojní průkaz. Na základě potvrzení o udělení příklepu a nákupního povolení je vydražiteli pak zbraň vydána a následně vystaven průkaz zbraně. K žádosti o vystavení průkazu zbraně má vydražitel opět lhůtu 8 dnů.

10.8. Elektronická dražba

Modernizace technologií s sebou přináší i nové postupy exekučního řízení. Do dílu občanského soudního řádu o prodeji movitých věcí se od 1.1.2013 doplnil nový § 330a OSŘ, který zavádí možnost konání elektronické dražby i pro prodej movitých věcí a dalších majetkových hodnot, které se zpeněžují dražbou (účást povinného v obchodní společnosti nebo družstvu, pohledávka či jiné právo povinného, cenný papír apod.). Jejím účelem je zejména zajistit informovanost co nejširšího okruhu zájemců o účást v dražbě a dosáhnout tak maximálního výtěžku dražby za současné minimalizace přímých nákladů provádění dražby (odpadne náklad za pronájem vhodných prostor pro konání dražby s velkým počtem účastníků, najatá ostraža atd.).²²⁸ Rovněž je do jisté míry vyloučena působnost spekulantů, jež dražby hromadně objíždějí. Zásadní výhodou je neomezený okruh dražitelů, když jejich okruh není vázán pouze na určité místo. Učinilo-li více dražitelů při elektronické dražbě stejné nejvyšší podání a z těchto osob nikomu nesvědčí předkupní právo, udělí exekutor příklep tomu dražiteli, který podání učinil jako první.

S ohledem na výše uvedená pozitiva lze předpokládat, že tento způsob provádění dražeb bude postupem času převládat. Nespornou nevýhodou ovšem je, že dražitel si nemá možnost věc fyzicky prohlédnout a z tohoto důvodu nebude dle mého mínění licitovat do maximální výše, do které by případně zvyšoval příhozy při „klasické“ dražbě.

---

²²⁸ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1124.

Soudní exekutoři využívají k provádění elektronických dražeb obvykle některý z dražebních portálů, s kterými si dohodli podmínky spolupráce.²²⁹ I skutečnost, že exekutoři pružněji zareagovali na změnu legislativy ohledně elektronických dražeb, svědčí o větší pružnosti exekučního řízení oproti výkonu rozhodnutí prováděnými soudy. Elektronická dražba se neprovádí při jednání, a tudíž se nenařizuje. V dražební vyhlášce soudní exekutor analogicky uvede údaje dle § 328b odst. 4 OSŘ, přičemž navíc musí být uveden způsob registrace dražitelů a způsob, jakým dražitelé sdělí před konáním dražby své osobní údaje, aby byl zachován zákaz účasti některých osob dle § 329 odst. 1 OSŘ, resp. § 66 odst. 3 EŘ. Soudní exekutor je odpovědný za to, že se do dražby přihlásí jenom takoví účastníci, kteří splnili zákonné podmínky.²³⁰ Odlišné oproti klasické dražbě je rovněž uvedení data a času zahájení a ukončení dražby, během kterého je možno zvyšovat podání, uvedení způsobu a lhůty, do níž musí být zapláceno (doplaceno) nejvyšší podání. Vyplývat musí i údaj o čase a místě převzetí vydražených věcí. Stěžejní je také uvedení způsobu zveřejnění informace o příklepu. *„Lhůta pro zaplacení nebo doplacení podání nesmí být delší než 10 dnů od udělení příklepu, a nepřevzme-li vydražitel vydražené věci do jednoho měsíce po doplacení nejvyššího podání, nařídí exekutor opětovnou dražbu věci.“*²³¹

---

²²⁹ Nejčastěji to jsou portály www.okdrazby.cz a www.exdrazby.cz.

²³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.3.2014, č.j. 15 Kse 4/2013-48.

²³¹ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 752.

11. Výplata výtěžku

Dosaženým výtěžkem obecně jsou míněny zejména částky povinným dobrovolně uhrazené, povinnému nuceně odebrané, zaplacená nejvyšší podání v dražbě nebo částky zaplacené oprávněným při převzetí věci.

V případě úspěšné dražby je možno, pokud není dalších oprávněných či přihlášených věřitelů, provést výplatu výtěžku po odečtení přiznaných nákladů exekuce oprávněnému. Je-li povinný plátcem daně z přidané hodnoty a vydraženy byly movité věci, které patřily do obchodního majetku povinného, je exekutor povinen podle § 108 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění, daň z přidané hodnoty přednostně odvést příslušnému finančnímu úřadu. Tato zákonná povinnost byla zakotvena od 1.1.2013, přičemž byla reakcí na dosavadní judikaturu Nejvyššího soudu²³². Po úspěšné dražbě tedy exekutor oznámí správci daně, že zadržel částku odpovídající dani z přidané hodnoty a v oznámení uvede skutečnost, že byl vydražen obchodní majetek plátce daně z přidané hodnoty. Po sdělení platebních údajů správcem daně, daň z přidané hodnoty odvede.

Ve většině případů je při exekuční dražbě movitých věcí uspokojována pohledávka jediného oprávněného, mohou však nastat i případy, kdy je třeba celkový výtěžek rozvrhnout mezi více oprávněných, případně mezi další přihlášené věřitele povinného. „*Pak je třeba rozvrhem určit, jaké částky totiž budou z výtěžku dražby vyplaceny každému z oprávněných.*“²³³ V rámci rozvrhu výtěžku se uplatňují speciální zásady, které jsou specifikovány právě s ohledem na účel tohoto rozvrhu. Jedná se o zásadu přednosti, zásadu časové priority a zásadu proporcionality.²³⁴ Rozvrh se provádí zásadně bez nařizování jednání, které ovšem může být výjimečně nařízeno (pokud by bylo třeba např. objasnit skutkové okolnosti). Rozvrhové řízení je řízením nesporným. Účastníky jsou oprávněný, povinný a každý, o jehož právech se v řízení jedná, tj.

---

²³² Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 11.6.2008, sp zn. Cpjn 6/2007.

²³³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006., Beckovy příručky pro právní praxi, s. 433.

²³⁴ Srov. DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2014-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová, s. 19.

všichni přihlášení věřitelé, kteří mají pohledávky zajištěné např. zástavním nebo zadržovacím právem nebo další oprávnění.

Byl-li předmět dražby postižen exekucí pro několik pohledávek více oprávněných nebo se včas přihlásil další oprávněný nebo věřitelé se zástavním právem, zadržovacím právem nebo zajišťovacím převodem práva, vyplatí se výtěžek z prodeje po provedeném rozvrhu a odečtení exekučních nákladů a daně z přidané hodnoty dle pořadí.

Přednostními pohledávkami jsou pohledávky včas přihlášeného věřitele ze zadržovacího práva k prodávané movité věci povinného, jímž je zajištěna jeho splatná pohledávka, pokud věřitel tuto věc vydal a pohledávka včas přihlášeného zástavního věřitele nebo věřitele ze zajišťovacího převodu práva, pokud tento věřitel věc vydal. Jejich pořadí se řídí dnem vzniku každého z těchto práv dle hmotného práva. „*Věřitel pohledávky zajištěné zadržovacím právem má vždy přednost před ostatními věřiteli.*“²³⁵ S ohledem na to je jeho pohledávka uspokojena před ostatními bez ohledu na to, kdy ke vzniku tohoto práva došlo. V případě tzv. vespolného práva²³⁶ je na věřiteli, aby při realizaci zástavního práva volil, z jakého předmětu (zástavy) chce být uspokojen. Pohledávky zajištěné zástavním a zadržovacím právem, příp. i zajišťovacím převodem práva jsou uspokojovány bez ohledu na to, zda jde o pohledávky již exekučním titulem přiznané.

Při uspokojení více pohledávek oprávněných se při výplatě výtěžku postupuje dle pořadí, v jakém byla movitá věc pro jednotlivé oprávněné sepsána. V případě přihlášení dalších věřitelů do dražby, je rozhodující, datum přijetí přihlášky. „*Nejprve se uhradí pohledávka, která má nejlepší (nejstarší) pořadí, přičemž pohledávku, která má pozdější pořadí, lze uspokojit, jen byla-li plně uspokojena pohledávka s dřívějším pořadím.*“²³⁷ Vyskytnou-li se pohledávky se stejným pořadím, budou rozvrženy poměrně. „*Absolutní přednost má pak pohledávka přihlášeného věřitele na náhradu újmy na zdraví*

---

²³⁵ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Kniha V. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, s. 321.

²³⁶ Zajištění pohledávky zástavním právem na více věcech (§ 1345 Nového občanského zákoníku).

²³⁷ DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře, s. 2474.

způsobené trestným činem – uspokojí se tedy před všemi ostatními pohledávkami dalších věřitelů.“²³⁸

Pokud po výplatě výtěžku dražby všem výše uvedeným subjektům zbude ještě nějaká částka, vyplatí se povinnému.

V rámci rozvrhových pravidel je možný výskyt incidenčních sporů (tzv. odporových žalob²³⁹), k nimž dochází nerespektováním stanovených pravidel. Odporová žaloba slouží k ochraně oprávněného či dalších osob, jejichž pohledávky mohou být uspokojovány z výtěžku dosaženého exekucí proti jiné osobě, která uplatňuje nárok na uspokojení z téhož výtěžku. „*Stejně tak povinný má zájem na tom, aby byly uspokojeny pouze pohledávky, které jsou pravé, v řádné výši, v příslušné skupině (kterou pro ni zákon stanoví) a ve stanoveném pořadí.*“²⁴⁰ Pokud však byla pohledávka přiznána exekučním titulem, nemůže být již, co se týče existence, zpochybněna.²⁴¹ Existují i situace, kdy pohledávka sice existuje, tj. není namítána její pravost, ale je namítána její výše.²⁴² Stejně jako pravost a výši pohledávek lze namítat i její pořadí. Aktivně legitimován k podání odporové žaloby je oprávněný, příp. další oprávněný nebo jiný věřitel.

---

²³⁸ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony, s. 1131.

²³⁹ BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1246 k ustanovení § 267a OSŘ uvádí, že „*odporová žaloba se uplatní za obdobných podmínek také v exekučním řízení prováděném podle EŘ*“.

²⁴⁰ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní*. 6. Aktualizované vydání, doplněné o předpisy evropského práva. Praha: Linde, 2011, s. 488.

²⁴¹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2009sp. zn. 20 Cdo 3094/2007.

²⁴² BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1458.

12. Náklady mobiliární exekuce

Za exekuční činnost náleží exekutorovi dle § 90 EŘ odměna, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při vedení exekuce, náhrada za doručení písemností a je-li exekutor plátcem daně z přidané hodnoty, rovněž příslušná daň z přidané hodnoty. Náklady exekučního řízení určuje dle § 88 odst. 1 EŘ exekutor v příkaze k úhradě nákladů exekuce. Procesní obranou účastníka řízení proti příkazu k úhradě nákladů exekuce jsou pak námitky, které je nutno podat v procesní lhůtě 8 dnů.

V rámci této kapitoly bude pojednáno pouze o hotových výdajích, jež při mobiliární exekuci vznikají, náhradě za ztrátu času a náhradě za doručení písemností. Zcela stranou pak zůstane odměna exekutora.

Exekutorovi náleží v souvislosti s výkonem exekuční činnosti náhrada hotových výdajů²⁴³ v paušální částce 3 500,- Kč (§13 odst. 1 vyhlášky 330/2001 Sb.). Překročí-li výše hotových výdajů exekutora účelně vynaložených v souvislosti s prováděním exekuční činnosti částku 3 500,- Kč, náleží exekutorovi místo náhrady v paušální výši, náhrada hotových výdajů v plné výši. Tyto náklady je exekutor povinen prokázat (§ 13 odst. 2 vyhlášky 330/2001 Sb.) a v příkazu k úhradě nákladů exekuce řádně odůvodnit. Hotovými výdaji jsou jen výdaje, které exekutor vynaložil k provádění konkrétní exekuce, přičemž tyto mají sloužit k tomu, aby exekutorovi byly navráceny prostředky účelně vynaložené v průběhu provádění činnosti na zajištění materiálních vstupů a činnost některých osob. Tyto osoby pak nesmějí za úplatu vykonávat běžnou administrativní činnost, která je zahrnuta v odměně.²⁴⁴ Ohledně prokazování jednotlivých položek souvisejících s mobiliární exekucí je důležité, aby soudní exekutor uchovával všechny stvrzenky či faktury za provedené služby, které budou součástí exekučního spisu. Důkazní břemeno ohledně účelně vynaložených nákladů v případném námitkovém řízení totiž leží na exekutorovi.

Exekutor je povinen účtovat jen oprávněně, skutečně a účelně vynaložené náklady. Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2012, sp. zn. 14 Kse

---

²⁴³ Hotových výdajů exekutora zahrnuje všechny výdaje v penězích, které byly exekutorem účelně vynaloženy.

²⁴⁴ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, Beckova edice komentované zákony, s. 793.

10/2011, je nutné vykládat pojem „účelně vynaložené náklady“ vzhledem k neurčitosti pojmu vždy v souvislosti s konkrétními okolnostmi případu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že výklad pojmu je nepochybně věcí právního názoru, který nelze postihnout kárným senátem, pokud nejde o porušení zřejmého a nesporného ustanovení zákona, případně jeho interpretaci naprosto extrémním a nepřijatelným způsobem. Jako excesivní pak kárný soud shledal např. „*umělé zvyšování nákladů exekuce využíváním spřátelených subjektů, jež vystavují faktury za služby, které neposkytly.*“ Pokud exekutor určuje náklady v jiné (vyšší) výši nebo účtuje položky a činnosti, které nevykonal, porušuje zákon, následkem čehož je jeho kárná odpovědnost, ne-li dokonce trestní odpovědnost.

Soudní exekutor je tedy oprávněn účtovat si náklady za provedenou mobiliární exekuci jako tzv. hotový výdaj dle § 90 odst. 1 EŘ. Při mobiliární exekuci mohou být účtovány jako hotový výdaj zámečnické služby, stěhovací služby, náklady za znalecký posudek, cestovní výdaje exekutora z exekutorského úřadu do místa výkonu mobiliární exekuce a zpět, skladné a parkovné zajištěných vozidel, příp. částka za pronájem dražebního sálu, přičemž je povinnost exekutora usilovat o to, aby náklady byly co nejnižší. Náklady vzniklé zaplacením částky za poskytnuté služby třetích osob v rámci mobiliární exekuce nesmí být nepřiměřeně vysoké, jinak by se jednalo o nepřiměřenou libovůli.²⁴⁵

K účasti zámečníka a stěhovací služby při mobiliární exekuci judikoval Nejvyšší správní soud, že „*při objednávání zámečníka a stěhovací služby před termínem konání mobiliární exekuce by si soudní exekutor měl opatřit dostatek informací k tomu, aby mohl učinit závěr, že povinný nebo jiná osoba pravděpodobně neumožní dobrovolně vstup do prostor, kde se může nacházet majetek povinného a že tento majetek pravděpodobně bude natolik objemný, že jej bude muset odvést stěhovací služba.*“²⁴⁶ Podotkl však, že postačuje pouze podložená domněnka, že bude nezbytné využít služeb zámečníka nebo stěhovacích služeb, aby byl nějaký subjekt připraven tyto služby

---

²⁴⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 26.3.2004, sp. zn. IV. ÚS 528/03.

²⁴⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2012, sp. zn. 14 Kse 10/2011.

provést. „Tímto způsobem lze předejít eventuálnímu zmaření exekuce nebo neúměrnému zvyšování nákladů spojenému např. s přivoláním zámečnické pohotovosti.“²⁴⁷

Výše náhrady cestovních výdajů, která je součástí nákladů exekuce, může dle platné úpravy činit nejvýše 1 500,- Kč²⁴⁸ za jednu cestu do místa, jež není sídlem exekutora (tj. mimo obec, ve které je sídlo exekutorského úřadu), který vede exekuci, a zpět. Přesahují-li účelně vynaložené cestovní výdaje tuto částku, hradí tyto exekutorovi oprávněný. O tom musí být oprávněný poučen ve vyznění o zahájení exekuce.²⁴⁹ Vynaložené cestovní výdaje je exekutor dle § 16 odst. 6 vyhlášky 330/2001 Sb. povinen rozpočítat poměrně mezi povinné, které exekutor navštíví při jediném výjezdu. Mělo by se tak zamezit situacím, kdy někteří exekutoři v minulosti počítali povinným každý výjezd samostatně, a to i když objeli tentýž den více povinných, když účtovali vždy cestu z úřadu do místa bydliště povinného a zpět. Vzhledem k nutnosti používání motorového vozidla, náleží exekutorovi náhrada stanovená dle § 157 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (dále je „ZPr“) a náhrada za spotřebované pohonné hmoty dle § 158 Zpr, která se prokáže účtenkou potvrzující její nákup s uvedením ceny za jeden litr paliva nebo výpočtem dle § 189 Zpr.

Nákladem mobiliární exekuce je i skladování sepsaných movitých věcí, a to i u třetích osob.²⁵⁰ S tím souvisí i vícenáklady spojené se skladováním určitého druhu věcí. Za tyto náklady lze považovat např. zvláštní výdaje spojené s provozem klimatizační jednotky potřebné k zajištění specifické teploty nebo vlhkosti ve skladovacím prostoru, jsou-li v nich uloženy např. umělecká díla či starožitnosti. Za účelně vynaložený náklad lze považovat i ostrahu skladu zajištěnou nad rámec obvyklé ostrahy, pokud jsou ve skladu obzvláště cenné věci.

---

²⁴⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2012, sp. zn. 14 Kse 10/2011.

²⁴⁸ Limitace platí celkově jak pro cestovné, tak pro další vedlejší výdaje, jako např. stravné, náklady na ubytování.

²⁴⁹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 796.

²⁵⁰ „Nelze vyloučit, aby úkony, které nejsou přímým výkonem státní moci a náleží pouze exekutorovi (případně jeho zaměstnancům), vykonával na základě zmocnění exekutora jiný subjekt. K takovým činnostem může patřit nejen skladování věcí, ale také vyhledávací služby či jiné obdobné pomocné úkony“ (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21.10.2008, sp. zn. 23 Co272/2008).

Soudnímu exekutorovi náleží i náhrada za znalecké posudky, které byly exekutorem vyžádány pro ocenění sepsaných movitých věcí. Pro určení výše náhrady se použije zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a prováděcí vyhláška č. 37/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Znalec má dle tohoto právního předpisu nárok na odměnu v rozpětí 100,- Kč až 350,- Kč za jednu hodinu práce s přihlédnutím k odbornosti a složitosti provedeného odhadu. Znalci rovněž náleží i náhrada účelně vynaložených nákladů, čímž se rozumí zejména cestovní výdaje na místo, kde budou věci odhadnuty, náhrada ušlé mzdy při předvolání, věcné náklady atd. Náhrada účelně vynaložených výdajů za znalecké posudky není dle § 13 vyhlášky 330/2001 Sb. zahrnuta do paušální částky ve výši 3 500,- Kč, neboť se nejedná o běžné výdaje, které jsou obvykle exekutorem vynakládány.²⁵¹ Z judikatury kárného soudu vyplývá, že je nanejvýš vhodné ustanovovat znalce z blízkého okolí místa, kde se nachází objekt (předmět), který má být oceněn.

Při mobiliární exekuci připadá v úvahu i náklad za tlumočnicka, a to v případě, je-li povinný např. cizincem. Pro výpočet výše odměny tlumočnicka se opět použije zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a prováděcí vyhláška č. 37/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s výkonem mobiliární exekuce náleží exekutorovi dle § 14 vyhlášky 330/2001 Sb. náhrada za ztrátu času stráveného na cestě k povinnému, která činí 50,- Kč za každou započatou čtvrt hodinu, ale pouze v případě, koná-li exekutor cestu do místa, které není sídlem úřadu.²⁵² Z uvedeného ustanovení je a contrario zřejmé, že soudnímu exekutorovi nenáleží náhrada za promeškaný čas při úkonech, které vykonává v místě, jež je sídlem jeho úřadu, a nenáleží mu náhrada ani za čas strávený cestou do místa výkonu těchto úkonů a zpět. Čas je započítáván od okamžiku, kdy exekutor (jeho pracovníci) opustí úřad, do doby jeho návratu zpět na úřad. Tato náhrada náleží exekutorovi pouze jednou, a to i v případě, vykonal-li exekutor v tomto místě úkony ve více exekučních řízeních. Částka náhrady za ztrátu času by měla být účtována rovněž poměrnou částí podle počtu úkonů, které exekutor vykonal v jednotlivých exekučních řízeních. Výše náhrady za ztrátu času je limitována částkou 500,- Kč na jednu cestu tam

---

²⁵¹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony, s. 795.

²⁵² U exekutorů působících v obvodech pražských soudů je sídlem obce celá Praha.

a zpět. Tato částka tedy pokrývá náhradu za dvě a půl hodiny času. Přesahuje-li ztráta času uvedenou částku, hradí ztrátu času exekutorovi oprávněný.

Další náklady povinného v souvislosti s mobiliární exekucí vyvstávají zpravidla při osobním doručování písemností, tj. zejména exekučních příkazů prodejem movitých věcí, kdy za každou osobně doručenou písemnost se dle § 15 odst. 2 vyhlášky 330/2001 Sb. účtuje částka ve výši 50,- Kč.

Závěr

Při exekuci, speciálně poté při exekuci prodejem movitých věcí, je zasahováno do právní sféry a majetku dlužníků razantnějším a intenzivnějším způsobem, když často dochází k negativnímu zásahu nejen do právní sféry povinného, ale také třetích osob. Proto je nezbytné, aby celému exekučnímu řízení byly nastaveny přesné a nepřekročitelné limity, v rámci nichž se bude tento proces uskutečňovat.

Lze objektivně říci, že praxe jednoznačně ukázala, že nezávislí soudní exekutoři motivovaní vlastní odměnou pozvedli vymahatelnost práva v České republice. Postupem doby od jejich vzniku však začaly na světlo vyplouvat některé postupy (části) soudních exekutorů, resp. jejich vykonavatelů, které byly často minimálně na hraně se zněním zákona. Nerespektování majetku třetích osob (např. rodičů), vyhrožování, násilné zabavování věcí nepodléhajících exekuci jsou jen některé příklady, které nejsou ojedinělým námětem televizních zpráv. Nutno konstatovat, že přijetím exekučního řádu zákonodárce sám nesledoval vytvoření možnosti většího tlaku na dlužníky a že bylo smyslem privatizace exekuční činnosti, aby převýšila soukromá motivace.²⁵³

Soudní exekutor jakožto podnikatel podniká zejména za účelem dosažení maximálního zisku a k tomu směřuje koneckonců jeho činnost. S nadsázkou lze říci, že i exekutorský vykonavatel, který v praxi mobiliární exekuci provádí nejčastěji, může stát na pomezí mezi vykonavatelem soudním a „vymahačem“ provádějícím svoji činnost bez jakýchkoli pravidel. Činnost vykonavatele soudního exekutora se sice řídí ustanoveními o prodeji movitých věcí dle občanského soudního řádu (avšak toliko přiměřeně), v praxi však bývá vykonavatel zaměstnavatelem navíc motivován procentní odměnou z vymoženého plnění. Subjekt, jenž je finančně zainteresovaný na výsledku věci, se tak ať už úmyslně nebo nevědomě, zcela nutně musí dostat do konfliktu mezi zájmem na řádném výkonu své činnosti a zájmem na získání odměny za výkon své činnosti. S tím tedy bezesporu souvisí i „ráznější“ postup při exekuci na rozdíl od soudního výkonu rozhodnutí. Nicméně účelem exekučního řízení a institutu soudního exekutora bylo snahou zákonodárce vyřešit právě pomalý a mnohdy neefektivní způsob soudního výkonu rozhodnutí, přičemž je třeba mít na paměti, že je to primárně dlužník (povinný), který zapříčinil nucený výkon rozhodnutí (exekuci) a mnohdy i několik let

---

²⁵³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.05.2013, č.j.: 15 Kse 9/2012-137.

neplnil své povinnosti. Pravdou však je, že i rychlá exekuce a uspokojení oprávněného musí být dosahováno pouze při dodržování určitých hranic a zákonných postupů bez nepřiměřeného nátlaku na třetí osoby.²⁵⁴ I přesto, že je nepochybně primárním smyslem exekuce vždy rychlé a účelné majetkové uspokojení věřitele, nesmí ráznost a nekompromisnost osob jí provádějících překročit určité meze a majetkové upřednostňování věřitele (i exekutora) musí mít své jasné mantinely. V podobném duchu se vyjádřil Nejvyšší správní soud v jednom ze svých rozhodnutí, kdy uvedl, že: *„není pochyb o tom, že smyslem exekuce je uspokojit nárok oprávněného, zcela jistě není třeba obhajovat povinného, který vlastním přičiněním se do postavení dlužníka dostal, lze tak však činit pouze zákonem přípustným způsobem, a ne jakkoliv.“*²⁵⁵

Soudní exekutoři, natož pak zaměstnanci provádějící mobiliární exekuci, nebudou pro samu podstatu své činnosti vnímáni širokou veřejností všeobecně kladně. Vzhledem k zadluženosti obyvatel, která i přes klesající počet nařízených exekucí není přivětivá, lze očekávat, že situace se nebude do budoucna nijak výrazněji zlepšovat. Exekutoři by se proto měli v maximální míře snažit, aby nezadávali podněty ke stížnostem dohledovým orgánům, případně k negativní medializaci jejich činnosti. Proto by měli mít osoby provádějící exekuci při každém úkonu na mysli, že cílem exekučního řízení je uspokojení pohledávky oprávněného s co možná nejmenším zatížením pro povinného, nikoliv však dosažení co nejvyššího zisku či způsobení újmy povinnému.

Jak jsem se ve své práci snažil zdůraznit, excesy ze strany zaměstnanců mohou mít v případě kárných žalob na exekutora, který je za jejich činnost objektivně odpovědný, fatální následky. V některých případech mohou excesy ze stran zaměstnanců dosáhnout ultima ratio trestněprávního charakteru, jejichž následkem může být odpovědnost dle předpisů trestního práva. Exekutor by tak měl být, i s ohledem na uvedené, při výběru svých zaměstnanců provádějících exekuci náležitě opatrný, přičemž samozřejmostí je jejich odborný rozvoj a osobní dohled.

---

²⁵⁴ Nepřípustným nátlakem na matku povinného ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.06.2014, č.j. 14 Kse 6/2013-52 nelze rozumět samotné provedení mobiliární exekuce v její přítomnosti ani její informování o výši pohledávky, zjišťování možnosti úhrady, ani informování o odvozu sepsaných věcí povinného při nezaplacení.

²⁵⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.5.2013, č.j. 15 Kse 9/2012-152.

K posunu správným směrem může výrazně dopomoci zpřesnění dosavadní právní úpravy, jak jsem se pokusil v práci nastínit, čímž by se nepochybně dosáhlo větší právní jistoty jako jednoho z požadavků demokratického státu. Prioritu v současnosti vidím v novelizaci ustanoveních upravujících věci vyloučené z exekuce a především definování konkrétních věcí řadících se do obvyklého vybavení domácnosti. Současně vnímám i nedostatky plynoucí z § 68 EŘ. Pozitivem by rovněž mohlo být i přiznání statusu úřední osoby exekutorskému vykonavateli, který se každodenně setkává, ať už s verbálními nebo dokonce fyzickými ataky na jeho osobu. Na druhou stranu by vykonavatele status úřední osoby mohl vést k větší zodpovědnosti, a to i s ohledem na možné sankce trestního práva. Rovněž se domnívám, že budoucnost exekučního práva by se měla zaměřit na vytvoření jediného procesního předpisu, který by souhrnně a přehledně upravoval celý průběh exekuce.

Cílem práce, jež jsem si vytyčil, bylo rozebrat jednotlivé fáze exekuce prodejem movitých věcí, přičemž jsem se zejména snažil o to, aby byla zdůrazněna možná úskalí a pochybení vyplývající z v mnoha případech citované judikatury i z mé téměř tříleté praxe, která mohou při mobiliární exekuci (někdy jen v teoretické rovině) snadno vzniknout. Doufám, že cíl, který jsem si vytyčil, se mi podařilo beze zbytku naplnit. Necht' tato práce slouží také jako návod provedení exekuce prodejem movitých věcí osobám, kteří tuto v terénu nejčastěji provádějí, tj. vykonavatelům.

Úplným závěrem bych chtěl dodat, že přestože téma exekuce prodejem movitých věcí často přináší v praxi řadu otázek, je bezpochyby výborným pomocníkem při vymáhání pohledávek oprávněných.

Seznam citované a použité literatury a dalších zdrojů

Monografie a komentáře

- BILOVSKÝ, František. *Poznámky k teorii a praxi obrany proti exekuci žalobou*. Brno: Polygrafia, 1931, s. 62.
- BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, xxii, 1042 s. ISBN 80-7179-378-71.
- BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, viii s., s. 1043-2088. ISBN 80-7179-378-72.
- DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-079.
- ČEČETKA, V. J. *Žaloby a exekuce v řízení před soudy okresními pro pohledávky a ceny do 500 Zl*. Praha: F. Šimáček, 1899. s. 254.
- ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Brno: Sagit, 2012, 60 s. ISBN 978-80-7208-922-2.
- ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 316 s. ISBN 978-80-7478-013-4.
- ELIÁŠ, Karel, Michaela ZUKLÍNOVÁ, Bohumil HAVEL a Tomáš DVOŘÁK. *Osnova občanského zákoníku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 574 s. ISBN 978-807-3802-059.
- FIALA, Josef. *Historický vývoj některých procesních principů, zásad a institutů civilního procesu*, 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1975.
- FIALA, Josef. *Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí (exekuční spory)*. Praha: Univerzita Karlova, 1972, s. 64 a násl.
- GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 4. upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 343 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3800-239.
- GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: podle stavu k 1.1.2007*. 5. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2007, 603 s. ISBN 978-80-7201-621-1.

- HARTMANN, Antonín. Exekuční řád a exekučný zákon, Praha: Československý kompas, 1934, 1866 s., Komentované zákony Čsl. republiky, sv. XIV.
- HULMÁK, Milan. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxv, 2046 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-287-8.
- HRUŠÁKOVÁ, Milana. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxv, 1349 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-503-9.
- HLAVSA, Petr. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami*. 3. vyd. Praha: Linde, 2008, 272 s. ISBN 978-80-7201-704-1.
- HORA, Václav. *Soustava exekučního práva se zřetelem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi*. Praha: Všehrad, 1930.
- JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.4.2014*. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, 627 s. ISBN 978-808-7109-502
- KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796.
- KASÍKOVÁ, Martina et al. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. *Beckova edice komentované zákony*. ISBN 978-807-4004-766.
- KINCL, Jaromír, Valentin URFUS a Michal SKŘEJPEK. *Římské právo*. 2., dopl. a přeprac. vyd., V nakl. Beck 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, 386 s. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 34-064-0082-5.
- KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004, 854 s. ISBN 80-720-1443-9
- KURKA, Vladimír a Karel SVOBODA. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 457 s. *Judikatura (Wolters Kluwer)*, 98. sv. ISBN 978-807-4783-746
- KURKA, Vladimír. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. Praha: ASPI, 2005, 328 s. ISBN 80-7357-054-8.
- MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: exekuční právo*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1998, xv, 207 s. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-717-9190-3.
- MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. přeprac. vyd. Praha: Linde, 2003, 673 s. ISBN 80-720-1433-1.

- MIKŠOVSKÝ, Petr. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti: komentář*. vyd. 1. Praha: IFEC, 2001, 219 s. Justis. ISBN 80-864-1210-5.
- PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001, 449 s. ISBN 80-720-1288-6.
- RAŠOVSKÁ, Ilona. *Jak být úspěšný v exekuci aneb základní abeceda exekutora: (praktická příručka pro exekutory)*. 1. vyd. Praha: Orac, 2002, 366 s. Knihovnička Orac. ISBN 80-861-9951-7.
- SEDLÁČEK, Jaromír a František ROUČEK.: *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi*. Praha: V. Linhart, 1935, díl II.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Jak vymáhat dluhy právní cestou*. 1. vyd.. Praha: ComputerPress, 2002, 100 s. ISBN 80-722-6607-1.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 272 s. ISBN 80-868-6146-5.
- SCHROTZ, Karel a Stanislav JURÁŠEK, *Exekuční řád platný v zemi české a moravsko-slezské*. Praha: Všehrd, 1935, 439 s.
- SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, xxiii, 1398 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-506-0.
- ŠKÁROVÁ, Marta a kol. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 4. aktualizované vyd. podle stavu k 1.9.2009. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-807-2017-690.
- ŠTEVČEK, Marek. *Exekučný poriadok: komentár*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, 570 p. ISBN 978-807-4003-356.
- TOMAŠOVIČ, Marek. *Exekučný poriadok s komentárom*. Žilina: PP Eurokódex, 2006, 1. Vydání. ISBN: 80-88931-41-X.
- TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9.
- VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxi, 461 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-807-4005-435.

- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2008, 751 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-807-2017-263.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420.
- WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 7. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2014, 621 s. ISBN 978-807-2019-403

Odborné články

- ANDRLE, Pavel. K novelizaci exekučního řádu. *Obchodní právo*, 2009, č. 12, s. 7-7.
- BALÍK, Stanislav. Stalo se... *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 4, s. 33. ISSN 1805-1081
- BLAŽEJ, Petr. Souběh insolvenčního řízení a exekuce. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 1, s. 24 - 26. ISSN 1805-1081.
- BOLOM, David. Vybrané otázky k problematice společného jmění manželů. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 2, s. 24-26. ISSN 1805-1081.
- BRDA, Jaroslav. Nová slovenská úprava výkonu rozhodnutí. *Bulletin advokacie*, 2006, č. 9, 63-69.
- DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb. *Právní fórum*, 2009, roč. 6, č. 10, s. 414-423.
- FLEK, Štefan. Výkon rozhodnutí postižením cenných papírů. *Právní rozhledy*, Praha, roč. 4, č. 10, 448.
- HÁJEK, Miroslav. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 1, s. 34-37. ISSN 1805-1081.
- HOBL, Jaroslav. Kde lze sepsat movité věci? *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2013, roč. 5, č. 2, s. 19 - 21. ISSN 1805-1081
- KNYTLOVÁ, Kateřina a Vojtěch HRDLIČKA. Vyloučit? Nevyloučit? aneb Které věci nepodléhají výkonu rozhodnutí, *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 3, s. 14-16.

- KORBEL, František. Další velké změny exekučního práva na obzoru, *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 1, s. 3-10.
- KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, Praha, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1-38.
- MAKARIUS, Milan. Společné jmění manželů a odpovědnost za závazky aneb Vítězství nad hmotou. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 4, s. 20-22.
- MANN, Michael. Převod, polopřevod, odhláška, *Právní rozhledy*, Praha, 2015, roč. 23, č. 3, s. 275.
- NEPRAŠOVÁ, Lucie. Společné jmění manželů a jeho postih v rámci exekuce, *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 3, s. 21-25. ISSN 1805-1081.
- PODKONICKÝ, Juraj. STOBRA. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 3, s. 39-41. ISSN 1805-1081.
- POLÁČEK, Bohumil. Úloha znalce v exekučním řízení. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2013, roč. 5, č. 3, s. 9-13. ISSN 1805-1081.
- SMOLÍK, Petr. Exekuce dle práv zemských. *Komorní listy*, 2011, Brno: EKČR, roč. 3, č. 3, s. 25 - 27.
- SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 4, s. 35.
- SMOLÍK, Petr. Veřejné dražebny za mocnářství a za I. republiky. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 2, s. 36 -38.
- SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 6-59.
- SVOBODA, Karel. Problém vztahu mezi vyškrtnutím věci ze soupisu a vylučovací žalobou. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2011, roč. 3, č. 4, s. 30-32.
- TRIPES, Antonín. Činnost soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí. *Právní praxe*, 1995, roč. 18, č. 4, s. 228-34
- TRIPES, Antonín. Činnost soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí (2.). *Právní praxe*. 1995, roč. 18, č. 6, s. 341-35.
- VALENTOVÁ, Renáta. Věci nepodléhající mobiliární exekuci, *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 3, s. 21-25. ISSN 1805-1081.

- VESELÝ, Jan, RAKOVSKÝ Adam a Petr HOLEŠÍNSKÝ, Soudní exekutoři - efektivní způsob vymáhání pohledávek, *Bulletin advokacie*. Praha, č. 9, s. 8-23.
- VESELÝ, Jan, RAKOVSKÝ, Adam a Radka ŠIMKOVÁ. Způsoby provedení exekuce podle zákona o soudních exekutorech se zaměřením na odchylky od úpravy v občanském soudním řádu. *Právní rozhledy*, ročník 2001, č. 10, s. 470 a násl.
- VYLEGALA, Jan. Jednoinstančnost či dvojinstančnost kárného řízení ve věcech soudních exekutorů? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2013, roč. 21, č. 1, ISSN 1210-9126, s. 94-100.
- WOLFOVÁ, Jitka a Martin Štika. Aktuálnost exekučního řádu z roku 1896. *Komorní listy*, Brno: EKČR, 2014, roč. 6, č. 2, s. 27-31. ISSN 1805-1081, s. 28.

Závěrečné práce

Diplomové práce

- HOBL, Jaroslav. *Vznik a zánik exekutorského úřadu [online]*. 2012 [cit. 2013-05-07]. Diplomová práce. ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI, Fakulta právnická. Vedoucí práce Jitka Wolfová. Dostupné z: <http://theses.cz>

Rigorózní práce

- JÍCHA, Lukáš. *Vybrané otázky exekučního práva se zaměřením na jeho připravovanou velkou novelizaci [online]*. 2012 [cit. 2014-10-23]. . PALACKÝ UNIVERSITY IN OLOMOUC, Faculty of Law. Dostupné z: <http://theses.cz>

Disertační práce

- DÁVID, Radovan. *Ochrana třetích osob v exekučním řízení [online]*. 2011 [cit. 2014-08-21]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jaruška Stavínohová. Dostupné z: <http://theses.cz>
- KOSTÍK, Radim. *Určení vlastnictví [online]*. 2014 [cit. 2014-10-29]. Disertační práce. Masaryk University, Faculty of Law. Vedoucí práce Josef Fiala. Dostupné z: <http://theses.cz>,
- VYLEGALA, Jan. *Trestní odpovědnost soudního exekutora [online]*. 2013 [cit. 2014-05-07]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Vladimír Kratochvíl. Dostupné z: <http://is.muni.cz>

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.
- Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, v platném znění.
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, v platném znění.
- Zákona č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, v platném znění.
- Zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, v platném znění.
- Zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, v platném znění.
- Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoníku, v platném znění.
- Zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v platném znění.
- Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.
- Zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, v platném znění.
- Zákona č. 539/19292 Sb., o puncovníctví a zkoušení drahých kovů (puncovní zákon), v platném znění.
- Zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, v platném znění.
- Zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění.
- Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
- Zákon č. 79/1896 ř.z., o řízení exekučním a vykonávacím (exekuční řád).
- Zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění.

- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění.
- Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, v platném znění.
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v platném znění.
- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
- Zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, v platném znění.
- The act of 26 January to adopt the (Netherlands) Judicial Officers Act (zákon ze dne 26. ledna 2001, kterým se přijímá (nizozemský) exekuční řád).
- Zákon č. 233/1995 Z.z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v platném znění.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora a odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 331/ 2001 Sb., o centrální evidenci exekucí.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/ 2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti
- Vyhláška č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy, v platném znění.
- Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 21. srpna 1996 Čj. 1360/95 - OOD, kterou se vydává Řád pro soudní vykonavatele

Důvodové zprávy

- Důvodová zpráva k zákonu č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a zákon. č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).
- Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2009 Sb., kterou se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

Stavovské předpisy

- Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky, kterým se zřizuje Kontrolní komise Exekutorské komory ČR, jako poradní orgán Prezidia Komory při provádění jeho dohledové pravomoci, stanoví se postup pro evidenci a vyřizování stížností na soudní exekutory, exekutorské kandidáty, exekutorské koncipienty a další zaměstnance soudních exekutorů, jakož i zásady činnosti Kontrolní komise.
- Stavovského předpisu Exekutorské komory České republiky ze dne 18. 4. 2008 Zkušební řád - kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12.2001 - Organizační řád.
- Stavovský předpis Prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. srpna 2004, kterým se stanoví pravidla pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců soudního exekutora před ztrátou a zneužitím.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002 - Kárný řád.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky - Kancelářský řád.

Judikatura

- Nález Ústavního soudu ze dne 9.10.2008, sp. zn. III. ÚS 1226/08, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Nález Ústavního soudu ze dne 26.3.2004, sp. zn. IV.ÚS 528/03
- Nález Ústavního soudu ze dne 9.6.2009, sp. zn. III. ÚS 292/07, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Nález Ústavního soudu ze dne 31.10.2007, sp. zn. I. ÚS 752/04, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.

- Nález Ústavního soudu ze dne 29.9.2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09 , dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Nález Ústavního soudu ze dne 8.7.2008, sp. zn. II. ÚS 1038/08, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 6.5.2014, sp. zn. III. ÚS 1500/14, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 15.10.2013, sp. zn. I. ÚS 2770/2014, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.06.2009, sp. zn. I.ÚS 881/09, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.10.2014, sp. zn. II.ÚS 1334/14, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soud ze dne 10.12.2013, sp. zn. I. ÚS 1807/13, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 8.7.2014, sp. zn. IV. ÚS 990/14, dostupné na: <http://nalus.usoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.5.2010, sp. zn. 33 Cdo 5185/2008, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.7.2008, sp. zn. 22 Cdo 2234/2008, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2011, sp. zn. 20 Cdo 1415/2009, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek ze dne 28.02.2007, sp. zn. 25 Cdo 2813/2006, dostupné na <http://www.nsoud.cz>..
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2006, sp. zn. 4 Tz 32/2006, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2004, sp. zn. 5 Tdo 478/2008, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1037/2013, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 238/2001, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.3.2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.10.2000, sp. zn. 21 Cdo 698/2000, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.9.2010, sp. zn. 7 Tdo 977/2010, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3244/2008, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9.7.1997, sp. zn. 2 Cdon 1446/96, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyšší soud ze dne 26.2.2002, sp. zn. 20 Cdo 2133/2001, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení ze dne 4. 12. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3262/2012, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.6.2002, sp. zn. 20 Cdo 1766/2001, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2012, sp. zn. 20 Cdo 1561/2012, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 29 Cdo 663/2012, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.9.2013, sp. zn. 26 Cdo 955/2011, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.5.2013, sp. zn. 28 Cdo, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2012, sp. zn. 20 Cdo 3121/2011, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2012, sp. zn. 20 Cdo 418/2012, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení ze dne 31. října 2007, sp. zn. 6 Tdo 1091/2007, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.

- Usnesení Nejvyšší soud ze dne 26.1.2012, sp. zn. 20 Cdo 557/2010, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.3.2014, sp. zn. 6 Tdo 1396/2013, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.10.2014, sp. zn. 29 Cdo 62/2011, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek ze dne 27.1.2010, sp. zn. 20 Cdo 4473/2007, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2014, sp. zn. 25 Cdo 11/2013, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2007, sp. zn. 20 Cdo 2678/2006, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.12.2011, sp. zn. 25 Cdo 901/2010, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2009, sp. zn. 28 Cdo 4531/2008, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 901/2010, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.7.2004, sp. zn. 22 Cdo 1229/2003, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 25 Cdo 3029/2009, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu, ze dne 27.4.2006, sp. zn. 22 Cdo 850/2005, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 11.6.2008, sp. zn. Cpjn 6/2007, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, Cpjn 200/2005, dostupné na <http://www.nsoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu. ze dne 30.8.1928, sp. zn. R II 246/28, dostupné na: <http://www.beck-online.cz>.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 21.4.1925, sp. zn. Rv I 484/25, dostupné na: <http://www.beck-online.cz>.

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 29.9.1930, sp. zn. R II 311/30, dostupné na: <http://www.beck-online.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 9.10.1930, sp. zn. R II 358/30, dostupné na: <http://www.beck-online.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j.: 14 Kse 9/2011 - 149 ze dne 26.03.2012, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j.: 15 Kse 4/2013, ze dne 3.3.2014
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 1.12.2014, sp. zn. 14 Kse 5/2014, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.06.2014, čj. 14 Kse 6/2013-52, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.05.2013, č.j.: 15 Kse 9/2012-137, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.06.2014, čj. 14 Kse 6/2013-52, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.10.2013, čj. 14 Kse 3/2013-52, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.9.2014, sp. zn. 14 Kse 7/2013, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.03.2012, čj. 13 Kseo 1/2011 109, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.1.2012, sp. zn. 14 Kse 6/2011, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2.5.2012, sp. zn. 11 Kse 9/2009. , dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2012, sp. zn. 14 Kse 10/2011, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.5.2013, č.j. 15 Kse 9/2012-152, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.06.2014, čj. 14 Kse 6/2013-52, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.3.2014, č.j.: 15 Kse 4/2013-48, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Usnesení Nejvyššího správního soud ze dne 22.9.2011, sp. zn. Na 215/2011, dostupné na: <http://www.nssoud.cz>.
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2004, sp. zn. 14 Co 555/2003.
- Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 20.7.2007, č.j. 8 Co 113/2007-63.
- Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21.10.2008, sp. zn. 23 Co 272/2008.
- Rozsudek Městského soudu v Praze z 20. 1. 2004, č.j. 21 Co 426/2003-18.
- Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23.10.2009, sp. zn. 17 Co 320/2009.
- Usnesení Krajského soud v Českých Budějovicích ze dne 25.10.2013, sp. zn. 24 Co 2402/2013.
- Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4.10.2011, sp. zn. 26 Co 68/2011.
- Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21.10.2010, č.j. 28 Co 464/2010-44.
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24.02.2011, č.j. 23Co 35/2011-95.
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.12.2010, sp. zn. 23 Co 646/2010.
- Usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 14.8.2012, sp. zn. 27 NC 66/2002.
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.12.2010, sp. zn. 23 Co 646/2010.
- Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23.2.2011, sp. zn. 28 C126/2010.
- Rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 10. 9. 2007, čj. KŽ 14/07-27.
- Rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 3.1.2005, čj. KŽ 11/05-10.
- Rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 20.11.2003, čj. KŽ 4/03-22.

Ostatní

- KAVĚNA, Martina a kol. *Stanovisko k problematice: Postavení soudních exekutorů ve vybraných zemích*. Praha. 2012. Parlamentní institut.

Internetové a informační zdroje

- Elektronický zdroj citovaný dne 8.6.2014 [online text], dostupný na <http://www.epravo.cz/top/clanky/ochrana-prav-tretich-osob-ve-svetle-zaloby-na-vyloucení-veci-z-exekuce-84098.html>
- Elektronický zdroj citovaný dne 8.6.2014 [online text], dostupný na <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1564-mezi-exekucne-nepostizitelne-veci-by-mela-najisto-patrit-i-lednice-a-pracka-09-04-2014?w=>;
- Elektronický zdroj citovaný dne 29.11.2014 [online text], dostupný na <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/934-59-primerenost-exekuce?w=>
- Elektronický zdroj citovaný dne 29.11.2013 [online text], dostupný na <http://ekcr.cz/1/monitoring-medii/946-jihlavske-listy-oblibena-adresa-obecni-urad-16-11-2012?w%3E=>
- Elektronický zdroj citovaný dne 14.4.2015 [online text], dostupný na <http://spravedliveexekuce.cz/index.php/o-sdruzeni.html#faqnoanchor>
- HOBL, Jaroslav. *Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu*. [online]. [cit. 2014-04-22]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-na-vyskrtnuti-veci-ze-soupisu-90445.html>
- HOBL, Jaroslav. *Dražba movitých věcí s ohledem na novelu OSŘ a EŘ*. [online]. [cit. 2014-06-24]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: [http://www.epravo.cz/top/clanky/dražba-movitých věcí s ohledem na novelu OSŘ a EŘ-90445.html](http://www.epravo.cz/top/clanky/drazba-movitych-veci-s-ohledem-na-novelu-osr-a-er-90445.html)
- SEĎOVÁ, Stáňa, *Dlužník zbil exekutory, skončili v nemocnici*. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/335283-dluznik-zbil-exekutory-skoncili-v-emocnici.html>.
- <http://www.nsoud.cz>
- <http://www.nssoud.cz>

- <http://www.nalus.cz>
- <http://www.ekcr.cz>
- <http://www.epravo.cz>
- <http://beck-online.cz>

Name of this work: Execution of movables

Resume

The name of this work is execution of movables. As the title shows, this work deals with one of the manners of debt enforcement in the Czech Republic by means of judicial officers.

The judicial officer was established by the enforcement law and has operated since 1st May 2001. The state authorized the judicial officer to some special rights and powers. Judicial officers became very popular institute to effectively and quickly enforce claims, and more and more creditors started to use their services. However carrying out the execution of movable goods in the hands of the debtor by the judicial officer implies quite a few problems which arise from extensive executors authorities.

In the introduction, the author introduces readers into history of enforcement law. Following parts deals with decreeing the execution with the means of execution of movables and both personal and tangible ensuring the process. Further the author mentions the executable goods, and afterwards he comes with detailed description of constituent phases of attachment of movable goods. He especially emphasizes the crucial part of this kind of execution which is movable goods attachment. The work is also concerned with third person's rights protection as one of the fundamental principles of executory laws. Furthermore, the author makes an attempt to suggest possible amendment of contentious § 68 of the executory code. The subsequent chapter deals with the public auction sale of the attached movables process which contains their appraising, issuing the notice sale, and finally the sale itself while the author does not omit proceeds from the sale. The concluding part concerns the costs which appear at the movables execution.

The goal of this work is to analyse the component phases of movables execution. The author endeavours to point out possible rigours as well as malpractice likely related to movables execution.

Název práce: Exekuce prodejem movitých věcí

Shrnutí

Název práce je exekuce prodejem movitých věcí. Jak z titulu vyplývá, práce se zaměřuje na jeden ze způsobů vymáhání pohledávek v České republice prostřednictvím soudních exekutorů.

Soudní exekutoři byly ustanoveni dne 1.5.2001, kdy začala jejich činnost. Soudní exekutoři disponují značnými oprávněními a pravomocemi. Z tohoto důvodu se stali oblíbeným institutem rychlého a efektivního vymáhání pohledávek, přičemž stále více oprávněných začalo využívat jejich služby. Provádění exekucí soudními exekutory však sebou přináší i nejedny problémy, které z jejich rozsáhlých pravomocí vyplývají.

V úvodní části autor seznamuje čtenáře s historií exekučního práva. V následujících částech je pak pojednáno o nařízení exekuce prodejem movitých věcí a personálním a hmotném zabezpečení jejího provádění. Dále se pak autor zmiňuje o postižitelných věcech a poté již podrobně popisuje jednotlivé fáze exekuce prodejem movitých věcí a zejména klíčovou část tohoto způsobu provedení exekuce, a to soupis movitých věcí. V práci se taktéž autor zabývá ochranou práv třetích osob, jakožto jednoho ze základních principů exekučního práva. Autor se rovněž pokusil navrhnout možnou změnu problematického § 68 exekučního řádu. Po této kapitole následuje část věnovaná zpeněžení sepsaných movitých věcí, a to od jejich ocenění, vydání dražební vyhlášky až k dražbě jako takové, když nebyl opomenut ani rozvrh výtěžku. V poslední části je pojednáno o nákladech, které s sebou exekuce prodejem movitých věcí přináší.

Cílem práce, jež si autor vytyčil, bylo rozebrat jednotlivé fáze exekuce prodejem movitých věcí, přičemž bylo autorovu snahou, aby byla zdůrazněna možná úskalí a pochybení, která mohou při exekuci prodejem movitých věcí snadno vzniknout.

Klíčová slova

- Soudní exekutor
- Exekuce prodejem movitých věcí
- Nucený prodej ve veřejné dražbě

Key Words

- Judicial officer
- Execution of movables
- Forced public auction sale